

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
SLOVENIJE

DELO

Glavni urednik Janez Vipotnik Odgovorni urednik Franc Šetinc

LJUBLJANA, petek, dne 25. avgusta 1961 - Leto III., šte. 232

KOČA POPOVIČ O CILJIH KONFERENCE

Izvenblokovske države se ne omejujejo na sodelovanje v zaprtem krogu

Državni sekretar za zunanje zadeve je v intervjuju poudaril, da je konferenca rezultat trajnih težnj v sodobnem svetu postavlja mednarodne odnose na pozitivno osnovo, ustrezno potrebam mednarodne skupnosti - Ponovno je zavrnil podtikanja o ustnovitvi tretjega bloka

Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović se je odzval prošnji redakcije »Borbe« in je obrazložil svoje mnenje o bližnji konferenci voditeljev izvenblokovskih držav in vlad, ki se bo začela 1. septembra v Beogradu.

Vprašanje: Kakšen je po vašem mnenju osnovni namen in cilj konference voditeljev izvenblokovskih držav?

Odgovor: Bolj ko se približuje začetek beograjske konference, bolj očitno postaja spričo velikega zanimanja, ki ga je vzbudila pri svetovni javnosti.

Posebno prihaja do izraza pričakovanje, da bo konferenca kot akcija, posvečena izključno miru v času, ko se v tolikšni meri gradijo negativni dogodki, pomenila manifestacijo neopredelnosti in odločnosti, iskati drugačne, bolj pozitivne alternative. Udeleženci konference so imeli, ko so jo sklicali, seveda pred očmi nenehno slabšanje mednarodnega položaja. Napak pa ni bilo militi, da je konferenca narekovala trenutno nujnost, reagirati na sedanjo krizo. Konferenca je dejansko rezultat trajnih težnj v sodobnem svetu, postavlja mednarodne odnose na pozitivno osnovo, ustrezno bistvenim potrebam mednarodne skupnosti. V tem smislu njen osnovni namen in cilj ne more biti drug kot okrepitev miru, razvijanje čedalje širšega sodelovanja, postavljanje mednarodne politike in vsake politike na robu vojne.

Naslednje je, da je predvsem nujno treba storiti vse, da bi, s sedanjo stvarnostjo in njenimi razvojnimi

Zivljenje mednarodne skupnosti samo potrjuje s tem, da čedalje širše sprejemajo načela izvenblokovske politike, kot tudi z rastjo vsega izvenblokovskega činstva, da razdeljenost na blokovske grupacije ni pojav, ki ga ne bi bilo mogoče odpraviti iz mednarodnih odnosov. Prav tako potrjuje potrebo in možnost, da se z mirno in odločno skupno akcijo čedalje bolj zbuje prostor medblokovskih spopadov in tekmovalnosti, s tem pa tudi sila kot sredstva mednarodne politike in vsake politike na robu vojne.

Gospodarski razgovori z ZAR

Kairo, 24. avg. (Tanjug). Podpredsednik ZAR Abdulatif Bogdadi bo v začetku druge polovice septembra prisel v Beograd. Vodi bo uradno delegacijo ZAR, ki se bo udeležila zasedanja mešanega odbora za gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in ZAR.

Prvi sestanek tega odbora je bil marca letos v Kairu. Jugoslovanska delegacija je tedaj vodil podpredsednik ZIS Mijalko Todorović.

Petar Stambolić obiskal graditelje avtomobilskih cest

Kumanovo, 24. avg. (Tanjug). Danes si je ogledal traso avtomobilskih cest Bratstva in entonosti predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić. V spremstvu komandanta glavnega štaba mladinskih delovnih brigad Tomislava Badovinca in predstavnik investitorske skupine iz Nisa je obiskal mladinske naselje »Marija Bursak« v Palojicah in »Kristijan Karpoš« v Manjolu, ki sta na območju Grdeličke kulture. Predsednik Zvezne ljudske skupščine si je ogledal objekte v naseljih in gradbišča na nekaterih odsekih v Grdelički kuli.

Nehru bo obiskal ZSSR

New Delhi, 24. avg. (Reuter). Indijska vlada je sporočila, da bo premier Nehru obiskal ZSSR 6. septembra. Tja bo odpotoval iz Beograda, kjer bo od 1. septembra prisostvoval konferenci držav in vlad izvenblokovskih držav.

Nehru vrača obisk premiera Hruščova, ki je lani obiskal Indijo.

težnjami pred očmi, iskali urediti pereh mednarodnih problemov, ki so na njenem dnevnem redu - to pa so hkrati problemi, ki so na dnevnem redu prihodnosti človeštva - kot tudi v predlaganju metod in morebitnih konkretnih ukrepov za njihovo urejanje pripravljena sprožiti ali podpreti vsako idejo in predlog, ki bi po njeni svobodni presoji pomenil konkreten napredek. Na

Razen tega bo konferenca, kakor sem prebrčal, v obravnavanju mednarodnih problemov, ki so na njenem dnevnem redu - to pa so hkrati problemi, ki so na dnevnem redu prihodnosti človeštva - kot tudi v predlaganju metod in morebitnih konkretnih ukrepov za njihovo urejanje pripravljena sprožiti ali podpreti vsako idejo in predlog, ki bi po njeni svobodni presoji pomenil konkreten napredek. Na

Vprašanje: Vse zelo jasnim in natančnim izjavam vrste voditeljev izvenblokovskih držav, da ni tu nobene namere, ustanoviti »tretji blok«, vendar na nekaterih straneh včasih pripisujejo udeležencem konference takšno idejo. Kaj mislite o tem?

Odgovor: Čeprav je znano in jasno, da udeleženci konference nikoli niso mislili niti niso zaradi vrste očitnih razlogov, ki ustrezajo tako splošnim kot njihovim interesom, mogli misliti na ustanovitev nekega tretjega bloka, vendar se nadalje na raznih straneh vztrajajo pri tem, da mora konferenca objektivno pripeljati do ustanovitve tretjega bloka. Pri takšnih tolmachenjih, se mi zdi, gre manj za neko nerazumevanje ali dejansko nepoznavanje vsem dobro znane usmeritve izvenblokovskih držav, ampak predvsem spet za poskus, izjaviti doležen pritisk, za katerim tihi pojmovanje, da je edini možen način vplivanja na mednarodnem torišču prek blokov ali s podpiranjem blokov. Zato ne vidim potrebe po tem, da se je nadalje trudimo, da bi jih preprečili o nasprotje.

Na drugi strani načela in oblike sodelovanja med temi državami v nobeni meri ne omejujejo in po našem trdnem prepričanju ne smejo omejevati njihove popolne samostojnosti in odločnosti v uveljavljanju njihove nacionalne politike.

Prav tako se izvenblokovske države nikoli niso omejevale na kolonialno sodelovanje v zaprtem krogu niti niso pogojno vezale sodelovanja z drugimi državami na to, da sprejmejo stališča neangažiranih. Zato je normalno pri-

dalo pripravljenost, da v prihodnje podpre široko akcijo v okviru OZN za odpravo tujih oporišč. Kar zadeva predlagano resolucijo o francosko-tuniziskem sporu zastran Bizerte, poudarjajo v krogu držav, ki so se podpisale to resolucijo, da je potrebna večina zagotovljena, če ne bo prišlo v zadnjem trenutku do prekleta. Zato sodijo, da bo sedanje izredno zasedanje uspešno, vzhle nasprotovanje nekaterih zabodnih držav in omahovanju posameznih dežel, ker so očitno v manjšini.

Kot poročajo iz Kadra, je ganski zunanji minister Bivogui Lansana po prihodu

Zaradi vsega tega se konference in rezultatov ni bati nikomur, ki mu je dejansko do okrepitev miru, na edino realni osnovi tavljanja enakopravnega mednarodnega sodelovanja. Zato je tudi konferenca že zdaj deležna tako široke podpore široko po svetu.

Novi ambasadorji pri predsedniku Titu

Brioni, 24. avg. (Tanjug). Danes dopoldne je predsednik Tito sprejel novomenuvanega izrednega in polnomočenega ambasadorja Čejlona v Jugoslaviji Mohameda Mahmuda Maharufa, ki mu je izročil akreditive.

Predsednik Tito je sprejel tudi izrednega poslanca Nepala Bahadura Rano in polnomočenega ambasadorja Etiopije Petrosa Sahana. Oba sta mu izročila akreditive.

Lundulova poslanica konferenci

Stanleyville, 24. avg. (Tanjug). Kongoški voditelj in poveljnik nacionalne vojske general Viktor Lundula je danes poslal voditeljem držav, ki se bodo udeležile beograjske konference, poslanico, v kateri izraža upanje v popoln uspeh konference izvenblokovskih držav.

Viktor Lundula poudarja, da kongoško ljudstvo želi iskreno in tesno sodelovati z vsemi narodi na svetu. Kongoško ljudstvo, ki se čuti aktivno del skupine izvenblokovskih držav, se veseli bližnjega srečanja voditeljev teh držav v Beogradu. Ta sestanek naj bi omogočil državnikom ne samo proučiti sodobne pereče probleme, ampak tudi začrtati splošno neangažiranost na svetu. To je izredno važno, poudarja Lundula, ki je svet danes v velikem razdobju za hegemonijo med dvema svetovnjima blokoma.

CEJLONSKO DELEGACIJO VODI GOSPA BANDARANAIKA

Colombo, 24. avg. (Tanjug). Predsednica cejlonske vlade ter ministrica za obrambo in zunanje zadeve Sirimavo Bandaranaike bo vodila delegacijo Cejlona izvenblokovskih držav in na konferenci voditeljev vlad. To je danes v parlamentu povedal finančni minister Felix Dias Bandaranaike.

Jugoslovanski veleposlanik v Colombo Ivo Rukavina je sinoči priredil večerjo na čast predsednici cejlonske vlade Sirimavo Bandaranaike in članom delegacije, ki se bodo udeležili konference v Beogradu. Pri večerji so bili tudi ministri za industrijo Senanayake in pravosodni minister senator Fernando ter veleposlaniki držav, ki se bodo udeležile beograjske konference.

Diplomatska kronika

Kairo, 24. avg. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Kairu dr. Jože Brilej je obiskal ministra za predsedniške posle ZAR Alijo Sabirja, s katerim se je razgovarjal o vrsti mednarodnih vprašanj kot tudi o pripravah na konferenco izvenblokovskih držav. V zvezi z beograjsko konferenco je veleposlanika Brileja v zadnjih dneh večkrat obiskali tudi odpravnik poslov Elkvadora v Kairu Kiriboga.

Združena socialistična stranka Francije pošlje opazovalce

Pariz, 24. avg. (Tanjug). Združena socialistična stranka Francije je sklenila, da bo poslala opazovalce na konferenco šefov držav in vlad izvenblokovskih držav.

Sporočilo biroja Združene socialistične stranke pravi: »Kakor naši prijatelji iz Socialistične stranke Italije smo tudi mi v svojevot opazovalcev povabljeni na konferenco neangažiranih držav v Beogradu. Kot om, bomo na konferenci zastopali tudi mi.«

Kongo potrebuje sedaj tehnično pomoč

Leopoldville, 24. avg. (AP). Ser operaciji OZN v Kongu dr. Sture Linner se je sinoči vrnil iz New Yorka v Leopoldville z novim načrtom o omejitvah in zmanjšanju stroškov OZN v Kongu. Po prihodu je izjavil novinarjem, da se bo o tem načrtu razgovarjal s kongoškim premierom Cyrilom Adulo. Menil je, da je treba zdaj, po ustanovitvi kongoške vlade, usmeriti dejavnost OZN v tehnično pomoč.

Jugoslovansko-tunizijski sporazum

Tunis, 24. avg. (Tanjug). Danes je bil podpisan 5-letni sporazum o znanstvenim in tehničnem sodelovanju med Jugoslavijo in Tunizijo. Za Jugoslavijo je sporazum podpisal ambasador Miloš Lalović, za Tunizijo pa minister za finance in za plan Ahmed Ben Salah.

Haile Selasie o konferenci

Addis Abeba, 24. avg. (Tanjug). Etiopski cesar Haile Selasie je danes izjavil dopisniku Tanjuga, da se bo beograjska konferenca zavzela za odstranitev nerazumevanja in za ublažitev napetosti na svetu. Etiopski cesar je dejal: »V času, ko so mednarodni odnosi tako napeti in ko je svet na robu vojne, je več kot pametno in modro, storiti vse konstruktivne in resne ukrepe za zmanjšanje sedanje napetosti na svetu. S tem pred očmi odhajamo na konferenco v Beogradu, ki bo prihodnji mesec. Cilj te konference vsekakor ne bo ustanovitev nekakšnega tretjega bloka. Nasprotno, njeni cilji morajo biti usmerjeni v odpravljanje nerazumevanja med česilami kot drugimi narodi. Zato sodimo, da bodo vsi udeleženci bližnje konference neangažiranih držav storiili vse, da bi uresničili le plemenite naloge v dobro vsega človeštva.«



V Beograd je 23. avgusta prisel del sudanske delegacije, ki bo sodelovala na konferenci izvenblokovskih držav. Na sliki: Sprejem na beograjskem letališču

TUNIZIJSKI POLITIKI O KONFERENCI ŠEFOV DRŽAV IN VLAD

Akcija izvenblokovskih držav je lahko rešitev za človeštvo

Mohamed Masnudi: Konferenca pomeni prvo pobudo, ki omogoča državam Azije, Afrike in Latinske Amerike, da skupno razpravljajo o pereh svetovnih problemih

Tunis, 24. avg. (Tanjug). V Tunisu z zanimanjem spremljajo priprave na bližnjo konferenco voditeljev izvenblokovskih držav in vlad v Beogradu ter izražajo zadovoljstvo, da bodo na tem sestanku, na katerem bodo proučili važne probleme sedanjega sveta, sodelovala tudi Tunizija. Ugledni tunizijski politiki so v izjavah dopisniku Tanjuga izrazili mnenje, da bo beograjska konferenca izrednega zgodovinskega pomena.

Član politbiroja stranke Neodestur in minister za informacije Mohamed Masnudi je rekel, da posvečajo

afriški politični voditelji: In politično zavedne množice afriške celine največjo pozornost beograjskemu sestanku. Izrazil je upanje, da se bodo na drugem sestanku izvenblokovskih voditeljev pridružile beograjskim pionirjem neangažiranih tudi druge države. Beograjska konferenca - je rekel Masnudi - zanima Afričane iz več razlogov, predvsem pa zato, ker pomeni prvo pobudo, ki omogoča državam Azije, Afrike in Latinske Amerike, da se sestanejo in razpravljajo o pereh svetovnih problemih.

Ta konferenca, do katere bo prišlo pred zasedanjem Generalne skupščine OZN in po njenem izrednem zasedanju o Bizerti, je največja pomena. Države, ki bodo sodelovale na njej, bodo podjele sklepe in nauke iz izrednega zasedanja Generalne skupščine, ki pomeni uspeh izvenblokovskih držav, ker je bilo sklicano v glavnem na njihovo pobudo, navzile »aprotovanju nekaterih veleposlanikov držav, ki se bodo udeležile beograjske konference.«

Generalni sekretar mladine Neodestura Hasib Ben Ammar je v izjavi dopisniku Tanju-

nje splošna težnja ljudi številnih dežel na svetu, kar prka o izrednem zgodovinskem pomenu bližnje konference.

»Beograjska konferenca je izredno važen in pozitiven korak v krepitvi organiziranja zavesti in sodelovanja številnih narodov sveta.« je rekel v izjavi dopisniku Tanjuga član politbiroja stranke Neodestur, minister za plan in finance Ahmed Ben Salah bivši generalni sekretar tunizijskih sindikatov. Poudaril je, da imajo države, ki bodo sodelovale na beograjski konferenci, mnogo stičnih točk v zunanji politiki in v vprašanjih notranjega razvoja. Na tem zborovanju bo prišla do izraza ne le solidarnost iz preteklosti, ampak tudi trdna odločenost narodov, da prevzamejo učinkovito vlogo v obnovitvi sedanjega sveta.

Sedanji svet mora sleteti na drugih osnovah kakor prej. Neangažiranje mora pomeniti konstruktivno in ustvarjalno stališče, pri čemer je treba dopustiti vsestranski razvoj narodov v miru in napredku. Majhni narodi so trdno odločeni delati za to, da bi odpravili nasprotja na svetu, ki ogrožajo mir in prihodnost človeštva. Beograjska konferenca - je zaključil minister Salah - bo nedvomno pomembna uspešen korak v tem smislu.

Generalni sekretar mladine Neodestura Hasib Ben Ammar je v izjavi dopisniku Tanju-

Prepričani smo, je rekel voditelj tunizijske mladine, da se bo mladina vsega sveta strinjala z idejami, ki jih bo razglasila beograjska konferenca, ker se bodo v Beogradu sestali preizkušeni borci za mir. Neangažiranje - to je utrjeno prepričanje tunizijske mladine; neangažiranje ustreza tuniziskemu ljudstvu, ki se neče povezati s katerikoli veleposil ali blokom. Neangažiranje pomeni za Tunizijo dobro preizkušeno izbiro in manifestacijo svobode in neodvisnosti.

Tunizijci listi posvečajo danes znatno pozornost bližnji konferenci v Beogradu. Pri tem izražajo neprikrito zadovoljstvo, da sodeluje na tej konferenci tudi Tunizija, in prepričanje, da bo predsednik Burgiba zelo verjetno osebno vodil tunizijsko delegacijo.

List »Al Amal« piše: »Odhajamo v Beograd, ker smo se trdno prepričali, da je moč pravo sodelovanje uresničiti samo z državami, ki sodelujejo na konferenci izvenblokovskih držav. Popolnoma zaupamo uspešnosti te konference, prve takšne konference po banduški. Odhajamo v Beograd tudi zato, ker čutimo potrebo, da okrepiamo položaj Tunizije na mednarodnem torišču.«

PISMO PREDSEDNIKU TITU

Ugledni znanstveniki želijo uspeh konference

Komite za zdravo nuklearno politiko v pismu poudarja, da bi konferenca lahko pripomogla k rešitvi najbolj pereh svetovnih vprašanj

Beograd, 24. avg. (Tanjug). - Nacionalni komite za zdravo nuklearno politiko, ki ima sedež v New Yorku je v posebnem pismu predsedniku Titu zaželel poln uspeh konference šefov držav in vlad izvenblokovskih držav. Predsednik Komiteta Clarence Pickett pravi v pismu:

»Dragi predsednik Tito! Za konference zares ni bilo mogoče izbrati bolj ugodnega trenutka. Izvenblokovske države lahko, prav tako kot ZDA in ZSSR, pomagajo, da svet zapusti sedanjo pot, ki vodi k tretji svetovni vojni. Izvenblokovske

nega komiteja za zdravo nuklearno politiko so ugledni osebnosti vsega sveta: ugledni znanstveniki in Nobelov nagrajenec Albert Schweitzer, britanski filozof Bertrand Russell, bivši sekretar ekonomske komisije OZN za Evropo Gunnar Myrdal, francoski književnik François Mauriac in drugi.

Beograjska konferenca ima veliko priložnost, da zahteva, naj bo hitro podpisana sporazum o ustavitvi nuklearnih poskusov, o ustreznih kontrolah, ter častne in iskrene razgovore, ki naj bi privedli do sporazuma o kontrolirani popolni razorožitvi. Kot nevedna organizacija želimo Vaši konferenci ves uspeh.«

Med poborniki nacional-



Napoved za petek: Deloma sončno z zmerno oblačnostjo. Najvišje nočne temperature med 7 in 12. V primeru 11. najvišje dnevne okoli 24 stopinj C. Zjutraj v nekaterih krajih snega.

MILIJAN NEORIČIĆ O BEOGRAJSKI KONFERENCI

BEOGRAD VE, KAJ JE VOJNA

Naše glavno mesto bo s tradicionalno gostoljubnostjo pozdravilo goste in njihovo delo za mir

Beograd, 24. avg. (Tanjug). »Skupno z vsemi državljani naše dežele navdajajo Beograjane radost in zavest, da bodo prisrčno pozdravili predstavnike držav in vlad izvenblokovskih dežel, ki se bodo kmalu sestali v našem mestu,« je izjavil pred konferenco v Beogradu predsednik ljudskega odbora Milijan Neoričević agenciji Tanjug. Poudaril je, da so bili mnogi rodovi Beograjčanov priče razdeljanja, opustošenja in nasilja, ki ga prinaša vojna, in da so prav zato »misli in čustva

naših ljudi pred začetkom borbe za mir in za srečno prihodnost človeštva strnjene v želji, naj bi beograjska konferenca vsestransko uspeša.

»V dneh, ko se vsi narodi sveta bolj nevarnost nove vojne, ki bi lahko izbruhnila kot posledica pokusa, z grožnjo, silo ali s krepitvijo vojaških sil, rešiti neurejena vprašanja,« je dodal Milijan Neoričević, »je konferenca v Beogradu in srečanje državnikov, ki bodo na njej izrazili želje in težnje velikega dela

človeštva, realna sila, ki lahko nakaže pot, po kateri je mogoče reševati mednarodne probleme in preprečiti katastrofo človeštva.

Predsednik ljudskega odbora Beograda, mesta gostitelja prvega srečanja najvišjih državnikov izvenblokovskih dežel, je dejal, da se Beograjčani in vsi Jugoslavlani »pridružijo želji teženja vseh tistih, ki želijo, naj se neha oboroževalna dirka, da bi mogli svetu zagotoviti mir in uporabiti velika sredstva, ki jih vlagajo v priprave na vojno, za izboljševanje življenjske ravni vseh narodov in za pomoč tistim izmed njih, ki jim je potrebna, da bi mogli postati po vsem neodvisni in svobodni.

»Prebivalci glavnega mesta naše dežele se bodo izkazali za tradicionalno gostoljubnostjo ter pozdravili drage goste in prijatelje in njihovo neutrudno delo za sročno in varno prihodnost vseh nas,« je rekel predsednik beograjskega ljudskega odbora Milijan Neoričević.

Olga Nikolić na Poljskem

Beograd, 24. avg. (Tanjug). Naša pevka zabavne glasbe Olga Nikolić se doledovala na mednarodnem jazzovskem festivalu, ki se bo jutri začel v Sopotu na Poljskem. V tem obmorskem letovišču se vsako leto sredi avgusta zberejo znani zabavni ansambli ter pevci iz Evrope in Amerike. Član žirije letošnjega festivala je tudi jugoslovanski dirigent Davorin Zupančič.

Po festivalu v Sopotu bo Olga Nikolić nastopila na več koncertih v poljskih mestih.

Zadnje priprave za sejem na Gospodarskem razstavišču

Večina razstavljalcev je že pripeljala svoje izdelke in vzorce pijač, ki bodo razstavljeni na VII. mednarodnem sejmu vin, žganih pijač in sadnih sokov

Ljubljana, 24. avg. Že nekaj dni v vseh prostorih Gospodarskega razstavišča živahno vrvi. Počne roke dela imajo aranžerji, tehničarji, čistočarji in drugi osebje, ki pripravljajo vse potrebno za VII. mednarodni sejem vin, žganih pijač in sadnih sokov; sejem bodo odprli v soboto, 26. avgusta ob 11. uri.

Večina razstavljalcev iz 15 držav je že prišla in pripravlja stroje in druge naprave za proizvodnjo sadnih sokov in žganih pijač, še prej pa so razstavljalci pripeljali najrazličnejše

vzorce pijač. V »jurčicu« že postavljajo pavilione, kjer bodo razstavljeni vzorci vin, žganih pijač in sadnih sokov. Pozornost v tem prostoru vzbujajo veliki pano, na katerem vidimo, da je Jugoslavija med 15 državami, udeleženkami letošnjega sejma, z vinsko proizvodnjo na 4. mestu in sicer za Francijo, Italijo in Romunijo.

V veliki dvorani postavljajo že dni najrazličnejše strojne naprave za izdelavo sadnih sokov in žganih pijač, razne naprave za kletarstvo, stroje za polnjenje in čiščenje steklenic in podobno. Pozornost vzbujajo zlasti strojna naprava za greške tovarne »Jedinstvo«, ki je razstavila svoj izdelek za proizvodnjo sadnih sokov. To je najsodobnejši avtomat, ki sam predelava sadje v različne sadne sokove. Zmogljivost tega stroja je 50 ton sadja na dan, podjetje pa je že izdelalo tudi naprave, ki predelajo do 200 ton sadja ali paradižnika.

VOZIL JE PREHITRO

Maribor, 24. avg. V naselju Pirnica je prišlo včeraj ob 7.40 do hujše prometne nesreče. Osební avto, ki ga je vozil Jaroslav Kšega proti Lenartu, je pred letvino ovinkom v Primorskem vozil skrajno desno, iz predvoznika smeri pa mu je zelo hitro pripeljal avtomobil Ivan Hodela z motornim kolesom. Motorist je močno zavril, vendar ga je zaradi velike hitrosti zaneslo v levo, tako da je trčil v osební avtomobil. Pri nesreči sta se hujše poškodovala sopotnika v osebnem avtomobilu: Stefanija Kšega in motorist Stefan Hodela, devetletni sin Milan Hodela. Oba vozilca sta se le laže poškodovala.

Komuna dobiva čedalje večje in bolj posebno mesto v našem političnem in državnem sistemu zato, ker si prizadevamo za urejanje javnih zadev pri tistih, ki jih širši krogi državljanov. Ta posebni položaj komune se uresničuje v komunalnem sistemu. Komunalni sistem s svojim ljudskim odborom pa ne predstavlja samo občina kot prav osebja, temveč tudi di sklop vseh organizacij, ki delujejo po načelih družbenega upravljanja oziroma delavske samouprave in drugih družbenih organizacij, ki delujejo na območju občine. Je torej sistem, ki predstavlja posebno socialno okolje; v okviru le-tega se razvijajo osnovni odnosi proizvodnje in potrošnje ter tudi vse, kar je v njih vključeno. Komuna je torej najvišja oblika ekonomske skupnosti. Sedanji statut v pretežni meri zajema določila, ki jih vsebujejo že posamezni višji predpisi, kakor zakon o ljudskih odborih, zakon o upravnih organih, LRS, zakon o organizaciji upra-

ve ljudskih odborov itd.

Taka vsebina statuta o družbenem, političnem in ekonomskem položaju komune danes ne ustreza več. Zdi se nezadostno in nepopolno, da bi v občinski statut samo nekako prepisali razna določila višjih predpisov, ki zadevajo občino, pač pa bi morali na podlagi teh predpisov določiti konkretno funkcionalno vsebino življenja v določeni komuni.

Občinski statut, ki so ga 1955. leta določili naši predniki, je bil sprejemljiv, ki se nanašajo samo na organizacijo samega občinskega ljudskega odbora in njegovih organov, niso se pa spreminjali tudi v skladu z družbenim razvojem v komuni. Obstoječi statut, ki vsebuje vse odnose med komuno in državo, je bil torej statuten, ki jih ima vsa komuna, ki je komunalna družba, ne ekonomske skupnosti. Sedanji statut v pretežni meri zajema določila, ki jih vsebujejo že posamezni višji predpisi, kakor zakon o ljudskih odborih, zakon o upravnih organih, LRS, zakon o organizaciji upra-



Ljubljana, 24. avg. Predsednik ljudske skupščine LRS Miha Marinko je danes dopoldne v spremstvu predsednika Slovenske zvezde Jožeta Klanjčka-Vasja obiskal strelišče na Dolenci, kjer je že tretji dan XVII. prvenstvo Slovenije v streljanju. Tovariš Marinko se je zanimal za uspehe na letošnjem prvenstvu in bil z njimi, saj so za zdaj boljši od laniških, zadovoljen. Z vse pozornostjo se je zanimal tudi za nekatere druge zadeve strelske organizacije, med drugim tudi za število članov aktivnih strelcev v Sloveniji in za pionirske strelske krožke po šolah širom po Sloveniji. Ob odhodu s strelišča — tu se je zadržal več kot eno uro, ogledal si je tudi njegove objekte — je po predsedniku Slovenske zvezde Slovenije želel vsem strelcem čimve uspehov. — Na sliki: Tovariš Miha Marinko strelja s malokalibrsko precizno puško, na levi tovariš Jože Klanjček-Vasja, predsednik SZS. Foto: Z. Deniša

Pripravljeno je gradivo za prve seje Zvezne ljudske skupščine

Sredi septembra bodo obravnavali skupščinski odbori predloge treh novih zakonov

Beograd, 24. avg. (Tanjug). Čeprav poletne poletnice še niso pri kraju, in so v poslopju Zvezne ljudske skupščine v teku priprave na konferenco predsednikov držav in vlad neblokovskih dežel, so zvezni ljudski poslanci že dobili prvo gradivo, ki ga bodo skupščinski odbori obravnavali sredi septembra.

Prve seje skupščinskih odborov bodo okoli 15. septembra, in sicer najprej odborov za gospodarstvo, kmalu potem pa tudi obeh zakonodajnih odborov. Obravnavali bodo predloge treh novih zakonov: o graditvi investicijskih objektov, o blagovnih in storitvenih žigih ter o vzorcih in modelih.

Predlog zakona o graditvi investicijskih objektov v celoti ureja o graditvi vključno z gradbenimi deli, z opremo in napravami, kakor tudi izvajanje melioracijskih del in stalnih nasadov. V skladu z gospodarskim sistemom in se posebej z delitvijo obkoda v gospodarske organizacije predvideva predlog tega zakona ustrezno samostojnost investitorjev pri odločanju o investicijski graditvi. Vloga državne uprave je načeloma omejena le na intervencijo v zvezi z varnostjo in izvedljivostjo gradenj ter na nadzorstvo nad upoštevanjem tehničnih in drugih predpisov ter ob-

veznih standardov. Predlog zakona o blagovnih in storitvenih žigih bo omogočil gospodarskim organizacijam, da bodo z zaščitnimi znaki zaznamovale svoje blago in označevale svoje storitve, s čimer se bodo razlikovale od podobnega blaga ali storitev drugih podjetij.

Tako bodo potrošniki vedeli, čigavo blago kupujejo, in kdaj je opravil naročena dela.

Predlog zakona o vzorcih in modelih ureja vse v zvezi z zaščito industrijskih vzorcev in modelov. Določa pogoje za to zaščito ter vsebino in obseg pravic do vzorca ali modela in rešuje vrsto problemov s tega področja.

V Brdih letos le kakih dvesto vagonov tržnih presežkov vina

Nova Gorica, 24. avg. — V Sempetru pri Gorici je bilo prvo letošnje posvetovanje o bližnjem odkupu tržnih presežkov grozdja in mošta v Brdih.

Zaradi dežja med cvetenjem in kasnejšim osipanjem pričakujejo letos v Brdih le 200 vagonov tržnih presežkov vina. Tako bi vinski kleti v Dobrovem primanjlovali kakih 150 vagonov vina.

Na posvetu so načelno sicer odločili, da bodo zadruge pogodbeno prodale vinski

kleti vse tržne presežke vina, ki ga je klet pripravljala odkupiti. Razen tega se bodo dogovorili tudi z zadrugama Sempeter in Nova Gorica, da bi tudi na gorškem področju in v spodnji Vipavski dolini odkupili določeno količino vina za napojitev kleti.

Vinogradnikom, predvsem Bricem, se vsakega spleča prodati grozdja oziroma mošta predlovalnemu obratu, ker je le s tem zajemljena kvaliteta brških vin, kleti vse tržne presežke vina, ki ga je klet pripravljala odkupiti. Razen tega se bodo dogovorili tudi z zadrugama Sempeter in Nova Gorica, da bi tudi na gorškem področju in v spodnji Vipavski dolini odkupili določeno količino vina za napojitev kleti.

Na posvetu so načelno sicer odločili, da bodo zadruge pogodbeno prodale vinski

letovanje otrok Zveza prijateljev mladine Gorica med Umagom in Novim Gradom. Okrajna ZPM je sicer razpolagala z majhnimi finančnimi sredstvi, toda s prizadevanjem članov Zveze je letovanje otrok zelo dobro pripravila. Baza je na izredno prijetnem kraju. Okrajni Zvezi prijateljev mladine Gorica bodo morali okrajni forumi pomagati, da bo poletniško bazo še izpopolnila za prihodnje leto. Letos so prvi samostojno letovali tudi otroci občine Jesenice, in sicer v Novem Gradu. Tam, kjer je sedajle skromno urejeno taborišče in le zaraščena kuhinja, bodo že jeseni začeli graditi kuhinjo in ostale prostore za letovanje otrok občine Jesenice.

Poleg Zvez in Društev prijateljev mladine so pripravile tudi letne številke letovanja še druge organizacije: taborniki, Rdeči križ, Zveza borcev, Partizani, gasilci itd.

Zehel mi je pokvaril počitnice

Tovariš urednik! Prijeto letovanje na Bledu mi je zagrenilo kopanje na blejskem javnem kopališču, kjer imajo tudi otroški bazen. Ko sem šla za svinčkom vanj, sem stopila na zarjavel žebelj, ki se mi je globoko zaril v pod-

meti zlasti pristojnost za reševanje načelne problematike svojega področja. Tiste konkretne zadeve, ki pomenijo sedaj bistveno oviro za delo teh organov, pa naj bi v svoji pristojnosti dokončno urejali upravni organi.

Statut tudi ne obravnava splošnih krajevnih in urbanističnih načrtov. V prihodnje bi moral vsebovati osnovna določila tudi o tem.

Konkretno o pravicah in dolžnostih državljanov govori statut zelo malo. Pri tem želim spomniti bralca na program ZKJ, ki pravi: »Sistem socialistične demokracije na vseh področjih, družbenega življenja širi in mora vedno bolj širiti dejanski demokratični sistem za delovne ljudi.« Vsi pa vemo, da je v ljudski množice dejanski demokratičen v tem, da lahko vsak dan sodeluje pri upravljanju gospodarstva, pri urejanju državnih, političnih in drugih javnih zadev in drugih popolnih odgovornosti v svoji in hkrati družbeni prid. O tem pa statut malo govori.

Zašran delitve ustvar-

Pisma bralcev

Preveč so se navadili na položaje

Tovariš urednik!

Zelo pošteno je odjeknilo sporočilo podpredsednika Zveznega izvršnega sveta tovarisa Kardelja o osnovah za novo ustavo. Mnogo razpravlja o tem, naj bi v oblasti in druge organe ne volili ljudi, ki bi se sčasoma navadili na ta ali oni položaj in ga potem tudi ljubosumno čuvali.

Za primer takega na ina čela bi navedel Trnovsko župnino za okraj Koror. Župnišče upravni odbor sestavlja samo direktorji in komercialisti tistih podjetij, ki so člani župnije. Posamezni direktorji so v odboru že ves čas, odkar obstaja župnina. V odboru pa ni strokovnega delavca iz trgovine, čeprav je v kororskem okraju skoro 500 trgovskih poslovalnic, in nobenega finančnega uslužbenca. Tudi ni videti, da bi se kateri izmed članov odbora kaj več posvečal strokovnemu delu. Taka sestava odbora, ki ga vodi direktorji podjetij, po mojem mnenju ni v prid napredku trgovine, še manj pa potrošniku.

Prav bi bilo, ko bi si župnina uogledala svoj strokovni kader. Le-ta se je v njenem dosežanem poslovanju zelo pogojevala. Letos so odgovorili kar trije od osmih uslužbencev in najbrž bo še četrti. Veliko uslužbenec je zapustilo župnino že prej. Delo brez dobrega in stalnega kadra pa bo težko rodilo uspeh. Za odgovori župničnih uslužbenec je precej kriv uradoma opisan položaj, kajti direktorji nimajo radi kritike ne v podjetju, še manj pa v svoji župnini. Uslužbenec se po drugi strani lahko prei in bolje uveljavi v gospodarstvu, če je v župnini, kjer dobi tla druga nenačrtovanja: posamezni odbojniki se n. pr. zgražajo, če vidijo strokovnega uslužbenca, da bere strokovne časopise, in podobno.

Druga zanimiva stvar, ki se opazja na taki župnini, je, da se osebni odnosi med vodilnimi v rokah direktorjev, pa je odnosa do družbenega upravljanja in, konkretno, letos, do sprejema pravilnikov. Veliko ugodneje je direktorju v podjetju, če ga ne večje lastni predpisi. Laže izvede to ali ono s pomočjo svojih svetov družbenega upravljanja, kakor pa če imaš nad sabo predpis, ki natančno predvideva, kako in kaj. Župnina v Kopru do sedaj še ni storiila ničesar, da bi podjetja čimprej prišla do svojih pravilnikov. Sami skripti je dala razmnožiti, potem pa jih je razdelila gospodarskim organizacijam.

Teh nekaj primerov, ki bi se dali še in še razčistiti, izpričuje, da je le bolj, če se ljudje v upravni organi, izmenjujejo sicer se zgodi, da izkoristijo svojo funkcijo v prid samega sebe ali pa svojega podjetja.

Milan Cirk, Portorož 170

Zehel mi je pokvaril počitnice

Tovariš urednik!

Prijeto letovanje na Bledu mi je zagrenilo kopanje na blejskem javnem kopališču, kjer imajo tudi otroški bazen. Ko sem šla za svinčkom vanj, sem stopila na zarjavel žebelj, ki se mi je globoko zaril v pod-

meti zlasti pristojnost za reševanje načelne problematike svojega področja. Tiste konkretne zadeve, ki pomenijo sedaj bistveno oviro za delo teh organov, pa naj bi v svoji pristojnosti dokončno urejali upravni organi.

Statut tudi ne obravnava splošnih krajevnih in urbanističnih načrtov. V prihodnje bi moral vsebovati osnovna določila tudi o tem.

Konkretno o pravicah in dolžnostih državljanov govori statut zelo malo. Pri tem želim spomniti bralca na program ZKJ, ki pravi: »Sistem socialistične demokracije na vseh področjih, družbenega življenja širi in mora vedno bolj širiti dejanski demokratični sistem za delovne ljudi.« Vsi pa vemo, da je v ljudski množice dejanski demokratičen v tem, da lahko vsak dan sodeluje pri upravljanju gospodarstva, pri urejanju državnih, političnih in drugih javnih zadev in drugih popolnih odgovornosti v svoji in hkrati družbeni prid. O tem pa statut malo govori.

Zašran delitve ustvar-

plati. Tako sem med dopustom obiskovala zdravstveni dom in čakala konec dopusta. Zaradi rane še sedaj ne morem normalno hoditi.

Znanci so mi povedali, da žebelj v lesemen bazezu tvrdi po moji nesreči niso odstranili. Vsekakor se mi zdi, da žebelj ne sodijo v konfališe, še manj pa v otroški bazen.

Irena Kos, Maribor

Lep odnos do starega človeka

Tovariš urednik!

Pred dnevi se je naš znanaki zgodila nezgoda, pri kateri se je streženo osebo pri »Lovicu« pokazalo v tako lepi luči, da mišlim, da je o tem vredno napisati nekaj besed.

Naša znanaka, stara že čez 80 let, je pri nakupovanju pozabila denarnico, potem pa zavila k »Lovicu« na kobilu. Natakario je prosila, naj ji da mehko meso. Natakario jo je z največjo potrpežljivostjo poslušala, ji prinesla še izbrano meso in jo ljubeznivo postregla.

Ko pa je naša znanaka hotela plačati, je opazila, da nima denarnice. Seveda se je zelo zburila. Denarnico sta ji pomagali iskati obe natakario, ki sta ji, ko denarnice ni bilo nikjer, svetovali, naj gre domov in naj se pomiri, pa se bo morda le spomnila, kje je denarnico pustila. Znanaka jima je ponudila torbico v zastavo, kar pa sta natakario odklonili. Ljubeznivo sta ji dejali: »Če boste našli denarnico, boste že prišli nazaj, če pa ne, pa tudi prav.«

Denarnico so potem našli v lekarni čez cesto, kjer so bili tudi zelo ljubezni.

Vse to se je zgodilo v opoldanskem času, ko ima streženo osebo veliko dela. Ksenija Hribar, Ljubljana, Gradišče 7.

Se o specialkah

Tovariš urednik!

23. avgusta sem v rubriki »Pisma bralcev« bral pismo tov. Pajnika o specialkah. Piše, da so pošle in da jih nikjer ne dobi. To drži. V opombi uredništva pa je bilo pojasnilo, da pri Geodetskem zavodu JLA niso dobili dovoljenja za ponatis novega turističnega zemljevida med drugim tudi zato, ker je ta zemljevid preveč natančen.

Da pa ta zemljevid ni preveč natančen, naj navedem tole: Brje na Vipavskem imajo deset zaselkov, štejejo okrog sto hišnih števil in kakih 500 prebivalcev, pa jih ni v tem zemljevidu; medtem pa so na tem zemljevidu majhni, turistično nepomembni kraji, kot Zalošče, Preserje in drugi.

Brje so znane posebno iz osvobodilne borbe, saj so v njej sodelovali skoraj vsi prebivalci. Ravno sredi brejskih gričev stoji dvignjen hrib, imenitna razpredna točka po vsej Vipavski dolini in proti zahodu v Gorisko Brda in še dalje v Furkloško nižino. Na ta hrib prav radi prihajajo posebno ob nedeljah izletniki, da se naužijejo svežega zraka, pa tudi na kosarec slovečega brejskega vina.

Zato ne vem, zakaj tega kraja ni v turističnem zemljevidu.

Iv. Birs, Ljubljana, Poljskanska c. 30.

Nesreča je terjala 14 življenj

Uradno sporočilo o železniški nesreči na progi med Čortanovci in Beško

NOVI SAD, 24. avg. (Tanjug). Po uradnem sporočilu, ki ga je objavil Sekretariat za notranje zadeve Vojvodine, je prišlo do večerajšnje trčenja vlakov na progi med Čortanovci in Beško takole:

Po voznom redu bi se morala v Čortanovcih križati potniški vlak 209, namenjen iz Subotice skozí Novi Sad proti Beogradu, in tovorni vlak 252, ki je vozil v nasprotno smer. Zaradi zamude tovrstnega vlaka so križanje preložili na železniško postajo Beška. Po krivdi vlakovnega odpravnika in kletničarja na postaji Beška je tovorni vlak 252 odšel proti Čortanovcem, čeprav je vlakovni odpravnik sprejel potniški vlak iz nasprotno smeri, torej iz Čortanovcev proti Beški. Skrivno pri nesreči je tudi oseba tovrstnega vlaka, ki bi morala vlak zadržati na železniški postaji, ker ni imelo dovoljenja za odhod s postaje Beška. Proti krivcem so uvedli kazenski postopek.

Pri tej nesreči, ki je ena najhujših v Vojvodini nekdaj desetletij nazaj, je po dodezanih podatkih izgubilo življenje 14 ljudi, in sicer na kraju nesreče 11, med prevozom v bolnišnico eden, kasneje pa sta zaradi poškodb umrla še dva. Doselej so ugotovili identiteto vseh smrtnih žrtev razen ene. Po uradnih podatkih so se pri trčenju smrtno ponesrečili naslednji:

Matija Sokolović, rojen 1927, železniški namestnik v Beški; Predrag Jovanović 1921, kmet iz Beške; Milivoj Bogosavljević, 1927, vlakovodja potniškega vlaka iz Subotice; Stanko Jerman, 1921, namestnik iz Novoga mesta; Petar Hinić, 1927, kmet iz Bačkega Brestovca; Georg Melovski, 1942, dijak iz Novoga Sada; Bora Melovski, 1904, natakar iz Novoga Sada; Stankar Rodić, 1914, iz Vrš-

Kolarca se je peljal z dela domov. Med vožnjo mu je prišlo v prednje kolo vrtilica slabo pritrjeno stopalo za otroka. — Godnič je padel in dobil pretes možgan.

VOZIL JE PREHITRO

Maribor, 24. avg. V naselju Pirnica je prišlo včeraj ob 7.40 do hujše prometne nesreče. Osební avto, ki ga je vozil Jaroslav Kšega proti Lenartu, je pred letvino ovinkom v Primorskem vozil skrajno desno, iz predvoznika smeri pa mu je zelo hitro pripeljal avtomobil Ivan Hodela z motornim kolesom. Motorist je močno zavril, vendar ga je zaradi velike hitrosti zaneslo v levo, tako da je trčil v osební avtomobil. Pri nesreči sta se hujše poškodovala sopotnika v osebnem avtomobilu: Stefanija Kšega in motorist Stefan Hodela, devetletni sin Milan Hodela. Oba vozilca sta se le laže poškodovala.

Komuna dobiva čedalje večje in bolj posebno mesto v našem političnem in državnem sistemu zato, ker si prizadevamo za urejanje javnih zadev pri tistih, ki jih širši krogi državljanov. Ta posebni položaj komune se uresničuje v komunalnem sistemu. Komunalni sistem s svojim ljudskim odborom pa ne predstavlja samo občina kot prav osebja, temveč tudi di sklop vseh organizacij, ki delujejo po načelih družbenega upravljanja oziroma delavske samouprave in drugih družbenih organizacij, ki delujejo na območju občine. Je torej sistem, ki predstavlja posebno socialno okolje; v okviru le-tega se razvijajo osnovni odnosi proizvodnje in potrošnje ter tudi vse, kar je v njih vključeno. Komuna je torej najvišja oblika ekonomske skupnosti. Sedanji statut v pretežni meri zajema določila, ki jih vsebujejo že posamezni višji predpisi, kakor zakon o ljudskih odborih, zakon o upravnih organih, LRS, zakon o organizaciji upra-

ve ljudskih odborov itd.

Taka vsebina statuta o družbenem, političnem in ekonomskem položaju komune danes ne ustreza več. Zdi se nezadostno in nepopolno, da bi v občinski statut samo nekako prepisali razna določila višjih predpisov, ki zadevajo občino, pač pa bi morali na podlagi teh predpisov določiti konkretno funkcionalno vsebino življenja v določeni komuni.

Občinski statut, ki so ga 1955. leta določili naši predniki, je bil sprejemljiv, ki se nanašajo samo na organizacijo samega občinskega ljudskega odbora in njegovih organov, niso se pa spreminjali tudi v skladu z družbenim razvojem v komuni. Obstoječi statut, ki vsebuje vse odnose med komuno in državo, je bil torej statuten, ki jih ima vsa komuna, ki je komunalna družba, ne ekonomske skupnosti. Sedanji statut v pretežni meri zajema določila, ki jih vsebujejo že posamezni višji predpisi, kakor zakon o ljudskih odborih, zakon o upravnih organih, LRS, zakon o organizaciji upra-

ve ljudskih odborov itd.

Taka vsebina statuta o družbenem, političnem in ekonomskem položaju komune danes ne ustreza več. Zdi se nezadostno in nepopolno, da bi v občinski statut samo nekako prepisali razna določila višjih predpisov, ki zadevajo občino, pač pa bi morali na podlagi teh predpisov določiti konkretno funkcionalno vsebino življenja v določeni komuni.

Občinski statut, ki so ga 1955. leta določili naši predniki, je bil sprejemljiv, ki se nanašajo samo na organizacijo samega občinskega ljudskega odbora in njegovih organov, niso se pa spreminjali tudi v skladu z družbenim razvojem v komuni. Obstoječi statut, ki vsebuje vse odnose med komuno in državo, je bil torej statuten, ki jih ima vsa komuna, ki je komunalna družba, ne ekonomske skupnosti. Sedanji statut v pretežni meri zajema določila, ki jih vsebujejo že posamezni višji predpisi, kakor zakon o ljudskih odborih, zakon o upravnih organih, LRS, zakon o organizaciji upra-

ve ljudskih odborov itd.

40.000 otrok na letovanju

V Sloveniji imamo čedalje več urejenih počitniških domov za otroke

Ljubljana, 24. avg. — Po vsej slovenski obali, najprej po Istri pa vse tja do Baške in Omišlja in tudi v lepih krajih Gorenjske, Dolenjske in Štajerske letujejo naši otroci. Po podatkih, ki jih zbira Zveza prijateljev mladine Slovenije, bo letos letovalo do sedaj največje število otrok predvidoma preko 40 tisoč.

V vseh počitniških bazah letujejo sedaj še zadnje imene. V septembru pa bodo letovali v nekaterih stalnih, dobro urejenih bazah predolski otroci. Zlasti zadnja leta se okrajne občinske Zveze prijateljev mladine prizadevajo, da s pomočjo občinskih ljudskih odborov urejajo stalne baze za letovanje otrok. Vse razpoložljive finančne sredstva uspešno vlagajo v urejanje in izboljšanje počitniških baz.

Občinski ljudski odbor Ljubljana-Mostje je porabil lanišnje letošnje leto precej sredstev za ureditev počitniške baze v Znanbratiji, kjer letuje letos že peti izmenoma po 90 otrok. Počitniški dom je res lepo urejen. Okrajna Zveza prijateljev mladine Kranj ima urejeno bazo na otoku Stenjak pri Pulji, pripravljajo pa že gradnjo nove počitniške baze v Novem Gradu.

Okrajna Zveza prijateljev mladine Maribor iz leta v leto izboljšuje počitniško bazo v Verudici pri Pulji, občina Beograd uredi vsako leto letovanje v Šoli na Novem Gradu, občina Ljubljana-Več-Rudnik in Rovinj itd. Letos je prvič organizirala lastno obmorsko

NEKAJ O DELU ORGANIZACIJ SZDL V MARIBORSKEM OKRAJU

Posluh za predloge državljanov

MARIBOR, avgusta. Letosnja pomlad so pri vseh okrajnih odborih SZDL v mariborskem okraju osnovali Komisije za predloge in priporočila. Delo vseh občinskih komisij združuje Komisija za predloge in priporočila Okrajnega odbora SZDL Maribor, ki prav tako dobiva veliko število pisem, v katerih zahtevajo državljanje posredovanje, spoštovanje zakonitosti in demokratičnih človeških pravic.

NAJBOLJE POGOSTE PRITOŽBE

Razen individualnih pritožb, ki jih redno razrešuje oziroma pošilja občinski komisijam, si je Komisija za predloge in priporočila Okrajnega odbora SZDL Maribor zadala kot svojo največjo nalogo raziskovanje vzrokov, zaradi katerih se državljanje pritožujejo nad ljudskimi odbori, nad posameznimi voditelji in organizacijami v gospodarskih organizacijah, dalje nad organi delavskega samoupravljanja in pod. Posebno pozornost bo pri takšni analizi septembra letos posvetila komisija vprašanju, kako reševati posamezne upravljene zahteve državljanov, ki so jih le-ti izrazili na zborskih volitvah, na konferencah Socialistične zveze oziroma v sekcijah. Prav tako bo komisija posvetila vso pozornost predlogom, poslanim organom delavskega samoupravljanja. V zvezi s tem bo komisija kmalu obiskala občini Ptuj in Maribor-Center ter tovarne MTT, Elektrovino in IKI.

Na podlagi dosedanjih vlog je komisija ugotovila, da se državljanje najbolj pogosto pritožujejo nad občinskimi ljudskimi odbori in gospodarskimi organizacijami. Na »občinski naslov« se državljanje pritožujejo zaradi: višine določene davka, zaradi načina urejevanja posameznih zahtev za denarno podporo, socialno zaščito, pokojnine in podobno. Prav tako je dosti pritožb zaradi občinskih odločb o dodeljevanju stanovanj, zaradi neodobrenih dovoljenj za posamezne stanovanjske gradnje, zaradi nezakonitih ravnanj in zaradi drugih nepravilnosti občinskih organov.

Delavci dajejo pripombe posebno zaradi načina razdeljevanja stanovanj v gospodarskih organizacijah. Pri tem se pritožujejo, da v le-teh ne spoštujejo prednosti pri dodeljevanju stanovanj.

novanj itd. Zaradi tega bo Komisija za predloge in priporočila Občinskega odbora Socialistične zveze v Mariboru pretehtala pravilnike o razdeljevanju stanovanj v gospodarskih organizacijah, preverila pa bo tudi, kaj so ukrepali proti ljudem, ki so prekršili zakonitost in demokratičnost.

VELIKE AMBICIJE SERVISNA STANOVANJSKE SKUPNOSTI

Državljanje, hšni svet in stanovanjske skupnosti v Mariboru so se priključili zaradi slabih in dragih uslug servisa stanovanjske skupnosti. »Maks Durjavec« Potem, ko je komisija občinskega odbora SZDL Maribor-Tabor podrobno pretehtala delo tega servisa, so predlagali finančno gospodarsko revizijo poslovanja.

— Izkazalo se je, nam je pripovedoval Boris Godina, predsednik občinskega odbora SZDL, da je servis slabše posloval in da ga je hotel vodja servisa tako okrepiti, da bi postal samostojno podjetje! V servisu so se pojavile težnje do delitve dobička.

Sedaj nad poslovanjem servisa ne tožijo več, cene so dostopne, kakovost pa na zelo dobro.

Al: drugi primer iz te občine, ki so ga prav tako uspešno razrešili v solšno zadovoljstvo državljanov. Sio je za premočno pečen kruh, ki so ga prodajali v Mariboru navkljub protestom državljanov.

Potem ko je predsednik potrošniškega sveta stanovanjske skupnosti »Jožica Flander« (ti svet nadzira oziroma preskbuje, poslovanje trgovin ter podobno), od kod so dobili največ pritožb, obiskal pekarno in voditelja podjetja, ki pečejo ter prodajajo kruh, se je položil izobčilo. Slabo pečena kruha ne prodajajo več, pa tudi prodajalke ne sprejemajo več v pekarno nekakovostnih izdelkov.

Prav tako je zanimivo, da je Komisija za predloge in priporočila Občinskega odbora SZDL Maribor-Tabor pregledala vse zapisnike zborskih volitev in zbrala iz njih predloge, mišljenja in pripombe državljanov, posebno glede letnega in perspektivnega družbenega plana. V zvezi s tem je komisija spet pretehtala letošnji družbeni plan, da bi ugotovila, katere predloge državljanov niso upoštevali pri njegovi reviziji.

BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ DRŽAVLJANOM

Komisija za predloge in priporočila Občinskega odbora SZDL Maribor-Center je razpravljala o tem, da bi bilo potrebno ustanoviti službo pravne pomoči pri krajevnih organizacijah Socialistične zveze, kot tudi: o potrebi analize družbenopolitičnih problemov na osnovi pritožb, prošelj in predlogov državljanov, raznih organov in organizacij v komun.

Ko so proučevali prispele pritožbe, je Komisija ugotovila, da se v tej občini najbolj pogosto pritožujejo delavci in sicer največkrat zaradi stanovanj, da pa je tudi dosti pripomb na račun preskrbe, razlik v cenah za isto vrsto blaga in podobno. Mimo tega so nekateri državljanje kritizirali občino zaradi počasnosti pri graditvi stanovanj in so zahtevali v zvezi s tem pojasnila.

V skladu s priporočilom

NAŠ FOTOZAPISEK



Na Trgu revolucije v Mariboru zaključujejo zadnja dela pri izgradnji in notranji ureditvi stanovanjskega poslopja s 40 družinskimi stanovanji. Računajo, da se bodo stanke vselile še pred koncem tega leta. Na Občinskem ljudskem odboru Maribor-Tabor smo izvedeli, da bosta podjetji Avtomaterial in Kovinotehna dobili tudi svoje poslovne prostore v tej stavbi.

Foto: M. Kos

MARIBORSKI ZAPISEK

Kolesarski cik - cak

Tole stvar je vredno zapaziti, ker drzamo v sršenje gnezdo. V sršenje gnezdo mariborskih kolesarjev. Morda niso prizadevi vsi (na) oprostijo, toda pojasa je množičen.

Kolesarstvo je v Mariboru že tako ali tako množičen »sport«. Kaže pa, da so postale ulice in ceste za kolesarje preozke. Morda se tam niti dobro ne počutijo. Avtomobilisti namreč trdijo, da ne poznajo cestnih predpisov. Zato se čedalje več kolesarjev »umika« s cest na pločnike. Med dirkači, ki vozijo slalom med pešci po pločnikih, prednjačijo mladi kolesarji.

Dirkajo povsod. Srečate jih kjerkoli, in če niste dovolj previdni, se vam takle kolesarski slalomist mimo grede zakadi pod rebra. Njihovi najljubši rajoni so pločniki na Mladinski ulici, pri stadionu, na vseh pločnikih v predelu parka. Pa tudi na Taboru niso drugačni. Pritiskajo na pedale skozi park, svigajo okrog blokov.

Če bi jih bilo samo pet, deset, dvajset, bi človek dejal, da gre za razposajenost.

—dv

komitaje so v stanovanjskih skupnostih »Ivan Cankar«, »Rotovž« in »Prežihov Voranc« ustanovili stalne, dejne službe pravne pomoči, medtem ko v ostalih šestih stanovanjskih skupnostih (ki pa glede teritorialnosti ustrezajo krajevnim organizacijam SZDL) kontinuirajo s pripravami za ustanovitev takšne službe, ki bo dajala brezplačne pravne nasvete državljanom in hišnim svetom. Službo pravne pomoči so uredili tudi v nekaterih podjetjih te občine, n. pr. v MTT, Himo, Livarni, Tovarni Zlatogor, gradbenem podjetju Konstruktor itd.

Posebna podkomisija Občinskega odbora SZDL koordinira delo službe pravne pomoči; v stanovanjskih skupnostih, pošilja posamezne primere Komisiji za predloge in vloge Občinskega odbora SZDL občinskimi in okrajnim upravnim organom in poravnalnim svetom.

Posebno dobro je v občini sodelovanje z dvajsetimi poravnalnimi svetovi, ki so anitčevali 912 sporov. Od tega so jih uspešno razrešili 515. 279 so jih poslali na sodišče, ostale pa so zleđali.

Teh nekaj primerov naj prikazuje dejavnost komisije za predloge in priporočila organizacij SZDL mariborskega okraja, ki so našle svoje mesto in pravo obliko dejavnosti. Zaradi tega državljanje zmeraj bolj pogosto sporočajo svoje probleme organizacijam Socialistične zveze.

D. Dimitrijević



V nedeljo, 27. t. m., bo v Bogojini in okolici slavlje ob otvoritvi novega šolskega poslopja. Poslopje s 11 učilnicami je pomagalo graditi tako rekoč vse prebivalstvo šolskega območja. Vaščani sedmih krajev so prostovoljno delali več kot 55.000 ur, opravili 1250 prevozov, dali stalni les za ostrežje, denarna sredstva itd. skratka, prispevali več kot desetino potrebnih investicijskih sredstev. Ob otvoritvi šole bo tudi večja kulturno-prosvetna prireditev, na kateri bodo nastopili družinski in planinski pevski sbori iz Bogojine ter rednišolski sbor in folklorna skupina iz Beline. Ob tej priložnosti pa bodo v prostorih novograde šole odprli tudi tri razstave NOB, razstavo o sodeluobi prebivalstva pri izgradnji novega šolskega objekta in razstavo lončarskih izdelkov.

V ELENIJE

SE BO ZAČEL POUK

Septembra bo začela z rednim delom večerna srednja ekonomska šola. Nadaljevali bodo z drugim letnikom, odpril pa bodo tudi prvi letnik. Potrebe po srednjem strokovnem kadru so tu velike in je prav, da bo ta šola lahko še nadalje uspešno delala. Prav tako bo začela redno delati industrijska rudarska šola. Letos se je v prvi letnik rudarskega kovinarskega in elektricarskega vpisalo 170 gošencev. Tudi v tej šoli, ki ima lep internat in je že letos dala rudniku 80 mladih kvalificiranih meti, postajajo prostor pripravi. Zato vodstvo še sedaj misli na potrebno razširitev, saj primanjkuje predvsem učilnic. V okviru te šole bo tudi jeseni začela s poukom nadzorniška šola. Odslej bo dvoletna. Vanjo sprejemajo le ljudje iz prakse in se po dosedanjih izkušnjah zelo dobro obnese.

MEDVEDCE

GASILSKI PRAPOR

BODO RAZVILI

Gasilsko društvo v Medvedcih j v surovem dogradili gasilski dom. Pri gradnji doma je sodelovalo prebivalstvo v prostovoljnem delom in prispevalo v ta namen 4000 prostovoljnih delovnih ur. Prav tako so vsačani darovali ves les ter samopravili zidarska in tesarska dela. Ob desetih obit-

nici obstoja društva bodo v nedeljo 27. avgusta razvili gasilski prapor in počastili 20-letnico revolucije. Največ zaslug pri gradnji doma ima predsednik Anton Dvoršak in člana Alojz Armuš in Polde Peršuh.

CIRKOVCI

SKLADIŠČE ZA POLJSKE PRIDELKE

Kmetijska zadruga Lovrenc na Dravskem polju namerava v Cirkovcih graditi skladišče za poljske pridelke in za reprodukcijski material. Prav tako bodo uredili prostore za sodobno trgovino, ki jo v tem kraju pogrešajo.

STATENBERG

PRIVLAČNA TURISTIČNA TOČKA

Letovišče in gostišče grad



novice

V tovarni strojil v Majšperku so izvozili letos večje količine taninskega ekstrakta na Kubo, v ZAR in nekatere druge države v vzhodni Evropi. Računajo, da bodo letos izvozili kakih 45 odstotkov svoje proizvodnje. Proizvodnjo so v zadnjih treh letih povečali za 65 odstotkov pri zmanjšanjem številu ljudi in istih obratnih sredstvih. Druga podjetja jim

Statenberg je postalo letos privlačna gostinska in turistična točka za domače in tuje turiste. Nedavno je obiskala toletovišče večja skupina mladincev iz vseh koncev sveta. Lepa okolica, možnost za plavanje in ribolov ter dobra postrežba privabljajo vsak dan nove goste. Dnevni pension je 950 din. Največ gostov pride iz Vojvodine, Srbije in nekaterih drugih južnih krajev.

RAVNE

ZA ESTETSKO UREDITVE ČEOVOJA

Stanovanjski bloki, stolpnice in polstolpnice na Četovju se letos kar kosajo med seboj v estetski ureditvi okolice in stavb. Kar zdaj na tem predelu Raven malo na tem predelu Raven malo gradijo, imajo ljudje več



novice

dolgujejo več kot 200 milijonov, sami pa še niso poravnali računov za blizu 140 milijonov dinarjev. V podjetju imajo elaborate za izdelovanje polceluloze, kartona in lesonitnih plošč iz izluženca, ki ga sedaj uporabljajo kot odpadni material za kurjenje. Obstaja tudi četrta varianta, da bi izdelovali na tej podlagi tudi okal plošče. V podjetju so izračunali, da bi samo s proizvodnjo lesonitnih plošč iz izluženca ustvarili letno blizu 1,5 milijarde din brutoprodukta. Sedaj pa v redni proizvodnji ustvarijo letno 750 milijonov din brutoprodukta.

Kot vsak vrtnar, imam tudi jaz vselej dovolj dela. Kar raste, zahteva nego, tako tudi cvetje, celo še več, če želimo, da je čim lepše. Vidite, poleg vsakdanjega dela v vrtnariji in v nasadih moram tudi skrbeti, da je za goste dovolj cvetja in cvetic. To je posebna skrb. Če kdo pride k svojcu ali znancu na obisk v zdravilišče, pride v vrtnarijo po šopek nagegnan, gladijoli ali vrtnic, s katerimi potem razveseli bolnika. Nihče ne prinaša cvetja s seboj, ker so se pridrili, da ga dobijo v Dobrni. Poleti je to seveda preprosteje, saj je zares povsod naokoli dovolj lepega cvetja, teže pa je pozimi. Imeti bi morali večji in sodobnejši rastlinjak. Mnogi gosti, ki se pridejo semkaj zdraviti iz raznih krajev države, odnašajo s seboj lončnice, trajnice. Letos so jim posebej pri srcu pisane rez-bronije. Zato pa moram skrbeti, da jih vsako leto dovolj razmnožim. Prav tako je z drugimi trajnicami.

F. K.

ne bi imeli v Dobrni tako skrbno negovanih nasadov, ki vzbujajo nemalo pozornosti med tujimi gosti in obiskovalci tega zdravilišča. Njegovo življenje je med cveticami.

Kot vsak vrtnar, imam tudi jaz vselej dovolj dela. Kar raste, zahteva nego, tako tudi cvetje, celo še več, če želimo, da je čim lepše. Vidite, poleg vsakdanjega dela v vrtnariji in v nasadih moram tudi skrbeti, da je za goste dovolj cvetja in cvetic. To je posebna skrb. Če kdo pride k svojcu ali znancu na obisk v zdravilišče, pride v vrtnarijo po šopek nagegnan, gladijoli ali vrtnic, s katerimi potem razveseli bolnika. Nihče ne prinaša cvetja s seboj, ker so se pridrili, da ga dobijo v Dobrni. Poleti je to seveda preprosteje, saj je zares povsod naokoli dovolj lepega cvetja, teže pa je pozimi. Imeti bi morali večji in sodobnejši rastlinjak. Mnogi gosti, ki se pridejo semkaj zdraviti iz raznih krajev države, odnašajo s seboj lončnice, trajnice. Letos so jim posebej pri srcu pisane rez-bronije. Zato pa moram skrbeti, da jih vsako leto dovolj razmnožim. Prav tako je z drugimi trajnicami.

F. K.

Pristojni organi so olajali Fram potrdili načrte za rekonstrukcijo, s katero bodo povečali zmogljivosti in zgradili potrebno skladišče. Sedanjí skladiščni prostori so premajhni in raztreseni na štirih krajih. Sedaj lahko vskladističijo le 60 vagonov, potrebovali pa bi skladiščne prostore najmanj za 100 vagonov. Letošnje jesen bodo z namestitvijo stiskalnice in nekaterih drugih naprav povečali zmogljivost tovarne za 40 odstotkov. Prihodnje leto bodo izvozili semena bučnic v Avstrijo in nekatere druge države.

F. K.

lje, bolj levo ponosni Marjčki (2.530 m), Zuti kamena Starac in Majka Ropa (2.502 m). Tik pod nami, 250 m niže proti Albaniji, se je svetličalo dvoje jezer, naprej pa je meja, označena z belimi kamni in opazovalnimi stolpi. Vsi smo bili navdušeni nad pokrajino in vrhom.

Nekaj nas je potem pohitelo do tistih dveh jezer pod vrhom (2.400 m), kjer smo še malo zaplavali po kakih 12 stopinj topli oziroma mrzli vodi, nato smo jo skupaj mahlni nazaj do planinske kočice na Pločah.

Salim nam je predstavil v vasi še svojo mater ter ženo, s katerima smo se šiptarsko pozdravili z dotikom lica. Pokazal nam je tudi svojo kolibo, podobno drugim v vasi, iz velikih skal ter krito z deskami. Potlej nam je še mnogo pripovedoval o tukajšnjih običajih in razmerah, kar nas je zelo zanimalo. Ves čas smo bili n njegovi gostje, o plačilu pa sploh ni hotel ničesar slišati. Doktor si pri meni, si moj gost; takoj ko mi boš kaj plačal, si zame tujec, je dejal.

Ko smo se pošlivali od Salima, smo mu obljubili, da mu pošljemo slike, ko smo se skupaj fotografirali. »Kako naj ti pa pošljemo v cilicili ali latinici?« smo ga še vprašali. Nekaj časa je premišljal in odvrnil: »Vseeno je«. Potem je dodal: »Bom že koga dobil, da mi bo prebral, kakor koli bo pisano. Jaz ne znam brati. Se podpisate se ne znam.« »Zelo rad bi se naučil tega,« mi je potem rekel. Toda malce pozno je, pa tudi ne utegnem. Vendar, kar ne znam, bodo znali otroci, je končal in še zadnjič krepko stisnil roko v pozdrav in spomin na Derviš Kom. Miha Fototnik ml.

Cetrtke, 10. avgusta.

Ze ob petih zjutraj smo odšli proti vrhu Djerovice. Priključili se nam je tudi Salim, ki še ni bil na vrhu, čeprav je skoraj 40 let živi tam.

Mimo vasiice smo se strmo vzpeli po roni popaseni travi do malega grebena in ga prečkali. Pred skalnatim grebenom smo prečkali breg, porasel z divjimi borovnicami, zavili v konto in že po kamenju stopali naravnost pred Derviš Komu, nedaleč pred nami visokemu in strmemu, na desni z malim smetiščem. Pred nami je bil planinec Duško — domačin, ki je tudi markiral stezo. Prečkali smo do levega severozahodnega grebena in se po njem dvignili na sam vrh, visok 2.656 m, komaj 1,5 km od albanske meje. Skupno smo porabili od avtomobilov do vrha šest in pol ure čiste hoje.

Najvišji vrh Srbije leži v masivu Prokletij, ki je na naši strani bolj travnat in miren, v Albaniji pa ves skalnat in grozeč, še podobno našim Julijcem ali Kamniškim planinam, le da tam ni vode. Na jugoslovansko stran smo dobro videli vso našo pot, tudi Derviš Kom in vse Metohijsko planje. Tu se pač redko kdo odpravi v planine. Če gre past ovce ali kaj podobnega, ljudje že razumemo, da pa gre brez opravka samo za zabavo na vrh tako visoke gore — tega skoraj ne morejo verjeti. V te hribe pride sila malo turistov.

Na prvi, ne daleč od nas, se je prikazala mala pastirska vasiica — katun Kurvala — nad njo ovce in otroci, ki so se razposajeno igrali. Zavili smo še bolj v desno v breg, obšli veliko gozdno glavo in zavili na malo ravnic, kjer smo zagledali ličen planinski dom — Pločice (blizu 2000 m), malo vstran na desno pa nekaj skalnatih pastirskih kolib, malo poletno Salimovo vasiico. Ze precej pred kočo so nas pričakali otroci in trije možje, vsakega pozdravili s stiskom roke in ga prijazno nagovorili s »ti«. Pozdravljajo z besedami: »Da-li čes moči? Ti moraš potem odgovoriti. Moči ču,« pa čeprav si še povsem »na koncu« z močmi in ne moremo nikamor več.

Izredno ljubezni domačini so nam pred kočo — začelo se je že nočiti — nemudoma zakurili ogenj ter nam nanosili iz koč mnogosekajne šiptarske hrane — kajmaka, ovčjega mleka, gibanic in svežih sočnih borovnic. Za večerjo so nam pripravili tudi cvarco, močno jed iz krompirjeve moke v topljenem siru in kajmaku, neke vrste maselnik — za nas že skoraj premočno hrano.

Z domačini smo posedli okoli ognja, greben Kurvala je še zadnjič zažarel v soncu, nakar se je znočilo. Mnogo prej kot pri nas — že pred pol osmo je legla na travniško popolna tema. Med jedjo nam je Salim, glavni družina, ki šteje

Zabeleženo

Kompasove „informacije“

Ze nekajkrat se je zgodilo, da so ljudje potožili, kako v Ljubljani za razna potovanja ni mogoče dobiti točnih informacij. Primer, ki se je zgodil nedavno, pa je tako kritic, da opravičuje slaba mnenja, ki jih imamo o ljubljanski informativni službi.

Skupina ljudi se je oddčila, da bo polovala v Griču. Ko je bilo vse okrog dokumentov urejeno, so morali samo še zvedeti, kakšne so železniške zveze iz Ljubljane do Aten. Menili so, da to ne bo težka. Pa je bilo!

Na oddelku za prodajo železniških vozovnic za inozemstvo pri »Kompasu«, za katerega menimo, da bi moral biti kaj avtentichen pri dajanju informacij, so zainteresirani zvedeli naslednje:

»Zveze z Gričo so zelo neugodne.«

Resnično, če bi polovali s Simplon expresom, bi bili na poti dve noči, ker direktni vagon čaka 6 ur v Solunu. Preostala je kombinacija z Balkan-expressom. To varišica v omenjenem oddelku je dejala dobesedno:

»Če sedate na Jugoslavijsko-express v Ljubljani ob 8.40, morate bodisi v Zagrebu ali v Beogradu prestopati na Balkan-express. Toda lahko se vam zgodi, da ne dobite prostora, ker sedaj potuje veliko ljudi.«

Kako pa bi bilo ugodnejše? Končno so se dogovorili, da naj bi izstavlili karte iz Celja tako, da bi potovali direktno z Balkan-expressom, iz Ljubljane do Celja pa bi morali seveda z avtobusom.

K sreči je nekdo podvomil, da bi bila to najboljša rešitev. Za vsak primer so stopili v informacijsko pisarno na ljubljanski železniški postaji in zvedeli za presenečenje:

»Če sedate na Jugoslavijsko-express se direktno pripeljete do Aten, ker se ta kompozicija združuje v Zagrebu z Balkan-expressom. V Ljubljani bo dovolj pro-

stora in že naslednji večer ste v Atenah.«

Za to informacijo so bili zelo hvaležni, nekoliko manj pa »Kompasu«, ki za to zvezo ni vedel. Da se ne bi še kak Ljubljčan vozil v Celje, bi hotel v Ateno, so šli prizadeti na »Kompas« in povedali novo informacijo, češ naj si jo zabeležijo za bodoče poslovanje. Tu pa so ogorčene potnike znova prestrašili:

»Poskusite lahko, toda v nobenem voznem redu ne piše, da bi imeli direktno zvezo iz Ljubljane do Aten.« Na intervencijo so povprašali še na »višje instance«, pa je bilo vse zaman. Niso mogli zvedeti, kam jo mahne Jugoslavijsko-express in kako naj potujejo. Pri »Kompasu« so rekli: »Pa podjite gledat, kaj piše na vagonu.« Nekdo je predlagal: »Direktor železnicega transportnega podjetja bo vedel.« Sami so zavrteli telefon ter razložili pomočniku direktorja prometnega oddelka, tovarišu Božu Robarju težave okrog dveh različnih informacij.

»Na železniški postaji so vam prav povedali, pri »Kompasu« pa ne. Imate direktno zvezo, ker se Jugoslavijsko-express in Balkan-express združita v Zagrebu.« Tako je povedal.

Se eno vprašanje: »Ali bi moral to »Kompas« vedeti?«

»Vsekakor. Jugoslavijsko-express že štiri ali pet let brez večjih časovnih sprememb vozi iz Nemčije preko Münchena in Ljubljane s tremi direktnimi vagoni in spalnicom za Ateno.« Tako je bila odkrita skrivnost Jugoslavijsko-expressa.

»Če je to res, bomo dali v časopis, da bo še kdo drug vedel, kakšne so zveze in kako vozila Jugoslavijsko-express.«

Vsekakor je daljši komentar o »Kompasu« povsem nepotreben.

M. Namorč

Od Visokih Dečanov smo se s tremi jeepi odpeljali po zelo slabi cesti navzgor ob Ločanski Bistrici. Se jejepti so se težko prebijali po brunastih mostičkih, nekeje tudi neomljenih, med velikimi skalami, po ostrih serpentinah, ki so bile na več krajih skoraj povsem odrgane in so se že vsipavale v dolino, Vo-

zili smo se kakšno uro, ko smo zagledali goro Djerovico ali Derviš Kom (šiptarsko).

Se nekaj minut smo se dvigali po desni strani poraslega hriba dokaj strmo navzgor. Pred nami se je osto zarisal obris hriba pred Derviš Komom, nekoliko podobnim Doviški hribi v Karavankah. Tu smo

se ustavili, malo pod izvirom malega studenca. Od tu naprej se prebije po obročju le steza, ki so jo naredili domačini sami. S ceste se strmo povzpne skozi poseko, porasčeno z gostim in visokim praprotnjem, med katerimi se plazi studenec.

Naša kolona je vzbujala povsod, že doli v Dečanih, splošno pozornost. Naša planinska obleka, obutev in oprema je tu precej nenavada. Tu se pač redko kdo odpravi v planine. Če gre past ovce ali kaj podobnega, ljudje že razumemo, da pa gre brez opravka samo za zabavo na vrh tako visoke gore — tega skoraj ne morejo verjeti. V te hribe pride sila malo turistov.

Na prvi, ne daleč od nas, se je prikazala mala pastirska vasiica — katun Kurvala — nad njo ovce in otroci, ki so se razposajeno igrali. Zavili smo še bolj v desno v breg, obšli veliko gozdno glavo in zavili na malo ravnic, kjer smo zagledali ličen planinski dom — Pločice (blizu 2000 m), malo vstran na desno pa nekaj skalnatih pastirskih kolib, malo poletno Salimovo vasiico. Ze precej pred kočo so nas pričakali otroci in trije možje, vsakega pozdravili s stiskom roke in ga prijazno nagovorili s »ti«. Pozdravljajo z besedami: »Da-li čes moči? Ti moraš potem odgovoriti. Moči ču,« pa čeprav si še povsem »na koncu« z močmi in ne moremo nikamor več.

Izredno ljubezni domačini so nam pred kočo — začelo se je že nočiti — nemudoma zakurili ogenj ter nam nanosili iz koč mnogosekajne šiptarske hrane — kajmaka, ovčjega mleka, gibanic in svežih sočnih borovnic. Za večerjo so nam pripravili tudi cvarco, močno jed iz krompirjeve moke v topljenem siru in kajmaku, neke vrste maselnik — za nas že skoraj premočno hrano.

Z domačini smo posedli okoli ognja, greben Kurvala je še zadnjič zažarel v soncu, nakar se je znočilo. Mnogo prej kot pri nas — že pred pol osmo je legla na travniško popolna tema. Med jedjo nam je Salim, glavni družina, ki šteje

Jezero 250 metrov pod vrhom Djerovico

Sreda, 9. avgusta. Zjutraj smo se pripeljali v Peč, kulturno in gospodarsko središče, hkrati pa tudi največje mesto Metohije. Skozl stari del mesta, potem skozl modernijeje središče z lepim hotelom »Metohija« v orientalskem stilu — in takoj spet naprej. Ustavili smo se šele pred samostanom Visoki Dečani.

Od Visokih Dečanov smo se s tremi jeepi odpeljali po zelo slabi cesti navzgor ob Ločanski Bistrici. Se jejepti so se težko prebijali po brunastih mostičkih, nekeje tudi neomljenih, med velikimi skalami, po ostrih serpentinah, ki so bile na več krajih skoraj povsem odrgane in so se že vsipavale v dolino, Vo-

zili smo se kakšno uro, ko smo zagledali goro Djerovico ali Derviš Kom (šiptarsko).

Se nekaj minut smo se dvigali po desni strani poraslega hriba dokaj strmo navzgor. Pred nami se je osto zarisal obris hriba pred Derviš Komom, nekoliko podobnim Doviški hribi v Karavankah. Tu smo

OB ROBU
DUGODKOVKONFERENCA
V KAIRU

V ponedeljek, 28. avgusta, se bodo sestali v Kairu voditelji šestih afriških držav in vlad, ki tvorijo takozvano »casablanski skupino«. Gamal Abdel Naser, Hasan II., Kuceme Nkrumah, Sékou Touré, Modibo Keita in Ferhat Abbas so avtorji enega najboljših znanih naprednih dokumentov afriške neodvisnosti in enotnosti — afriške ustavne listine. Ta dokument so sestavili in sprejeli v imenu svojih držav — ZAR, svobodne Alžirije, Maroka, Gane, Gvineje in Malije — na konferenci v Casablanci od 3. do 7. januarja 1961. Za uresničitev protikolonialnih in izvenblokovskih ciljev, ki so si jih zadali podpisniki afriške ustavne listine, je bližnji sestanek v Kairu velika pomena.

Po organizacijskem statusu afriške ustavne listine sestavljajo voditelji šestih držav in vlad, ki so podpisale ta dokument, afriški politični odbor, vrhovni organ, ki koordinira in združuje splošno politiko članjenih držav. Politični odbor se redno sestaja enkrat na leto. Določeno je, da se sestaja pred zasedanjem Generalne skupščine OZN, kar pomeni tudi to, kakšen pomen pripisujejo te države svetovni organizaciji, ter o tem, da čutilo potrebo, da se v OZN čim bolj enotno zavzemajo za svoje demokratične in protikolonialne cilje.

Zasedanje, ki se bo začelo 28. avgusta v Kairu, bo prvo zasedanje afriškega političnega odbora. Ta odbor se ne bo sestajal samo pred rednim zasedanjem Generalne skupščine OZN, ampak tudi pred konferencami voditeljev izvenblokovskih držav in vlad, ki se bo začela 1. septembra v Beogradu. Avtorji afriške ustavne listine bodo analitično proučili zadnjih sedem mesecev, da bi potrdili uspehe na področju gospodarskega, kulturnega in splošnega sodelovanja svojih držav, ob tej priložnosti pa bodo tudi programsko proučili konkretne skupne naloge in možnosti zavezništva v luči konferenc izvenblokovskih držav in zasedanj Generalne skupščine OZN.

Glede na dosledno izvenblokovsko stališče vseh članov casablanske skupine, glede na njih očiten delež v dosedanjih krepih ideje in prakse aktivne koeksistence v mednarodnem življenju, lahko vsi iskreni pristaši miru in enakopravnosti v današnjem svetu samo pozdravijo poglobitev sodelovanja med šestimi državami, ki so podpisale afriško ustavno listino.

Tudi splošne razmere na mednarodnem prizorišču in konkretna vprašanja boja afriške celine za popolno neodvisnost ter čedalje večja enotnost dajejo bližnjemu sestanku v Kairu obsežnejši pomen, mimo katerega ne morejo niti nasproti afriške ustavne listine. Več bolečih afriških problemov, ki priklicajo pozornost vsega sveta, zanjima vendarle predvsem narode te celine. Razumljivo je potreba, da ta vprašanja podrobno in natanko proučijo tako vplivne afriške osebnosti, kot so podpisniki ustavne listine iz Casablance. V ta vprašanja vsekakor sodijo vojna v Alžiriji po neuspehu evanjskih in lužinskih pogajanj, boj v Angoli, novi položaj v Kongu, pritisk Skupnega evropskega trga na afriške države, napad Francije na Bizerto, sodelovanje »casablanske skupine« s Tunizijo in pomoč Tuniziji v obrambi njene nacionalne suverenosti.

Pričakujejo, da bodo voditelji te skupine med drugim določili tudi sestavo in način dela skupnega vojaškega poveljstva ter sprejeli še druge ukrepe za tesnejšo koordinacijo skupnih naporov — v luči dosedanjih izkušenj v gospodarskem, kulturnem in drugem sodelovanju, dosežkem med afriški skupini in odbori te neodvisne afriške grupacije.

Jemenski kralj
okrepil konfederacijo
z ZAR

Kairo, 24. avg. (Tanjug.) Jemenski kralj Ahmed je odobril vrsto dekretov, ki znatno utrjujejo avtoriteto in pooblastila izvršnega sveta Združenih arabskih držav kot konfederacije, ki povezuje Jemen in ZAR. Predsednik izvršnega sveta Združenih arabskih držav Ihsan el Gabri je opozoril na pomen teh sklepov ter je čezar v Damasku izjavil, da omogočajo nadaljnje ukrepe za splošno okrepitev konfederacije.

Pred 14 dnevi je Jemen imenoval svojega novega stalnega predstavnika v izvršnem svetu.

Sovjetska nota o kršitvi
sporazuma o zračnih koridorjih

Nota očita ZR Nemčiji vmešavanje v zadeve zahodnega Berlina — Opozorilo zahodnim velesilam, če bodo izrabljale zračni koridorj za kovarsko dejavnost proti ZSSR

MOSKVA, 24. avg. Sovjetska agencija Tass je danes objavila tekst note, ki jo je večeraj sovjetska vlada izročila ameriški ambasadi v Moskvi. Nota opozarja na »nepravilno« in nedopustno vmešavanje ZR Nemčije v zadeve zahodnega Berlina. Nota zahteva naj vlada ZDA »stori nužne ukrepe, da bi ustavila nezakonite in izvalne akcije ZR Nemčije v zahodnem Berlinu.

Nota poudarja, da zahodne sile niso ničesar storile, da bi prekinile izvalno aktivnost določenih krogov ZR Nemčije v Zahodnem Berlinu, ki ne sodi v sestav Zahodne Nemčije in na katerega niso mogoče razširiti pristojnosti zahodnonemških oblasti. Sovjetska nota pravi, da se je s privolenjem okupacijskih organov treh zahodnih držav v zahodnem Berlinu ta dejavnost še povečala v zadnjem času in da je zavzela tak obseg, da povzroča nevarnost za mir v tej coni.

Nota nadalje pravi, da pripravljajo v Zahodnem Berlinu kovarsko dejavnost

zoper DR Nemčijo in zoper druge socialistične države ter da iz Zahodne Nemčije pošiljajo v zahodni Berlin revaliste, ekstremiste, diverzante in špijone. Nota opozarja, da vse to pomeni »grobo kršitev« sporazuma iz leta 1945 s katerim so bili določeni zračni koridorji, in to začasno, da bi zadovoljili potrebe vojaških garnizionov, ne pa da bi opoparili revalizem in zahodnonemški militarizem. Nota nadalje navaja, da potujejo po zračnem koridorju v Zahodni Berlin uradni predstavniki zahodnonemške vlade in Bundestaga, ki odhajajo na demonstrativna »inspekcijska« po-

tovanja v Berlin in dajejo izvalne in sovražne izjave proti DR Nemčiji in proti ZSSR.

»Okrepljeno spletkarjenje vladajočih krogov Zvezne Republike Nemčije v Zahodnem Berlinu — pravi sovjetska nota — je dokaz za zahodnonemške težnje, da namenoma zaostre položaj na tem področju, da bi izvali zaostre v konflikte in da bi povzročili spopad med zahodnimi državami in Sovjetsko zvezo, kar bi šlo v račun zahodnonemškega militarizma in revanšizma.

Nota na koncu pravi, da bo vlada ZDA odgovorna za morebitne posledice če bo še naprej dopustila vmešavanje zahodnonemških oblasti v notranje zadeve zahodnega Berlina in če bo pustila, da bodo ozemlje tega mesta izkoriščali za mednarodne provokacije.

Pariz, 24. avg. (Reuter.)

BRAZILIJA

Neodvisna zunanja politika
polarizira notranje sile

De Melo Franco potrjuje, da se bo Brazilija zavzemala za neodvisnost vseh narodov in odpravo blokovskih pregrad

RIO DE JANEIRO, 24. avg. (Tanjug.) Brazilski predsednik Janio Quadros je odločno zavrnil napade desničarjev na svoje neodvisno zunanjo politiko. Ti napadi so se zlasti povečali potem, ko je Quadros odklopal kubanskega ministra za gospodarsko Ernesto Guevare.

V svojem odgovoru kritikom je Quadros dejal, da ima Brazilija v svoji zunanji politiki pred oči edine nacionalne interese države. Zunanji minister De Melo Franco je v nekem govoru študentom hkrati potrdil, da bo Brazilija še nadalje težila po sodelovanju z vsemi državami in se zavzemala za neodvisnost vseh narodov, okrepitev miru in odpravo blokovskih pregrad.

Zunanjo politiko vlade sta podprla guvernerja glavnih držav — Sao Paola in Minas — in s tem spodbudila napad guvernerja Rial de Janeiro de Lasardes, sicer skrajnega desničarja, ki ga podpira tudi del klera. Najnovejši Lasardesovo kritiziranje Quadrosove zunanje politike

Dantas v svojem govoru poudaril pomen sodelovanja Brazilije z izvenblokovskimi državami v okviru OZN.

Boj v zvezi z zunanjo politiko v Braziliji vpliva na pregrupiranje političnih sil. Skrajne desno krilo Quadrosove voilne koalicije se ločuje od predsednika, ki pa ga na drugi strani čedalje močnejše podpira levičar. Predsednik Quadros je zaupal svojemu podpredsedniku Golaru, voditelju Delavske stranke, misljo v L.R. Kitajski. Razen tega je predsednik Quadros imenoval člana vodstva Delavske stranke za Santiago, Dantas, za stalnega brazilskega delegata v OZN. Pred senatnim odlokom za zunanje zadeve, ki je potrdil njegovo imenovanje, je

kaže, da si desnica med drugim prizadeva preprečiti sodelovanje Brazilije z izvenblokovskimi državami.

Generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld je danes predložil letno poročilo o delu OZN. V njem je poudaril pomembnost nekega vrstnega problema, na katere zadevata svet in OZN.

V delu poročila o berlinskem problemu je Hammarskjöld poudaril, da se OZN zanima za ta problem in ima pravico povedati o njem svoje mnenje. Priporočil pa je, da v tem trenutku ni moč pričakovati, da bi imela OZN v urela-

ju berlinskega problema glavno besedo in da morajo biti prvi in najvažnejši koraki pogajanja med velesilami.

Na enak način stališče je Hammarskjöld postavil glede razoročitve. Poudaril je, da so razoročitveni ukrepi v zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

Ganski rudarji
zahtevajo nacionalizacijo
rudnikov

Akpa, 24. avg. (Tanjug.) Nacionalni izvršni svet Unije ganskih rudarjev je pozval vlado, naj prevzame vse rudnike v državi — rudnike diamantov, zlata in magnezija. V letošnjem februarju je ganska vlada odkupila delnice petih družb, ki imajo zlate rudnike, vendar je kakih 60% vrednosti proizvodnje še vedno ostalo v rokah Britancev. Razen tega imajo britanske družbe monopol nad proizvodnjo boksita in magnezija v Gani.

Kenijata povabljen
v Indijo

Nel Delhi, 24. avg. (IIS.) Hckerka indijskega premiera Nehruja, Srimati Indira Gandhi, ki je v Najrobiju na »turneji dobre volje«, je včeraj v Gani obiskala kenijskega voditelja Joma Kenijato in mu izročila povabilo premiera Nehruja, naj obišče Indijo.

Sremembe
v turški vladi

Ankara, 24. avg. (AFP.) Seš turške države Cemal Gursel je sprejel odsopodržavnega ministra Hajrila Mumculoluja. Zakaj je odstopil, niso objavili, kakor tudi niso pojasnili nedavnih odstopov ministrov za pravosodje in javna dela.

Pred dvema dnevmi je Mumculolu sklenil, da se priključi Alicanovi stranki nove Turčije, v kateri je tudi mnogo bivših članov Menderesove Demokratske stranke.

Velik del svetovnega poročila je Hammarskjöld posevil zahtevi Sovjetske zveze, da je treba reorganizirati sekretariat OZN. Hammarskjöld oporeka trditvi Sovjetske zveze, da v sedanjih razmerah ni možna nepristranska politika v okviru OZN. Po njegovem mnenju »noben človek ne more biti nevtralen in delovati brez lastnih gledišč in idealov«. Poudaril pa je, da je vzlic temu možen nevtralen sekretariat. »Vsekakor z integriteto, ki ni podvržena nepotrebnemu pritisku. Lahko ne glede na svoja lastna gledišča voljno dela fakultativno v mednarodnem duhu in lahko deluje v prid organu, ki sam na osnovi njenih interesov in načel, po navodilih njenih organov.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

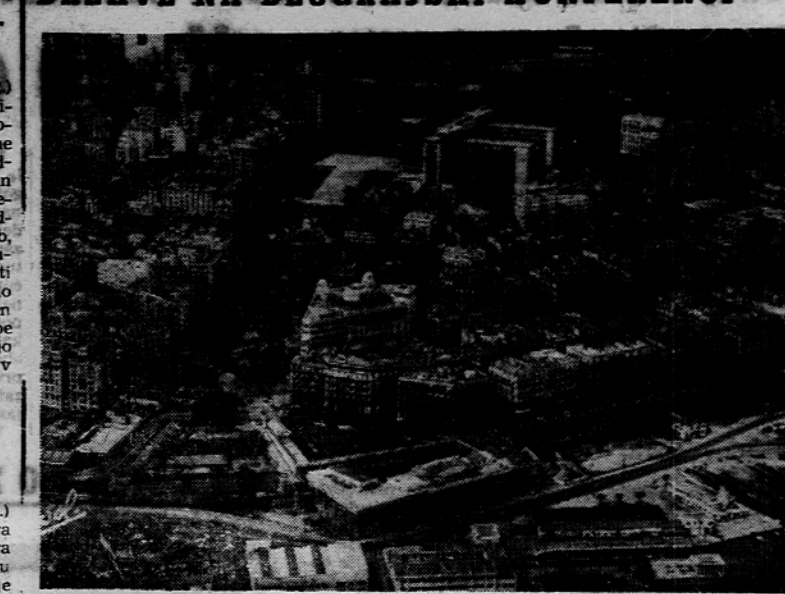
V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

V zvezi s kongojskim problemom, ki je dolgo ukvarjala OZN, je Hammarskjöld dejal, da je bila največja težava v tem, da so razne države izven Afrike hotele okrepiti svoje interese v Kongu in so pri tem podpirale razne kongojske politične frakcije. Zame je bil edini izhod v tem, da je potrdil Hammarskjöld, da se uprem vsem naporom od zunaj z namenom, vplivati na končni izid spopada v Kongu.

DRŽAVE NA BEOGRAJSKI KONFERENCI



glavno mesto Alžirije

Alžirija

vedno pripravljeno vzpostaviti in vzdrževati odnose z vsemi državami na svetu...

Osvobodilni boj alžirskega naroda dobiva vedno večjo podporo po vsem svetu. Vojno je vodila Alžirija. Francija in ko je videla, da tega vprašanja ne more rešiti z vojno, je predsednik De Gaulle deklarativno priznal jeseni 1958. leto pravico Alžiriji na samoopredelitev in suverenost. Razgovori, ki so bili letos v Evianu in Lugriju, so pokazali, da bi Francija hotela odvzeti Alžircem 4/5 najbogatejšega ozemlja, vključujoč Saharo. Poleg tega bi hotela imeti na alžirskem ozemlju svoja vojaška oporišča in posebne garancije za francosko manjšino in Alžiriji zaradi takih francoskih manevrov in dvoletne politike, so se pogajanja razbila in alžirska vojna se nadaljuje.

Med Jugoslavijo in alžirskim osvobodilnim gibanjem je iskreno sodelovanje. V alžirsko-jugoslovanskem sporočilu aprila 1961 je rečeno: »Predsednik Tito je potrdil pripravljenost naroda in vlade Jugoslavije, da še nadalje nudi pomoč in podporo alžirskemu narodu in njegovi borbi za neodvisnost.« Maršal Tito se je sestel s premierom Abasom Junijom 1959 v Jugoslaviji in aprila 1961 leta na »Galeb« v tunizijskih teritorialnih vodah.

Začasna alžirska vlada je sodelovala že na mnogih mednarodnih konferencah. Delegacija na beograjski konferenci bo vodil premier Ferhat Abas.

Kakor je osvobodilno gibanje (FLN) jasno začelo stališče glede ciljev boja, prav tako je tudi jasna njeno mednarodna politična usmeritev. Glasilo FLN »El Muza« je napisal: »Naša zunanja politika je politika miru in neodvisnosti navdihnena z načeli: miroljubne koeksistence, sodelovanja in prijateljstva med narodi. Na taki podlagi smo

Do sedaj so priključili, da je prišlo do sestanka med kubanskim ministrom in Kennedyjevim svetovalec, zdaj pa je to razglasil argentinski zunanji minister Mujica, da bi od bil pritisk vojaških krogov in desnice na predsednika Frondizija zaradi tega, ker je sprejel kubanskega ministra. Minister Mujica ni rekel ničesar v prid poravnavi med ZDA in Kubo in je v zvezi s sestankom med Gu-

evano in Godwinom samo dejal, da »Kuba želi zmanjšati napetost in doseči sprejemljivi modus vivendi z ZDA«.

Potem ko je argentinski zunanji minister razglasil, da sta se sestala Guevara in Godwin, je o tem pisal tudi dopisnik brazilskega lista »Journal do Brasil«, ki je bil na konferenci v Punt del Este. Ta dopisnik poroča, da sta se Guevara in Kennedyjev svetovalec sestala na sprejemu v hiši brazilskega predstavnika v južnoamerikanskem skupnem trgu. Minister Guevara je izrazil Godwinu pripravljenost Kube, da se pogaja z Washingtonom na podlagi polne enakopravnosti. Guevara je dejal, da je kubanska vlada pripravljena dati odškodnino za nacionalizirano ameriško imetje, če bodo ZDA ukinile embargo na kubanski sladkor in povečale prejšnji izvoz. Rekel je tudi, da želi Kuba mir. ZDA pa naj priznajo kubansko revolucijo kot dejstvo. V razgovoru s Kennedyjevim svetovalec je Guevara poudaril, da ima Kuba socialistično ureditev, da pa je hkrati neodvisna od velikih svetovnih držav.

Kakor piše dopisnik lista »Journal do Brasil«, je Kennedyjev svetovalec Godwin izjavil, da se je z Guevaro razgovarjal v svojem imenu, da pa bo o razgovoru poročal predsedniku ZDA. Izrazil je dvom glede možnosti, da bi prišlo do neposrednih razgovorov med ZDA in Kubo, in je potrdil podporo Washingtona kubanskim beguncem. Kubanski minister za gospodarstvo pa se je zavezal za to, da bi zmanjšal napetost, in je dejal, da bi lahko izmenjava zaplenjen-

ih letal utrla pot za širša pogajanja med obema državama.

Tu sodojo — ne glede nato, kakšno mnenje ima washingtonska vlada o razgovorih med Guevaro in Godwinom — da je stališče Guevare okrepilo kubanske pozicije v latinsko-ameriških državah in zmanjšalo izolacijo Kube na tej celini.

Ernesto Che Guevara

Kaumra zahteva preiskavo v Rodeziji

London, 24. avg. (Reuter.) Predsednik Združene stranke nacionalne neodvisnosti Severne Rodezije Kenneth Kaunda je zahteval od Velike Britanije preiskavo o sedanjem položaju v Severni Rodeziji. Kot povedo po eni londonskih krogih, je Kaunda poslal britanskemu premieru Macmillanu poslanico, v kateri predlaga ustanovitev komisije, ki bi proučila položaj.

Saudska Arabija zahteva evakuacijo Dahrana

Kairo, 24. avg. (Tanjug.) Radio Meka je poročal, da je saudska vlada pod predsedstvom kralja Sauda sinoči razpustila o prevzem ameriškega vojaškega oporišča v Dahrana. Saudska Arabija je dala ZDA rok šestih mesecev za umik iz tega oporišča. Saudska vlada je že odobrila kredite za prevzem oporišča.



V mestu Vina del Mar v južnoameriški državi Čile so se dni odprli razstavo fotografij pod naslovom »Jugoslavija danes«. Obenem so priredili tudi »Jugoslovanski teden«, med katerim so predvajali jugoslovanske dokumentarne filme in umetniški film »Develj krog«.

Foto: Tanjug

CSSR

Krajevni organi oblasti

V minulih mesecih, zlasti pa zadnje dni v času letve, so na Češkoslovaškem zelo živo razpravljali o delu ljudskih odborov. Zadnji plenem CK KPC (ki je bil konec junija), je posvetil temo vprašanja posebno pozornost.

Način ločevanja tega problema, ki ima značaj dolge gonje, sam po sebi navaja sklop od resnih razmerah, da se najvišji državi in partijski organi znova intenzivno ukvarjajo s tem vprašanjem. To toliko bolj, ker je bila lani o tem problemu široka javna razprava in dokaj liberalnega ter tolerantnega odnosa do obveznosti in poslovanja kmetijskih pridelovalcev, zlasti kmetijskih združenj, zaradi česar niso izpolnjevali državnega načrta kmetijskega pridelovanja in zlasti ne načrta odzupa. Ljudskim odborom so zamerili tudi, da niso posvečali dovolj pozornosti dejanskemu in učinkovitemu upravljanju, da njihove osebe, namesto da bi bilo na terenu, sedi po pisarnah in se duši v delu v zvezi z raznimi poročili, formulirji, okrožnicami ali pa izgubljajo čas na dolgotrajnih in nekoristnih posvetovanjih. Resnica

je tudi, da je glavni vir brezdušnega pisarjenja in čezmernih posvetovanj centralnih ustanov, predvsem ministrstev (»Rude Pravda«, 4. VII. 1961 — uvodnik), toda najpomembnejša opaznja, ki opozarja na nevarnost pretrganja pobud, ki so v nasprotju z uradnimi koncepti in splošno družbeno koristjo, pa zamenjava ljudske odbore kot povzročitelje teh pojavov.

Toda ta in številna druga opazanja in vsa kritika ljudskih odborov ne pomenijo, da v delu teh organov ni napredovanja. Nasprotno, opaziti ga je skoraj na vseh stopnjah. Velika razlika je med delom ljudskih odborov do 1945. leta, katerih članov niso niti volili, in med današnjimi. Ta razlika se nanaša samo na metode izvajanja oblasti in na značaj zakonitosti, za katerega so se ti organi bojevali, obenem pa na obseg dolžnosti ter na materialne in zakonске možnosti za uveljavljanje lastne pobude. Vsekakor te spremembe

niso nastale naenkrat, temveč v večletnem procesu, ki mu bodo bistvene spremembe šele sledile. Zaenkrat so vztrajali na določenih mejah, preko katere veljavna načela sistema niso dovoljevala. Ob tem so ljudskim odborom nudili možnost, da nekoliko zaslužitjo privlačnost dejavnosti v pogojih večje samostojnosti brez vsakodnevnih intervencij od zgoraj. S tem bi je delno lahko pojasnili izrazeno željo za čim širšimi materialnimi možnostmi, po drugi strani pa s prizadevanji osrednjih organov, da takšna opaznja ne bi prišla v spor z osnovnimi načeli osrednjega vodstva celotnega življenja družbe.

Cepav so veliko govorili o dolžnostih ljudskih odborov, naj samoiniciativno odkrijejo vse krajevne možnosti za dobrobit prebivalstva svojega območja, vendar pa so bili bistveni elementi njihove aktivnosti ukuzi višjih organov od CK KPC pa do neposredno predpostavljenejega organa. Velika direktiv in ukazov, ki jih ljudski odbori po navadi dobivajo, so operativnega značaja in zahtevajo nagle rešitve. Ta sistem se

je obrnil kljub večjim kritikam in dosedanjim reorganizacijam, kljub vsem udarcem centralističnemu načinu upravljanja na Češkoslovaškem v minulih petih letih.

Takšen položaj dokaj kompleksna tudi sam sistem lokalnih organov oblasti. Na Češkoslovaškem so tri stopnje ljudskih odborov: krajevni, okrajni in pokrajinski. Njihov medsebojni odnos v zakonitih predpisih in uradnih razlagah je zelo dobro zamisljen, kot kaže, toda v praksi je videti, da se v njihovi dejavnosti vedno zgoraj, če vedno je v veljavi, pretrganja odvisnost nižjih organov in neopredano vmešavanje višjih organov v njihovo delo. Čimur te organe zopet sili njihov predpostavljeno forum. Zato se v pogojih neprestanega spreminjanja zahtev in ukazov od zgoraj nižji organi vedno manj oz

POD PETKOVO ČRTO

Pesem
za mejo

Pred dobrim mesecem dni, ko smo praznovali desettletnico revolucije, je RTV Ljubljana posnela v opoldanskem urah kosček svojega programa tudi petju Zdrženih koroskih pevskih zborov pod vodstvom Pavla Kernjaka in Zdravka Hartmana. Predvajali so magnetofonske posnetke. To ni bilo težko ugotoviti, kajti trak je bil zlepljen tako, da je ob koncu vsake pesmi ostal na njem še kosček navdušenega poslušalca. »TV Ljubljana je najbrž izrabila enega izmed redkih, a rednih obiskov koroskih pevcev pri nas in posnel njihov koncertni spored.

Poslušali smo stare, melodiozne pesmi, ki so bile zdaj oboževane, zdaj spet zdravno razigrane, in se spominjali njihovih pevcev. Preprosti kmetje in delavci onstran Karavank tudi po poldrugo uro daleč prihajajo na voje in nihče ne popusti, čeprav je slovenskemu petju tam včasih težko. Z nenavadno zvestoto in predanostjo gojijo staro pevsko izročilo, ki sta ga oba pevstva ohranila takega, da je obdržalo svoj ljudsko pristnost in vrednost.

Nihče, kar nas je bilo takrat zbranih ob sprejemniku, ni bil glasbeni strokovnjak. Vendar smo prebricali, da se nismo zmotili, ko smo si zatrdili, da je tak pevski zbor zamejskih »manjšinskih« rojakov nekaj izrednega, morebiti celo edinstven. Ne zaradi svojega obstoja naslopljen, temveč zaradi svojega programa in kvalitete.

In dejali smo si: večkrat bi radi poslušali te koroske pesmi. Saj imamo gramofon in nakup gramofonske plošče ni tolikšen izdatok. Tako živo smo si zaželeli plošče, da smo si jo že kar predstavljali: v lepem, okusnem ovitku bo, izvajalci bodo napisani na vidnem mestu in na drugi strani ovitka bodo mogoče celo natpisane besedice o celotni besedilni vsebini v koroskem narečju.

Si smo po trgovinah, v katerih prodajajo gramofonske plošče. V izločbah je na kupe plošč iz žvobarstvenih ovitkih s smešljajimi se pevkami, jazzovski saksofoni, mikrofoni, zelenimi optičnimi palčami in drugimi ščakarstvi sklenili motniti. Kipele kalijo izbiri plošče iz katalogov. Jugoton ima razporejene svoje proizvode po rubrikah od klasične in operne do zabavne in narodne glasbe. Zaporedne številke so visoke, skoraj vsak kupec najde v katalogu tisto, kar si je želel.

Menj pa so na moje uprkanje posod samo okimali. Ne, plošče s posnetki koroskih pesmi nimajo. Niti v izdobi Zdrženih koroskih zborov, niti v izdobi katerega drugega ansambla. Takih plošč sploh še niso posneli. Da, seveda imajo narodno glasbo. Želim na primer Avenikove polke? Mogoče Zadovoljne Kranjce?

Ne, hvala. Dovolj mi je take »narodne glasbe«, ki se zadovoljuje z variacijami na poskočno tirolsko šablono. Rada bi poslušala staro trpko modrost Pesmi od rojstva, hotela bi se razvedriti ob prešernosti tistih, »k« so od Dravca doma, v pesmi bi se rada urnila v Rute in »gor čez izaro«. Predvsem pa bi rada videla, da bi naša koroska prestopila tudi tisto nevidno, a kot kaže, trdno mejo, ki jo je okrog svojega programa postavila naša industrija gramofonskih plošč. Saj bi s tem dali je zaslužen poudarek tisti obliki slovenske narodne glasbe, ki je najbolj neposredno črpala iz pristnega ljudskega vira in se ob njem zgledno izpopolnila.

Stanka Godnič

Daj no mir,
kakšna
kriza!

Ščebet frizerskih salonov je včasih mra, včasih osvobodilno. Imamo tudi frizerke, ki ne sprakujejo o boleznih in ljubeznih, in stranke, ki ne priporočajo svojih biografij. S saloni je kot s šampom: včasih imajo preseñetljiv učinek.

Na vogalu je neko tude-če preprečeval svojo bližnjo, naj kupi lubenico — da bo spet kot na dopustu — mimo salona je hitel k portieru naznanjati boje v Bizerti, otroški voziček pred vrati se je zagodil med smog nametanih uradnih

koles, mamica je hitro organizirala opazovalke izpod brenčeh haur in sladko presanjala novo frizuro. Crno oblečena ženska je prišla v salon po osvobodilni je obredla moške naglavne grehe, fant je opozoril frizerko, do kod si lahko privoščiti dolžino dečinskih las in se izgubil iz nadzute lepote pripravljalnice, spremljan z lasiško pripombo dveh mladostnic: »Ta je za kuno!

Opazila sem šestinastdeset glav v dveh urah, je izjavila vajenka.

»Je pa hujša kot naš delovodja,« je siknilo od mekod.

Potlej sta prizgoleli sončni osemnajstletnici in dvignili vihar zavisti: zvogeti sta o poljubih pod palmami, imeli v pasu 48 cm in opraviči vse frizersko obdelovanje svojih naravnih glavic v pol ure. To je bil višek.

Zdaj so nekatere stranke začutile potrebo po branju razcefranih revij. Zaprošila sem za dnevnik. Ponudilo se je, kar se mi dogaja le v frizerskem salonu: prebrala sem vse članke svojih kolegov.

V velikih in malih skrbih posameznikov in skupnosti je pravzaprav toplota. Niso kemikalije, temveč neoparjenost.

Ko sem tako zapravljala čas in si, čakajoč na obdelovanje, dopovedovala, da ga ne izgubim, saj vendar mislim o resničnih skrbih posameznikov in narodov, je pretrsel salon huronski krik:

»Pomisli, spet so šli okrog zemlje!

Presenečeni vzklil je prihajal izpod šeste haube in je bil namenjen dekletu pod sedmo. Bili sta prijatelji z nedavnega dopusta. Sušenja je bilo v hipu konec. Izmatoli sta se iz perlonškega naglavja, staknili glavi in si razodeli:

»Veš, tačas je šel Titov v vesolje.

»Kdo? Kdaj?

»Titov, punca, medtem ko smo na otoku iskali laguno. Ja, to je pa res, da ti, možak stane pa da ti više ne prorači, kot bi rekla, saj veš, najina dva na Krku. Zdaj sem zagledala, tu, v reviji!

»To je bilo tisto, kar se je premikalo čez nebo, viditi, pa si nas hotela prebricati, da je to avgustovo nebo, ko se tako rade utrijujemo zvezde. Saj sem rekla, da gre naravnost.

»Ne, Titov ni šel naravnost. Ti, kaj pa —?

»Kaj pa če je šel ta čas že tretji okrog zemlje? Daj mi revijo, daj...»

Vnovič sta zlezli pod haube in sta bili eno samo vesoljno branje in listanje. Lici sta jima močno zardele, njunemu dopustu je grozila resnica.

Pa sta spet poskočili in staknili glave in sišale smo, kako je druga mračno, mračno rekla prvi:

»Veš, kaj se — medtem je bila huda berlinska kri-za!...»

Tega pa prva ni usvojila. Preveč je bilo za ene same dopustne sanje:

»Daj no mir, kakšna kri-za!...»

Marina Golouh



Mednarodnega kiparskega simposija v Kostanjevici se udeležijo tudi švicar Silvio Mattioli iz Zürichja. Plastika, ki nastaja v lesu pod njegovim diletom, se imenuje »Horizontala proti dvema vertikalam«.



Pogled v znamenito cerkev Sv. Sofije v Ohridu, ki je poslikana s čudovitimi freskami iz XI. stoletja

FILMSKI FESTIVAL V BENETKAH

Uspeh in neuspeh »Lovčen filma«

Na sam začetni dan letošnjega festivala v Benetkah se je razvedelo, da je Jugoslavija vendarle zastopana v uradnem programu. Direkcija je v posebej izdanih sporočilih obvestila akreditirane novinarje, da zastopa Autant - Larajev film »Ne boš ubijal« jugoslovanskega proizvoznika podjetje »Lovčen film« in ne Svico, kot je bilo prvotno javljeno. Tako je protest Sveta za filmsko industrijo Jugoslavije končno le uveljavil zahteve producenta in film so predvajali že drugi filmski večer.

Posebne pozornosti med spremljevalci festivala pa nista vzbudila niti novica, da je producentstvo filma dokončno urejeno, niti predvajanje filma samega. Lahko bi skoraj rekli, da je »Lovčen film« slavil v Benetkah Pirovo zmago. Po tolikšnem trudu in prizadevanju, s katerim si je pridobil nastop na festivalu, so kritiki in gledalci Larajev film zelo hladno sprejeli. Kritiki so zapisali, da ima film sicer plemenit namen, toda le povprečno kvaliteto in da je »preveč konfuzen obenem«.

Claude Autant-Lara se je v filmu »Ne boš ubijal« zavzel za pacifistično misel z dokaj kontrastno zgodbo, ki se odvija pred pariškimi sodiščem. Dva obtožena se zagovarjata: prvi, nemški duhovnik, ki med vojno po nalogu poveljnika ustrelil ujetega pripadnika francoskega odporiškega gibanja; drugi, mlad abiturient, je odšel pokoroščno vojaškin oblastem, ker ni hotel odslužiti vojaškega roka.

Tretji film je predstavil najmlajšega festivalnega režiserja, 24-letnega Francoza Gabriela Albicocja. V sodobno okolje je prenesel Balzacovo novelo »Deklica z zlatimi očmi« in obdržal vso njeno čustveno moč, ta-čič, da mu vest ne dovoljuje ubijati ali pripravljati uboj. Nemškega duhovnika je sodišče opustilo, ker je izpolnil samo povelje nadrejenih, mladega Francoza pa je obsodilo zaradi nepokorne vojski in državi.

Slaba, nedomselna realizacija je zmanjšala moralno vrednost filmske zgodbe in jo razčlenila v suhoparno pridigastvo, kot je zapisal eden izmed jugoslovanskih filmskih kritikov. Mnogo bolj se v Benetkah sprejeli odvrti film festivala, »Yojimbo« japonskega režiserja Kurosawa. Naslov filma bi lahko prevedli v »Telesno stražo« oziroma »Najemnika«. Kritika je v dobro režiranim, likovno izredno, doganem filmu opazila režiserjevo zblizevanje z evropsko, pravzaprav ameriško filmsko mentaliteto, poiskala je primerjavo med tem delom in med ameriškim westernom. Filmska zgodba o spopadih dveh podeželskih plemiških družin v minulemu stoletju in o potujočem samuraju, ki ga želite obe najeti zase zaradi njegove spretnosti v mečevanju, je za razliko od drugih Kurosawovih filmov akcijsko bolj udružana in vsebinsko laže razumljiva. Po mnenju mnogih kritikov bošča odlična kompozicija filmskih kadrov in učinkovito vodstvo igralcev Kurosawa pridobila eno izmed najvišjih festivalskih nagrad, če ne bo režiser celo ponovil uspeha, ki ga je pred desetimi leti dosegel s svojim »Rasamonom« v isti dvorani.

Salvador Dali si ni mogel kaj, da ne bi dal z vodno pistolo znamenje na start letošnje beničke ceremonije...

čič, da mu vest ne dovoljuje ubijati ali pripravljati uboj. Nemškega duhovnika je sodišče opustilo, ker je izpolnil samo povelje nadrejenih, mladega Francoza pa je obsodilo zaradi nepokorne vojski in državi.

Slaba, nedomselna realizacija je zmanjšala moralno vrednost filmske zgodbe in jo razčlenila v suhoparno pridigastvo, kot je zapisal eden izmed jugoslovanskih filmskih kritikov. Mnogo bolj se v Benetkah sprejeli odvrti film festivala, »Yojimbo« japonskega režiserja Kurosawa. Naslov filma bi lahko prevedli v »Telesno stražo« oziroma »Najemnika«. Kritika je v dobro režiranim, likovno izredno, doganem filmu opazila režiserjevo zblizevanje z evropsko, pravzaprav ameriško filmsko mentaliteto, poiskala je primerjavo med tem delom in med ameriškim westernom. Filmska zgodba o spopadih dveh podeželskih plemiških družin v minulemu stoletju in o potujočem samuraju, ki ga želite obe najeti zase zaradi njegove spretnosti v mečevanju, je za razliko od drugih Kurosawovih filmov akcijsko bolj udružana in vsebinsko laže razumljiva. Po mnenju mnogih kritikov bošča odlična kompozicija filmskih kadrov in učinkovito vodstvo igralcev Kurosawa pridobila eno izmed najvišjih festivalskih nagrad, če ne bo režiser celo ponovil uspeha, ki ga je pred desetimi leti dosegel s svojim »Rasamonom« v isti dvorani.

Tretji film je predstavil najmlajšega festivalnega režiserja, 24-letnega Francoza Gabriela Albicocja. V sodobno okolje je prenesel Balzacovo novelo »Deklica z zlatimi očmi« in obdržal vso njeno čustveno moč, ta-

čič, da mu vest ne dovoljuje ubijati ali pripravljati uboj. Nemškega duhovnika je sodišče opustilo, ker je izpolnil samo povelje nadrejenih, mladega Francoza pa je obsodilo zaradi nepokorne vojski in državi.

Slaba, nedomselna realizacija je zmanjšala moralno vrednost filmske zgodbe in jo razčlenila v suhoparno pridigastvo, kot je zapisal eden izmed jugoslovanskih filmskih kritikov. Mnogo bolj se v Benetkah sprejeli odvrti film festivala, »Yojimbo« japonskega režiserja Kurosawa. Naslov filma bi lahko prevedli v »Telesno stražo« oziroma »Najemnika«. Kritika je v dobro režiranim, likovno izredno, doganem filmu opazila režiserjevo zblizevanje z evropsko, pravzaprav ameriško filmsko mentaliteto, poiskala je primerjavo med tem delom in med ameriškim westernom. Filmska zgodba o spopadih dveh podeželskih plemiških družin v minulemu stoletju in o potujočem samuraju, ki ga želite obe najeti zase zaradi njegove spretnosti v mečevanju, je za razliko od drugih Kurosawovih filmov akcijsko bolj udružana in vsebinsko laže razumljiva. Po mnenju mnogih kritikov bošča odlična kompozicija filmskih kadrov in učinkovito vodstvo igralcev Kurosawa pridobila eno izmed najvišjih festivalskih nagrad, če ne bo režiser celo ponovil uspeha, ki ga je pred desetimi leti dosegel s svojim »Rasamonom« v isti dvorani.

Salvador Dali si ni mogel kaj, da ne bi dal z vodno pistolo znamenje na start letošnje beničke ceremonije...

Švicarski glas o jugoslovanskem gledališču

Švicarski mesečnik za gledališka vprašanja »Schweizerische Theaterzeitung«, ki je 16 let izhaja v Egu, prinaša v 7. številki letošnjega letnika informativno razpravo o jugoslovanskem gledališču, ki ga je pod naslovom »Das jugoslawische Theater« napisal Fred Alten. Menim, da je za našo javnost zanimivo, kako sodi o naših kulturnih prizadevanjih glasilo »Švicarske družbe za gledališko kulturo«. »Družbe za švicarsko ljudsko gledališče«, »Družbe švicarskih dramatikov«, »Društva avtorjev švicarskih ljudskih odrov« in »Gledališka društva v Baslu« — torej list, ki ima v švicarskem teatarskem svetu dovolj ugleden položaj.

Fred Alten začneja svoj članek s kratkim zgodovinskim prikazom prvih začetkov jugoslovanskega gledališča in zasleduje njegov razvoj skozi stoletja. Pri tem pravi: »Vsa ta zgodovinska dejstva navajam samo zato, da bi prikazal zgodnje začetke bogatega gledališkega življenja, ki je nemško govorečim krogom popolnoma neznano in po krivici malo cenjeno.« Nato nadaljuje:

»Tudi po tragediji druge svetovne vojne, ki je terjala od jugoslovanskih narodov ogromne žrtve, se je gledališ-

šče z živahno podporo nove države kmalu dvignilo iz ruševin in doseglo v kulturnem življenju dežele tako stopnjo kot nikoli prej. O tem gledališču bi se v Evropi gotovo več govorilo, njegovo literaturo višje cenilo, ko bi jezik ne bil tako malo znan. Nepristranski gledalški ljubitelji, ki potujejo po tej deželi, bo zaradi tega nemalo presenečen nad množico uprizarstva vrednih uprizarstev na jugoslovanski odrih. Nastopi jugoslovanskih ansamblov na prireditvah »Théâtre des Nations« v Parizu, na »Majskih igrah« v Wiesbadnu, na glasbenih slovesnostih v Lausani, na mednarodnih igrah študentov gledališč v Erlangenu ali na bienalu v Benetkah so bili vsakokrat prave senzacije. Kljub temu pa so takl posamezniki, čeprav vrhunski nastopi le bledi odnosi moči in mnogostranosti jugoslovanskih gledališč. Tam najdemo dete blizu 60 dramskih in 16 opernih gledaliških hiš — in to v državi, ki ima komaj 18 milijonov prebivalcev.«

Avtor nato v zgostnem prikazu ugovori o »zgodovini« in kulturnem razvoju posameznih jugoslovanskih narodov, ki so se razvijali pod vplivi najrazličnejših tujih gospodstev vsak zase in na

VELIKO MEDNARODNO ZNANSTVENO POSVETOVANJE NA TEMO

Bizanc in Južni Slovani

Bizantologija je še sorazmerno mlada znanstvena veja. Komaj nekaj desetletij se znanstveniki bizantologij shajajo na svojih kongresih. Na zadnjem, enajstem, ki je bil v Münchenu, je bilo sklenjeno, da bo prihodnji, dvanaesti, bo v Ohridu, vsekakor v najprimernejšem okolju, ki ga premoremo: v mestu z izjemno bogatim umetniškim in kulturnim izročilom, v kraju, ki je pripadal bizantinskemu cesarstvu, in v središču, v katerem so ohranjene ene najstarejših in najlepših fresk svetovnega slikarstva. V Ohridu se bo med 10. in 16. septembrom, kot smo že na kratko poročali, sešlo kakih 500 znanstvenikov iz več kot 30 držav, njim pa se bo pridružilo še kakih dve sto domačih, jugoslovanskih znanstvenih delavcev, samih raziskovalcev kulturne, politične in socialno-gospodarske minulosti bizantinskega cesarstva. Pokroviteljstvo nad tem velikim znanstvenim kongresom je prevzel predsednik republike Josip Broz Tito.

Temeljna tema kongresnih pogovorov in diskusij naj bi bili odnosi med bizantinsko državo in Južnimi Slovani. Mislim, da ne bo odveč, če vsaj na kratko omenim naslove kongresnih referatov, vsaj najpomembnejših. Prvi najpovsem se to, da bo na kongresu šest uradnih jezikov: grški, angleški, ruski, italijanski, francoski in nemški. Vsega skupaj bo deset referatov in približno se število toliko koreferatov. Plenarni se-

štolo (tako, ki se »nabija« z vodo) v roki.

Tudi v organizaciji in programu se marsikaj zataka. Komaj so uredili nesporazume med Francijo in festivalom tako, da so za zadnji večer napovedali izvenkonkurenčno predstavo enega izmed francoskih filmov, ki jih je bila selekcijska komisija odklenila, že ugovarja Roberto Rossellini. Zaradi samovoljnih krajanj, ki jih je v njegovem filmu »Vanna Vannini« opravil producent, zahteva, da se film umakne s festivala ali pa predvaja brez njegovega imena.

Marine Cvetajeve.

To bo po skoraj štiridesetih letih nova knjižna izdaja pesni nadarjene ustvarjalke, ki je iz Sovjetske zveze emigrirala leta 1922 in se vrnila v domovino leta 1940. Po nemškem napadu na SZ je Cvetajeva, težko prizadeta zaradi vojnih dogodkov in nesrečnih razmer v družini, naredila samomor. V zadnjih letih so začeli njeno delo upoštevati v raznih antologijah in almanahih, vendar je napoved njenih Izbranih pesmi pomenila presenečenje za sovjetske bralce. Marino Cvetajevo je na zamiv način orisal in ocenil njeno delo v svoji avtobiografiji »Ljudje, leta, življenje« tudi Ilya Ehrenburg.

NOV CIKEL POVESTI
PETRA VERŠIGORE

Založba »Sovjetska Rusija« je pred kratkim izdala zbirko vojni povesti Petra Veršigore »Partizanski ljubezen«.

Veršigora se je v sovjetski literaturi uveljavil kmalu po koncu druge svetovne vojne s knjigo »Ljudje s čisto vestjo«, v kateri je zelo impresivno popisal svoja vojna doživetja. Pred vojno je bil Veršigora filmski režiser, med vojno pa eden izmed

Priprave na kongres, ki so trajale več kot leto dni, so pri kraju. Prvi tuji znanstveniki bodo prispeli k nam že pod konec avgusta. Organizacijski komitej se je potrudil, da bi bilo bivanje za številne goste čim prijetnejše in čim bolj plodno. Predsednik tega komiteja je Georgije Ostrogorski, učenjak svetovnega slovesa in eden izmed najvidnejših današnjih bizantologov, čigar temeljno delo »Zgodovina Bizanca« izide v kratkem pri Državni založbi Slovenije v slovenskem prevodu. V Ohridu se bodo zbrali najvidnejši sodobni strokovnjaki te znanstvene veje: med drugimi André Grabar iz Pariza, Roman Jaconson s Harvardske univerze, Viktor Lazarov iz Moskve o makedonskih freskah iz 11. in 12. stoletja, D. Obolenski (Oxford) o načelih in metodah bizantinske diplomacije, kolektivni jugoslovanski referat o kasni antiki in zgodnji srednjeveški arhitekturi na Balkanu so pripravili dr. Djordje Bosković, dr. Djordje Stričević in dr. Ivanka Nikolajević iz Beograda, razen tega pa bodo predavali še Nina Pigulavskaja iz SZ, Dionisio Zakitinos iz Aten, Jurij Moravčik iz Budimpešte, Henri Gregoire iz Bruslja, H. F. Schmidt z Dunaja in še mnogi drugi. Le enega, žal, ne bo: našega velikega prijatelja Elinara Dyggeja, danskega arhitekta in arheologa, ki je tako nepričakovano umrl pred štirinajstimi dnevi, ko se je že z vso vneto pripravil na pot v Jugoslavijo.

Izmed spremljanih kongresnih prireditelj je treba na prvem mestu omeniti posebno razstavo s naslovom »Jugoslovanska ikonografija skozi stoletja«, ki bo na dan otvoritve kongresa odprta v sindikalnem domu »Orce Nikolov«. Na tej pomembni razstavi bo razstavljenih kakih sto izvirnih fresk, nastalih od 12. do 17. stoletja na celotnem področju Jugoslavije. Seveda bo najbolj bogato zastopana Makedonija, ki premore največ svetovnega in celo pred kratkim odkrite-

ga gradiva. Za razstavo izide bogato opremljen katalog, ki ga je pripravil beograjski umetnostni zgodovinar dr. Vojislav Djurić. Kasneje, po kongresu, bo ta pomembna razstava prenešena v Beograd in dostopna širši javnosti v Narodnem muzeju.

V hotelu »Palace« bodo odprli razstavo makedonskih vezin, ki jo je organiziral s pomočjo Folklornega inštituta iz Skopja Svet za kulturo LR Makedonije. Prav tako je za otvoritev kongresa napovedan koncert solistov skopske Opere, kasneje pa bo en večer posvečen ljudskim plesom in pesmim Makedonije, ki ga priredi folklorna skupina »Tanec«. Udeleženci bodo imeli priložnost videti več dokumentarnih filmov, vrtili pa bodo tudi znani makedonski umetniški film »Miss Stone«. Mi-mogrede bodo gosti lahko v Umetniškem paviljonu v Skopju videli veliki razstavo kopij makedonskih fresk, ki so samostojno razstavo makedonskega kiparja Jordana Grabulovskega, ki bo prirejena v Ohridu. V bližnji Strugi bo razstavljal krajevne motive slikar Vazdel Kodžoman. Za kongres izide tudi nekaj pomembnih publikacij, med drugim o kulturnih in zgodovinskih spomenikih Makedonije, o bizantinskih spomenikih v Ohridu in okoli, pa še album reprodukcij fresk iz cerkve sv. Klementa v Ohridu. Razen tega bo izšla zalozba »Kultura« v Skopju »Album makedonskih ikon«, Narodni muzej iz Bilele pa knjigo z naslovom »Hera-kleja«.

T. P.

Sovjetska kulturna kronika

IZBRANE PESMI
MARINE CVETAJEVE

Ko je v razgovoru s sodelavcem »Literature gazete« govoril o načrtih za prihodnje leto, je direktor osrednje sovjetske založbe »Goslitizdat« G. I. Vladimirov napovedal tudi izid Izbranih pesmi Marine Cvetajeve.

To bo po skoraj štiridesetih letih nova knjižna izdaja pesni nadarjene ustvarjalke, ki je iz Sovjetske zveze emigrirala leta 1922 in se vrnila v domovino leta 1940. Po nemškem napadu na SZ je Cvetajeva, težko prizadeta zaradi vojnih dogodkov in nesrečnih razmer v družini, naredila samomor. V zadnjih letih so začeli njeno delo upoštevati v raznih antologijah in almanahih, vendar je napoved njenih Izbranih pesmi pomenila presenečenje za sovjetske bralce. Marino Cvetajevo je na zamiv način orisal in ocenil njeno delo v svoji avtobiografiji »Ljudje, leta, življenje« tudi Ilya Ehrenburg.

NOV CIKEL POVESTI
PETRA VERŠIGORE

Založba »Sovjetska Rusija« je pred kratkim izdala zbirko vojni povesti Petra Veršigore »Partizanski ljubezen«.

Veršigora se je v sovjetski literaturi uveljavil kmalu po koncu druge svetovne vojne s knjigo »Ljudje s čisto vestjo«, v kateri je zelo impresivno popisal svoja vojna doživetja. Pred vojno je bil Veršigora filmski režiser, med vojno pa eden izmed

pomočnikov komandanta velikega partizanskega odreda Sidora Kovpaka.

V tem okolju je tudi našel motive za svoje povesti o »Partizanski ljubezni«. Avtor pa ni cenjen le kot beletrist, temveč tudi kot zgodovinar. Ta ugled mu je prinesla pred kratkim knjiga »Vojna ustvarjalnost ljudskih množic«, ki je izšla pri vojaškem založniškem podjetju. V njej je razpravljal o raznih načinih partizanskega vojskovanja proti sovražnikom na ruskem ozemlju od davnih zgodovinskih časov do okto-brske revolucije.

ZBORNIK
O ZNANSTVENO-
FANTASTIČNI
LITERATURI

V kratkem bo v Moskvi pri založbi »Sovjetski pisatelj« izšel zbornik člankov in esejev o znanstveno-fantastični literaturi z naslovom »Formule in liki«. Avtorji prispevkov razpravljajo in tudi polemizirajo med seboj o številnih vprašanjih, ki jih zastavlja književnikovo dejstvo, da izredno pomembni sodobni znanstveni dosežki ne morejo ostati ločeni od področja literarne umetnosti. Obenem se vprašujejo: ali »stihija znanosti« s svojim vedno bolj drznim in uspešnim razvojem ne bo v sodobnem svetu izpodrinila »stihije umetnosti?« Avtorji

»OPROSTITUTE
BRALEC...«

GRIGORIJA RIKLINA

Založba »Sovjetski pisatelj« je izdala zbirko popularnega predstavnika starejših generacij sovjetskih satirikov Grigorija Riklina »Oprostitute, bralec...« Moskvska »Literaturna gazeta« je novo knjigo ugodno ocenila.

L. Z.

in arhitekture se družijo tu z naravnimi lepotami, ki morajo vsakega tujca fascinirati... To je najpomembnejša kulturna manifestacija na jugo Evrope. Zdanje čase je bilo v Dubrovniku zgrajenih 17 letnih gledališč na prostem, drugo lepše od drugega, in brez težkosti bi se našli še drugi potrditvi med arhitektonsko valjovitimi mestnimi trgi, slikovitimi dvorišči, z ogromnimi cvetočimi oleandri, palmami, pinjami in cipresami obrasli vrtni in parki. — Dubrovniški letni festival je seveda v prvi vrsti namenjen nacionalni kulturni dejavnosti. V okviru zelo pestrega programa lahko spoznamo in v mnogih primerih brez pridržkov občudujemo radostno predstavo jugoslovanskih umetnikov glasbeni in gledališki kulturi.

Ko pisec omeni še jugoslovansko ljudsko in potujoče gledališče ter poudari izredno ljubezen širokih ljudskih množic do gledališča, konča svoje pisanje takole: »Jugoslovansko gledališče nudi mnogo lepega in zanimivega. Nekaj posebnega je v njem. Z deli svojih domačih pesnikov in glasbenikov bi moglo pravi uspešno osvoboditi repertoar marsikaterega našega gledališča. Predvsem pa je tam — kot povsod na svetu — gledališka umetnost v službi medsebojnega razumevanja in prijateljstva med narodi.«

Fedor Gradilnik



Odlično vaterpolsko moštvo Ljubljane, ki je zaslužno osvojilo naslov republiškega prvaka.

TRETI DAN WATERPOLSKIH TEKEM ZA PRVENSTVO SLOVENIJE

Ljubljana že prvak

Ljubljana, 24. avg. Sinoči se je v kopališču Kolezija končalo republiško prvenstvo v vaterpolu. Najvišji naslov je osvojila Ljubljana, ki je v zadnjih tekmah premagala Celulozo in Neptuna.

ILIRIJA : PRESEREN

14:0 (3:0, 6:0, 2:0, 3:0)

To je bila večidel nezanimiva tekma. Ilirija je po vsem gospodarila in si samo prizadevala za boljše razlike v golih. Strelci: Alujevič in Gornung po 4, Hočevar 3, Tuma 2 ter Hafner in Vrbošek po enega.

LJUBLJANA : CELULOZA

4:3 (2:1, 0:0, 0:2, 2:0)

Povsem drugačen je bil potek dogodkov med tekmo Ljubljane s Celulozo. Za uvod je sodnik izključil igralca Ljubljane Adlešiča; v tem času je nasprotnik dosegel po Humarju prvi gol. Pozneje je Umek izenačil. Volkar pa je ne dolgo za tem z lepim strelom dosegel vodstvo za Ljubljano.

Tretja četrtina je spet pripadla Celulozi, ki je po Kužniku in Zgombi vnovič prišla v vodstvo. Proti koncu tekme pa so Ljubljanci dokazali, da so le boljše nasprotniki. Najprej je Adlešič izenačil, nekaj sekund pred koncem igre pa je Poljanšek zadel zmagoviti gol.

S to tekmo si je Ljubljana že zagotovila prvo mesto, ki ga nedvomno po vsem, kar

LJUBLJANA : NEPTUN

8:4 (2:0, 1:0, 4:0, 1:4)

Lepa, mirna tekma, v kateri je bila Ljubljana boljše tekme v treh delih igre, v četrtem pa so bili v premoči Celjani. Strelci: Poljanšek 4, Volkar in Mare po 2 za LJ in T. Goršič 2, Vošinek in Gornj po 1 za Neptun.

Ker je prvo mesto že od doma Ljubljani, bo tekma med Ilirijo in Celulozo samo še odločala o drugem mestu. Ilirijanom zadostuje neodločen rezultat, tako da imajo

CELULOZA : PRESEREN

6:2 (0:0, 3:1, 2:0, 1:1)

Po mlačni igri je zmagal Celuloza, čeprav so tokrat igralci Preserena zaigrali boljše tekme. Celuloza je po vsem gospodarila in si samo prizadevala za boljše razlike v golih. Strelci: Alujevič in Gornung po 4, Hočevar 3, Tuma 2 ter Hafner in Vrbošek po enega.

Ker je prvo mesto že od doma Ljubljani, bo tekma med Ilirijo in Celulozo samo še odločala o drugem mestu. Ilirijanom zadostuje neodločen rezultat, tako da imajo

PO DOMAČIH KRAJIH

Maribor : Celje

4:2 (2:0)

Maribor, 24. avg. Pred približno 1200 gledalci je bila danes prijateljska nogometna tekma, v kateri je domača enajstotica, ki se pripravlja za vajo, ne padla Celulozi, ki je po Kužniku in Zgombi vnovič prišla v vodstvo. Proti koncu tekme pa so Ljubljanci dokazali, da so le boljše nasprotniki. Najprej je Adlešič izenačil, nekaj sekund pred koncem igre pa je Poljanšek zadel zmagoviti gol.

S to tekmo si je Ljubljana že zagotovila prvo mesto, ki ga nedvomno po vsem, kar

Pilič in Kokezo finiširata v Borovu

BOROV, 24. avg. — Domači teniški klub je na letošnjem tradicionalnem »odprtem« turnirju zbral razen državnih prvakov Jovanoviča in Djukičeve vse jugoslovanske elite. Preseren in Pilič sta se v polfinalu borila za prvo mesto. Pilič je premagal Preserena 6:3, 6:3, 6:3, 6:3. Najboljši pionir je bil Subotič, ki je v finalu porazil Preserena 6:5, 2:6, 6:5.

V finalu mladince se je igrala Kranjanka Guncar, ki pa je izgubila s Kokezo 6:5, 1:6, 2:6. Najboljši mladinci so se kvalificirali Kokeza in Zagrebčanka Martinec.

Danes so odigrali finalne partije. Pri članih je Pilič premagal Preserena 6:3, 6:1, pri članicah pa Martinčeva Kokezo 6:3, 6:1, kar je veliko presenečenje.

Slovenski prvak Grmovšek je v tekmah mladince prišel do finala, v katerem ga je premagal državni prvak Spear po zagrizenem boju 10:8, 7:5. Najboljši pionir je bil Subotič, ki je v finalu porazil Preserena 6:5, 2:6, 6:5.

drobec prednosti za doseg tega cilja. Po prikazani igri je treba v moštvo Ljubljane, ki je prejela naslov slovenskega prvaka za leto 1961, predvsem pohvaliti Volkarja, Kokezo, Poljanška in Marca. Tudi moštvo Ilirije je napredovalo. Med njenimi močmi se je izkazal z zelo lepimi igri Hafner. Ostale ekipe so po sodbi poznavalcev te igre igrala slabše kakor na prvem delu prvenstva, ki je bilo julija v Celju.

J. G.

TRETI DAN REPUBLIŠKEGA PRVENSTVA V STRELJANJU

Dva naslova za Planince

LJUBLJANA, 24. avg. Na strelišču ob Dolenci cesti se tri dni počela XVI. republiško prvenstvo v streljanju. Sodelujejo najboljši slovenski strelci, ki so na okrajnih prvenstvih dosegli propisane norme. Danes dopoldne je udeležence prvenstva obiskal tudi predsednik Ljudske skupščine LRS tovariš Miha Marinko, ki se je več ko eno uro pogovarjal s funkcionarji Strelske zveze in tekmovalci. Na povabilo strelcev je tovariš Marinko streljal s malokalibrsko puško.

Danes so strelci zaključili tekmovalce v štirih disciplinah. Po sinočnem uspehu s malokalibrsko puščo je Franc Planinc danes pridobil zmagalo v tako imenovanem caracas programu z zelo dobrimi rezultati — 560 krogov. Končano je bilo tudi tekmovalci članov B kategorije v streljanju s malokalibrsko puško proste izbire. Največ uspehov je dosegel Mario Clemente iz Nove Gorice.

Med članicami v isti disciplini je naslov republiške prvakine osvojila Vera Otrin iz Kranja, ki je pustila za sabo znane tekmovalke kakor Mileno Dimic,

zmagovalcem le za štiri kroge.

Rezultati: MK puška, prosta izbira

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se bo tekmovalcem nadaljevalo.

Franc Planinc

— mladinci: Čizman (Lj) 545, Gaber (Lj) 541, Dečan (Ce) 521, Lombar (Kranj) 518. Članice: Vera Otrin (K) 548, M. Dimic (Lj) 544, Kastelic (Lj) 543, T. Rebolj (Lj) 541, Zelj (Ce) 495. Člani B: Clemente (NG) 558, J. Tržan (Ce) 528, Letonja (Lj) 522, Gaber (Lj) 511, Prah (Mrb) 509. Caracas program: Planinc (Lj) 560, Peterkel (K) 546, Mejaševik (Ce) 543, Milinarič (Mrb) 521, Vrbinč (Lj) 520. Ekipe: Ljubljana 1553, Mlek 1517, Kranj 1493. MK pušola: Planinc (Lj) 535, Peterkel (K) 529, Strajhar (Ce) 518.

Jutri se

OBVESTILA • SPORED • MALI OGLASI

Izdaja in tiska: Glasnik, Ljubljana, Tomšičeva 1-3. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva 1-3. Telefon: 23-522 do 23-528. Oglasi: Ljubljana, Titova 1, tel.: 21-896. Narčniški oddelki: Ljubljana, Titova 1, telefon za ljubljanske naročnike 21-463, za zunanje naročnike 21-532. Poštne predaje: 22. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva 1-3. Zbiranje pri Komunalni banki, Ljubljana 600-11-167. Mesečni naročnina 550 din. - Rokopisov ne vračamo.

SPREJMEMO TAKOJ

vestno raznašalko

ZA RAZNASANJE »DELA« ZA TEREN
TRBOVLJE IL. - STIRIURNA ZAPOSILITEV.
DOBER ZASLUŽEK
CP »DELO« - PODRUŽNICA TRBOVLJE.

GOSPODINSKO POMOČNICO,
pošteno, sprejemno takoj.
Arion, Levstikova 5, 1155-1
MOTORNKO KOLO »Triumph«,
250 cm, poceni prodaja.
Ljubljana, Gosposka 5-11.
1155-2
TRAKTORIST iska službo v
Ljubljani, Ponišče pod »Sti-
novanem«. 1155-3
GOSPODINJO za vso okrobo k
eni sam. koseci - starejšemu
izobražencu, zaresljivo spreje-
memo 1. septembra. Soba na
razplogu, ostali pogoji ugodni.
Ponudbe pošljite na podri.
Dela, Kranj pod »Dobra go-
spodinja«. 1000-1
PRODAJ dve moški obleki, hu-
bertus za srednje postavno,
več parov ženskih čevljev št.
34. Prešernova 28-1, 1155-4
PODJETJE »AGROSTROJ« -
Ljubljana, kupi novo ali rab-
ljeno uro za zaganjanje oseb-
nih karte. Ponudbe z navedbo
cene pošljite na upravo
podjetja. 637-5
VSE AVTOMOBILE družbenega
sektorja kupuje in plača do-
bro. »Agencia Beograd« -
Beograd - Dostojstva 21-III,
tel. 22-202. 639-3
DVA RESNA STUDENTA isče-
ta stanovanje. Ponudbe po-
šljite na »Nujno«. 1152-4

OBVESTILA

RAZNO

VPISOVANJE SOLSKIH IN
PREDSOLSKIH OTROK v
vrtcu in jasli Milana Majce-
ra, vrtca Spomenka Šiška, vrt-
ca Zgodnja Siska je od 23.
avgusta do 5. septembra med
uradnimi urami.

PRVIC »SOBOTA V KRIZAN-
KAR« - jutri ob 19.30 v pred-
verju. Pojeta med drugim
Nino Robić in Dragica Ognja-
nović, sodelujejo orkester
Blues 4+1. - Vstop 300 din
(300 din konsumacija + 200
din vstopnina). - V primeru
neugodnega vremena se pre-
loži na nedeljo ob 18. uri.
GOSTINSKI OBRAT »POHOR-
JE« (prej BITNER) pri Lov-
rencu na Pohorju priredi v
nedeljo, 27. avgusta vrtno ve-
selico. Vabljeni Pri vseh vla-
kih avtomob. P 1002
KDOR ENKRAT POIZKUSI
»PLANICA CAJ« - postane
redni potrošnik. 6

SOLSTVO

RAZPIS

za vpis v I. semester Fakultete
za strojništvo, Center za izredni
studij v Kopru.

Obveščamo kandidate, da je
rok za prijavo za vpis v I. se-
mester Fakultete za strojništvo
- Center za izredni studij v
Kopru - 8. september 1961.
Kandidati, ki ne izpolnjujejo
pogojev za brezposojni vpis,
morajo opraviti sprejemni iz-
pit. Sprejemni izpiti se bodo
zabili 9. septembra 1961 ob 16.
uri. Prijave za sprejemni izpit
in prijave za vpis v I. semester
je treba kolkovati s 50 din in
jih poslati do 8. septembra 1961
ra Solski center za kovinarsko
stroko v Kopru, poštne predaje
158.

Natančnejša pojasnila naj si
kandidati ogledajo v »Delu«
z dne 25. junija 1961, str. 14.
S 6322

MALI OGLASI

PRODAJ italijanski globok vo-
zilek, Celovška 8a, 1154-4
FIAT 600, italijanski, dobro o-
hranjen, prodaja, Dermota -
Riharjeva 8, 1155-3
SESTRICINI isčeta sobo, plača-
ta ali pomagata. Ponudbe po-
šljite na »Nujno«. 1154-6
DVE SREDNJSOLSKO vzajem
na stanovanje proti posojilu.
Ponudbe pod »Solidni«. 1155-4
PRAZNO SOBO v Ljubljani
isčem, po možnosti v centru.
Ponudbe Delo, Celje pod »In-
teligenca«. 599-6

Kupite srečo turistične loterije!

Glavni dobiček 3 milijona
dinov ali vilo na Zlati-
boru z »Zastavo 1100«.
Srečka velja 200 dinov,
žrebanje 6. septembra 1961

KINEMATOGRAFSKO PODJETJE - KRANJ

MODNA OBLAČILA - LJUBLJANA

VABITA
na slovesno otvoritev novega KINEMATOGRAFA
»CENTER« in NOVE BLAGOVNICE »MODNA
OBLAČILA«, ki bo v soboto, 26. septembra
I. 1961 ob 16. uri v Stritarjevi ulici v KRANJU.
Kolektiva Kinematografskega podjetja Kranj in Modnih
oblačil Ljubljana, otvarjata nove prostore v počastitev
20. obletnice revolucije jugoslovanskih narodov. 6929

Dotiskane so naše nove izdaje:

Priručnik za polaganje ispita za kvalifikovane vozače motornih vozila

TRETNJA PREDELANA VELIKA IZDAJA (nad 470 strani
besedila in 200 različnih slik in risb)
Priredili:
ing. Nikola Oka, ing. Lazar Djekić, ing. Ljubomir Delović,
ing. Milan Tatomirović, prof. Božidar Stanišić, ing. Dušan
Kostur, ing. Slavko Simonović, ing. Nikola Spasović,
ing. Mirjana Genčić, ing. Radomir Stjepanović, prof. Zivka
Bajić in prof. Djordje Zečević
IZDAJA V LATINICI
Cena trde vezave 2200 din

Kmalu bodo dotiskane nove izdaje (v latinici):

Priručnik o bezbednosti saobraćaja na javnim putevima

dr. Zivka Obrenović in Slavka Ristić
Cena 800 din
Zbirka propisa o putničkim automobilima
i motociklima
Jovana Stojkovića in Miladina Duževića

NAŠE IZDAJE PRODAJAJO VSE KNJIGARNE V DRŽAVI

Sprejemamo vsa neposredna naročila samo po povzetju ali pa, če vplačate
ustrezen znesek vnaprej na naš tekoči račun številka 101-11-1-972.

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

IZDAVAČKO-STAMPARSKO PREDUZEČE
BEOGRAD - p. p. 479
6909



LJUBLJANA VAS VABI NA VIII. mednarodni sejem vin, žganih pijač in sadnih sokov

- Pokušajta ocenjenih vin, žganih pijač in sadnih sokov - Najmodnejši kletarski
stroji in naprave, kemična sredstva in druge potrebščine za kletarstvo - Stroji in
naprave za proizvodnjo sadnih sokov in žganih pijač - Škafarske vinske trgovine in
gostincev! - Na zabaviščnem prostoru boste postreženi s jugoslovanskimi specialitetami
in dobro kapljico!

od 26. avgusta do 3. septembra 1961.

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE LJUBLJANA

VAJENCE za galvanizirano in kovinotrupnastroko spreje- me v uk. Tovarni kovinskih galanterije, Ljubljana, Mar- borska 4. Ejže kandidati naj se osebno zga- stjo v tajništvo podjetja. R 6399

VAJENCE za galvanizirano in kovinotrupnastroko spreje- me v uk. Tovarni kovinskih galanterije, Ljubljana, Mar- borska 4. Ejže kandidati naj se osebno zga- stjo v tajništvo podjetja. R 6399

MARIBOR

DEZURNA LEKARNA:
Petek, 25. avgusta 1961: lekarna
»Tabor«, Trg revolucije 3
KINO:
UNION: amer. barv. film POJ-
MO V FEZJU
PARTIZAN: češki film KROG
UDARNIK: Zaprt.

SPORED ZA PETER

KINO UNION: amer. barv. film
IMITACIJA ŽIVLJENJA. Re-
žija Sirk Douglas, igra Lana
Turner, John Gavin. Teknik
FN 32. Predstave ob 15, 18.30
in 21. uri.

Komisija za sklepanje in odpuščanje delovnih
razmerij pri
»AGROKOMBINATU« - Ljubljana, Kavčičeva 74
razpisuje naslednja delovna mesta:

- knjigovodje za obrat Zadobrovo
- knjigovodje za obrat Pšata
- knjigovodje za obrat Dolosko
- knjigovodje za obrat Ihan
- knjigovodje za obrat Smlednik
- knjigovodje za obrat Črnelo

Pogoj: Srednja ekonomska šola ali nižja šola s prakso.
Plača po dogovoru. - Nastop službe mogoč takoj.
Ponudbe pošljite do 10. septembra na upravo podjetja.
6930



JUGOSLOVANSKA KNJIGA

UVOZNO-IZVOZNO PODJETJE
BEOGRAD - TERAZIJE ŠTEV. 27-II

OBVEŠČA

vse zainteresirane ustanove, podjetja in pose-
meznike, da sprejemajo
NAROČILA ZA INOZEMSKO REVUIJE IN
ČASOPISE IZ VSEH DRŽAV ZA 1962. L. DO
10. septembra 1961. leta

TAKO, DA BI LAHKO PRAVOČASNO PRISKREBELI
PRVE ŠTEVILKE PRI INOZEMSKIH ADMINISTRA-
CIJAH.

NAROČILA SPREJEMAJO TUDI VSE LETO.
PLAČATE LAHKO V DINARJIH ALI Z LASTNIMI
DEVIZAMI.

ORIŠČITE NAŠ KATALOŠKI SERVIS, KI IMA NAJ-
NOVEJŠE KATALOGE IN PROSPEKTE VSEH
SVETOVNIH ZALOŽNIKOV.

SERVIS JE NA TERAZIJAH ŠTEVILKA 27-II,
soba št. 5, telefon 30-050.

V PETEK SPET ZA VSAKOGAR NEKAJ V NOVI ŠTEVILKI

TOVARIŠA

Kako je z Berlinom? Je vreden volnje?
PREMAGANA TEŽNOST
Miro Cerar je v Luksemburgu doživel edinstven
uspeh

MED SAVO IN SKALO

Enote JLA uresničujejo Zasavcem željo po
novi cest

BLED SE ZABAVA

Za to je letos poskrbel tudi izbira blejske Miss
OBRAČUN 111

Začetek novega Tovarševskega romana v nadaljevanju
IN SE STALNE RUBRIKE Domači ozornik, Svet v
Mozajku, Novela, Film, Partizanski tednik in
Kaj več - kaj znaš

V PETKOVI 34. ŠTEVILKI TOVARIŠA

POTREBNO JE, DA IZPOLNJUJE KANDIDAT
NASLEDNJE POGOJE:

- DA NI STAREJŠI OD 45 LET;
- DA JE POPREJ DELAL V SMUČARSKEM ALI
PLANINSKEM DOMU;
- DA NI KAZNOVAN GLEDE NA GOSPODARSKI
KRIMINAL.

V POŠTEV PRIDE ZAKONSKI PAR.
PLAČA PO DOGOVORU.

ZA VSA OSTALA POJASNILA SE OBRNITE NA
KLUB SARAJEVO - MARŠALA
TITA ŠTEVILKA 114. 6931

Sarajevski smučarski klub POTREBUJE OSKRBNIKA

v novem smučarskem domu na Jahorini.
POTREBNO JE, DA IZPOLNJUJE KANDIDAT
NASLEDNJE POGOJE:

- DA NI STAREJŠI OD 45 LET;
- DA JE POPREJ DELAL V SMUČARSKEM ALI
PLANINSKEM DOMU;
- DA NI KAZNOVAN GLEDE NA GOSPODARSKI
KRIMINAL.

V POŠTEV PRIDE ZAKONSKI PAR.
PLAČA PO DOGOVORU.

ZA VSA OSTALA POJASNILA SE OBRNITE NA
KLUB SARAJEVO - MARŠALA
TITA ŠTEVILKA 114. 6931

Uršula Kalčič, roj. GORIŠEK

Pogreb drage mame bo v soboto, 26. avgusta,
ob 17. uri iz Andrejeve mrliške vežice na Zalah.

Zaljubljeni: otroci Minka, vd. Solar, Vida,
por. Novak, Ema, por. Borut, France in
Rudi Kalčič s družinami.

Vižmarje, Ljubljana, Koper, 24. avgusta 1961.

TOVARNA DUŠKA RUŠE

SPOROČA.

da je sklad za reklamne
stroške in dotacije
izčrpan

ter podjetje tozadevne prošnje ne bo obravnavalo
6928

KINO »STORŽIČ« - KRANJ:

amer. film KO JE KRALJE-
VALA KOMEDIJA, ob 16, 18
in 20. uri. - Matineja amer.
barv. vestern film ZIGGO-
SAN, ob 10. uri.

KINO PLYAVŽ JESENICE:
ruski film NEPOSILANO PI-
SMO, ob 18 in 20. uri.

KINO SVOBODA TRBOVLJE II:
amer. barvni film PONOŠNI
UPORNIK, ob 18 in 20. uri.

KINO ROG, SLATINA: amer.
barvni CS film NI IMENA
SVI STREHI, ob 20. uri.

KINO DELAVSKI DOM - TR-
BOVLJE: slovenski film NA
SVOJI ZEMLJI, ob 18 in 20.
uri.

KINO »PARK« - M. SOBOTA:
jugos. barvni CS film KA-
PETAN LESI, ob 17.30 in 20.
uri.

KINO CROMELJ: angl.-amer.
v. film PODAJ ROKO HU-
DUDU, ob 20. uri.

KINO »VOJKO« - KOPER:
amer. barvni CS film MAC-
KA NA BROCI PLOČEVINA-
STI STREHI, ob 20. uri.

KINO »SOCA« - N. GORICA:
nem. barvni film GORICA
MARICA, ob 18 in 20. uri.

KINO »SOLKAN« - N. GORICA:
amer. v. barvni film STA-
REC IN MORJE, ob 20. uri.

SPORED ZA PETER

5.00-8.00 Dobro jutro! (pisan
glasbeni spored) vmes ob 5.25
do 5.45 Nekaj domačih; 6.30 do
6.40 Reklame; 6.55 Glasba ob
delu; 8.30 Počitniško popotova-
nje od strani do strani - Ju-
lie Forsyth Baischelor: Morska

MIHA SOTLAR

p. d. Lovrenčkov oče
Pogreb dragega pokoj-
nika bo v petek, dne
25. avgusta 1961, do-
poldne izpred Razbor-
ja 6 na vaško pokopa-
lišče Catež.

Zaljubljeni: hčere Justa,
Minka, Francka, Tonč-
ka, Lojzka ter sinovi
Stanko, Janez, Tone,
tože, Nace z družinami.
Ljubljana, Razborje,
Canada, 24. avg. 1961.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE NA ZELO TRAGIČEN NAČIN UMRLA NAŠA LJUBLJANA MAMICA, HČERKA IN SESTRA

ANICA VRHUNEC, roj. IVNIK

Pogreb drage pokojnice bo v petek, 25. avgusta,
ob 15.30 iz hiše žalosti na zagorsko pokopališče.

Zaljubljeni: otroka Karmi in Nino, oče in
mati, sestra Lija in Slavica, brata Jože in
Frenk, stara mama in stari oče ter ostali
sorodniki.

Zagorje, Trbovlje, Ljubljana, Petrovče, Dori-
mund, Cleveland, dne 24. avgusta 1961.

Prihodnji teden bo izšla posebna številka „Tedenske tribune“ ki bo v prodaji pri vseh prodajalcih časopisov 31. avgusta



»Takoj vam bom postregla, gospodična Bušva,«
je zajela. »Samo za hipce počakajte, prosim...«
Mlada ženska je zvišeno pogledala okrog sebe.
»Nikamor se mi ne mudi,« je povedala skrbno
in počasi. Rahlo je pokimala z glavo, jo skorajda
spustila v majhen poklon, in se obrnila proč.
»Ali mi čudovita?« je zašepetala prodajalka in
zardela. »Morala je pravkar vstopiti!«
»Kdo je to?« je vprašal Job.
»Kdo da je to? No, to je Vida Bušva in nihče
drugi! Hči Francisa Bušva.«
»Bušva?«
»Lekarnar! To je njegova hči. Živi večnoma v
Clevelandu,« je spoštljivo rekla prodajalka. »Po-
glejte jo. Ogledite si njeno obleko, njene lase. To ti
je stili! Človek bi se je skoraj ne upal niti ogo-
voriti. Vse ve. Kar ogledite se to obleko...«
Job je stmel.
»Zakaj pa ji pravite Bušva?« je vprašal. »Za-
kaj ji ne rečete kar...«

»Samo tega ne vem, kakšno barvo naj si izbe-
rem,« je glasno nadaljeval Job. »Potreboval bi
nekoga, ki bi mi vedel svetovati, za kaj naj se
odločim. Nekoga, ki bi se zares spoznal na to!«
Gospodična Bourgeois se je rahlo zdrla.
»Saj nimamo tako velike izbire,« je reklo de-
kle in težko pogledala Joba.
»Dremlj jo je s komolcem.
»Ni poprosite!« je zašepetala. »No, dajte!«
»Dekle je ostrmelo. Tolikšna predznost ji je
zaprta sapo.
Job je stopil k Ouidi Bourgeois.
»Oprostite, gospodična Bušva,« ji je spregov-
ril v hrbet. Počasi se je zasukala. »Rad bi vas
poprosil za pomoč. Vi imate okus - saj razu-
mete. Rad bi vas prosil, če bi hoteli...«
»Tale je Job Marsh,« Prodajalka je stopila
bliže in zardela kot kuhar rak. »Priseli se je, ko
vas ni bilo tukaj. Pri Plenkinih deli.« Proseče
je pogledala Ouido, kakor da jo prosi, naj mu
odstopi, potem pa s pogledom uničujoče opazila
Joba.
Ouida je rahlo nagnila glavo.
»Slišal sem, da vam je ime Bušva. Veseli me,
da sem vas spoznal. Jaz sem Job Marsh. Pri
Plenkinih delam. Veliko so mi pravili o vas. Zdaj
bi si rad kupil novo obleko, pa sem vas hotel
prostiti za nasvet. Res vas nisem hotel žaliti.«
Ouida je vzdignila obrvi, potem počasi zvr-
nala brado, gledala Joba in čakala. Eden njenih
podložnikov, tisti, ki je bil ženskega spola, je
zajeljal:
»Vnarašati vas hoče, kakšne barve obleko naj
si kupi, gospodična Bušva.«
»Tako je!« Job je vedro pogledal Ouidi v oči.

»Zdi se mi, da potrebujeva strokovnjaksko mne-
nje.«
Prodajalka je vzdrla. Toda Ouida je brez
besed stonila k stojalu z oblekami. Pogledala je
Joba, kakor da meri stebel, ki ga namerava po-
barvati. Potem si je ogledala obleke.
»Tale,« je rekla počasi.
»Tale?« je vprašal Job.
»Siva je...«
»Vi bi morali zmerom nositi sivo. To je okus-
no. Ta barva je tudi zelo poduhovljena.«
»Ta barva se ne bo ujemala s temi rumenimi
spikadi, ki ete si jih pravkar kupili,« je kljubo-
valno pripomnila prodajalka.
»Ne,« je rekla Ouida. »Nobenih rumenih čev-
liv.«
»Natanko tako bo, kot pravite, gospodična
Bušva. Prav lepa hvala za mnenje. Docela se vam
izoznam v oblast. Prav lepa hvala za naklonje-
nost.«
Ouida se mu je zadržano nasmešnila, potem
pa začutila, da ji to tako godi, da si ni mogla
več pomagati. In na obrazu se ji je razlezel od-
krit, topli, odobravalni smehljaj. Job je zame-
žikal in začutil, da bo najbolje, če zdaj molči.
»To mi je v zadovoljstvo,« je resnobo rekla
Ouida.
Oblečila, ki si jih je izbrala sama, je prodaj-
alka svet razpostavila po policah. Ona mu je
izbrala druga. Bila je zelo srečna.
Tako sta se spoznala Job Marsh in Ouida Bour-
geois. Miletta je zmerom opravičevala, da bežno pre-
tehtavala to srečanje. Ouidin oče ga je omenil
pri večerji, njena mati pa je tako, kakor da se

hoče opravičiti že vnaprej, obudila spomin na vse,
kar je vedela o Jobu Marshu. Pozornost, ki jo je
vzbudilo srečanje, je bila šibka in mlajna. Toda
Ouida je začutila, da jo premagujejo čustva. Naj-
prej se je ustrašila, potem pa jo je razdržilo.
Hotela je kaznovati. Včasih mlo za drago, da bi
tako vzbudila občudovanje in hkrati opravičila
svoje dcjanje. Z zanimanjem si je ogledala Joba
Marsha. Za njene namene ni bil primeren. To jo
je vzpodbudilo. Dolgočasi se je. Njena pre-
mišljivanja, ki so bila zmerom nekoliko sanjar-
ska, so postala jasna in razločna in odločitev je
povzročila, da je bil videti njen načet razumen.
Očivila se je, da se bo lotila Joba Marsha in
pokažila miletskim capinom, kaj lahko naredi
vzvišeno bitje, kakor je ona, iz tako docela ne-
mogoče, popolnoma manjvredne in v blato po-
greznjene reči kakor je Job Marsh.
Odtlej sta se srečevala dokaj pogosto. Spreha-
ljala sta se spodobno in slovesno. Ona je dosti
govorila. Job pa je poslušal. Bil je kar se da
ubodljiv, polnoben. Nenehoma ga je popravljala.
Toliko bolj jo je občudoval. Ob njen kulturi je
bil ves osupel. Menil je, da je dragocena kakor
diamanten prstan. Omenjal sta ga njena za-
njošt in pojava. Vedre je pričakoval dne, ko
jo bo lahko prijel za roko. Dotlej pa je skrbno
pazil, da se je vedel kar se da spodobno.
»Tako različni ste od drugih ljudi, gospodična
Bušva,« je nekako rekel Job. »Kako si zagla-
gate svoje nenavadnost?«
Obstala je, se obrnila k njemu in mu pogle-
dala v oči:
»Povedal ste mi nekaj najlepšega, kar je
sploh mogoče,« je rekla počasi.

54. Bogo se je pognal naprej in meril na Jakčev vrat. Udarila sta se in padla in Jakec je že zagledal nad seboj dvoje pretehtih dlani. Začel je nasprotnika mlati po ledvicah, udaril je, kamor je padlo, dokler je bil še pri močeh. Bogo je zastokal pri vsakem udarcu, nemadoma pa je poskočil in se v krču zrušil na zemljo. Tudi Jakec je bil ranjen in noge so mu klecale, ko je z naporom vstal. Kakor skozi megle je videl Boga, ki se je mukoma plazil proti njemu.



54. Bogo se je pognal naprej in meril na Jakčev vrat. Udarila sta se in padla in Jakec je že zagledal nad seboj dvoje pretehtih dlani. Začel je nasprotnika mlati po ledvicah, udaril je, kamor je padlo, dokler je bil še pri močeh. Bogo je zastokal pri vsakem udarcu, nemadoma pa je poskočil in se v krču zrušil na zemljo. Tudi Jakec je bil ranjen in noge so mu klecale, ko je z naporom vstal. Kakor skozi megle je videl Boga, ki se je mukoma plazil proti njemu.

Zdaj ni nič več poskakoval. Ves čas treninga v "kudur" ni bil videl take borbe, niti ni slišal, da bi se bojevniki kdaj tako borili. Previdno je zakrožil okrog Jakec.

Vsi ljudje so mislili samo to — da je Duppov sin prinesel z neba nov način borbe. Napeto so spremljali vsak njegov gib, ko je manevriral s stisnjeno pestjo in sunkovito lovil sapo.

Zdaj bo napočil odločilni trenutek. Sklenil je nasprotnika uničiti z močnim udarcem pod rebra. Blizal se je in umikal, obdeloval Boga z rahlimi sunki in prežal, zraven pa nalašč omahoval. Ko da ga zapuščajo moči. Videl je, kako so se dečku zaškrile oči, kako se je pripravil na šok — tedaj pa je Jakec sinil naprej in zamahnil z vso močjo. Bogo je zastokal, se prijel za želodec in padel.

OD ASTRONOMSKO-GEOFIZIKALNEGA OBSERVATORIJA NA GOLOVCU SMO PREJELI

V noči na soboto: Lunin mrk

VIDEN BO V ZAHODNI EVROPI IN AFRIKI
TER SEVRNI IN JUŽNI AMERIKI

V noči med 25. in 26. avgustom bo pri vedrem nebu viden Lunin mrk, ki bo skoraj popoln. Ker pada Zemljina senca na nasprotno stran od Sonca, mora biti Luna v ščipu, da bi bil mrk sploh možen. Tudi Luna vzhaja sedva na vzhodnem horizontu in se suče skupaj z zvezdnim nebom proti zahodu, toda glede na zvezde se Luna zelo hitro premika od zahoda proti vzhodu (v 24 urah opiše lok 13°), o čemer se lahko prepričamo, če si vsak večer zapomnimo lego Lune glede na svetlečje zvezde. Zato se bo Luna prvič dotaknila Zemljine sence ob svojem vzhodnem robu, to pot natančneje v točki severo-severovzhodnega roba, ki leži glede na središče Lune pod kotom 16° nasproti smeri k zenitu opazovalca. (Glej sliko)

BARVNI ODENKI
NA PLOSKVI

Mrk bo viden v vseh krajih Zemljine polote, v katerih je tedaj Luna nad obzorjem (Zahodna Evropa, Afrika ter Severna in Južna Amerika) in ob istem absolutnem trenutku, dasi ob različnih urah, ker se posamezni kraji ravnanjo po ustreznem pasovnem času. Lunin mrk je objektivno po-

kor gre viak za vsakogar v predor.

Zamračena Luna je le v izjemnih okoliščinah popolnoma temna; po navadi je višjeorodeče barve. Zemlja sicer kot zaklon prestreže sončne žarke in jim zapre direktno pot do Lune, toda v njenem ozračju se žarki lomijo, spremene smer in pridejo deloma v stožec Zemljine sence do razdalje, ki je le dve tretjini razdalje Lune. Prtem vpijajo stratosferske plasti predvsem kratkovalovno svetlobo — sinje in zelene žarkovje, plasti v višini 10 km pa prepuščajo skoraj izključno le rdeče žarkovje, ki daje zamračeni Lunni značilno barvo. Ob posameznem mrku so možni še dva različni odtenki: te barve, kar je odvisno od splošnega fizikalnega stanja v atmosferi nad krajem na Zemlji, kjer Sonce tedaj vzhaja ali zaide.

Zemljina senca je ob robu s.vkasta in se v njej ne vidijo podrobnosti na Lunni. Znotraj je pas zelenkaste barve, ki pa je ob vsakem

menlju, da ga povzroča plin ozon, ki nastaja v višinah 20 do 30 km nad površjem Zemlje; z kisla pod vplivom kratkovalovnega ultravijoličnega sončnega sevanja. Molekule ozona vpijajo namreč rumeno in oranžno svetlobo; žarkovje, ki ga prepuščajo, daje splošen vtis zelenkaste svetlobe. Razporeditev ozona v višini in gostoti se spreminja z letnim časi in je še odvisna od nekaterih pojavov na Soncu, zato se tudi spreminjata obseg in značaj zelenkaste pasu v Zemljini senci. Notranjost sence je rdečkasta z bolj temnimi odtenki, kolikor se približujemo njenemu središču. V rdečkastem pasu zamračena Luna so razmeroma jasno vidne podrobnosti njenega površja.

KAKO BO S POSNETKI

Pravkar opisana pestrost Lune ob mrku bo pri marsikom zbudila željo, da bi jo posnel na barvni film. Navadni fotografski aparat daje na filmu premajhno Lunino sliko s premerom morda kolenaj polovice milimetra. Teleskopi z nadomestno goščinno razdaljo 30 cm pa daje sliko s premerom okoli treh milimetrov. Poskusimo posnetek na filmu Agfa-coloron pri popolnoma odprti zaslonki z eksponiranjem dvajsetine do največ petine sekunde. Zaradi hitrega gibanja Lune bi bila slika pri daljšem eksponiranju premalo ostra.

»Hamleta«
v arabščini

Mlado tuniško mestno gledališče je nedavno doseglo s »Hamletom« lep uspeh pri domačem občinstvu. Besedilo posameznih prizorov so posneli tudi na plošče, tako da bodo lahko poslušali »Hamleta« v svojem jeziku tudi ljubitelji Shakespeara v drugih arabskih deželah.

Zemljino senco obdaja še polsenca. Njen vpliv na svetlost Lunine ploskve je manj očiten, utegnemo pa zaznati, da je svetlost Lune tik pred začetkom po koncu delnega mrka nekoliko bolj rumenkasta in posebno blebda ob robu, kjer bo nastopil prvi stik s senco.

Glede širine Zemljine sence so zanimivi izsledki češkega astronoma Františka Linka, ki jih deloma potrjujejo tudi drugi. Zaznali je, da je senca širša v dobi, ko sreča Zemlja roje utrinkov, ker se meteorski prah tedaj useda v atmosfero in tako poveča njeno optično vplivnost. Meseca avgusta gre Zemlja skozi rej utrinkov Perzejldov (solze sv. Lovrenca, kakor jih ljudstvo pri nas imenuje). Možno je torej, da se bo mrk začel nekoliko prej in se končal nekoliko kasneje od napovedanih trenutkov.

TEMPERATURNI SKOKI
MED SVETLOBO IN SENCO

Ko zajame senca pokrajine na Lunni, pada temperatura na njih skoraj hlpoma za več kot 150 stopinj. Verjetno je, da povzroča ta silovita sprememba dokaj pomembne posledice, kakor na primer pad skalojva, zrahljanje trdnosti, površinskih plasti ter sprostitve tektonskih sil. Nekateri menijo celo, da je v tem iskati razlog, zakaj je struktura vidne plasti Lune delno različna od nevidne, kakor so nam posredovale slike, ki jih je predal televizijski oddaja.

njk iz sovjetske medplanetne postaje, ko je šla okoli Lune. Na nevidno plat Lune ne pada Zemljina senca nikoli, zato ni na njej h-pah in močnih padcev temperature. Ob tej priložnosti naj omenimo: v trenutku, ko vidi opazovalec na Zemlji Lunin mrk, bi videl opazovalec na Lunni sončni mrk.

Ze babilonskim astronomom je bilo znano, da se približno istovrstni Lunini sončni mrki ponavljajo vsakih 18 let in 10 ali 11 dni. Lunin mrk, podoban letšnjemu, je bil 15. avg. 1943, približno pa bo 6. septembra 1979, ki bo prvi popolni mrk v tej seriji.

Egiptovske počitnice

»CEZAR«, »KLEOPATRA« IN DRUGA ZVENEČA IMENA ZA KOPALIŠČA NA SREDZEMSKIH OBALAH

Tuži turisti so doslej prihajali v Egipt predvsem zaradi faraonskih spomenikov in muzejev z zgodovinskimi dragocenostmi iz preteklosti dežele ob Nilu, egiptovskih peščin pa vsaj v večjem obsegu še ni dosegel evropski turistični val. In vendar ima Egipt prav v tem velike možnosti: na približno 1500 km dolgi sredozemski morskoli obali med Sollumom in El Aršiem se vrstijo ducate kilometrov dolge peščine, ki jih ponekod pokriva snežnobeli pesek. Možnosti za kopanje in sončenje na pretek se ponuja motoriziranemu turistu, ki pa se mora v zameno za sonce in lepoto narave sprijazniti s tem, da se ni dovolj obmorskih hotelov in turističnih gostišč.

Aleksandrija je za Egiptane osrednji kopališki kraj. Milijonsko mesto z

Razen v Aleksandrijo in v Port Said ob vzhodu v Sueski prekop hodijo Egipčani na nedeljski oddih tudi v Ras El Barr, eno najbolj svojevrstnih kopališč: vse od počitniških hišic in provizoričnih gostišč do poštnege poslopja in prodajal je pleteno iz trstja, ki ga vsako jesen preplavijo narasle vode v nilskem ustju. V naslednji sezoni je treba iznova pletiti turistično-izletniško naselje...

Vzdevek »sredozemski biser« je dobil na turističnih lepakih — zasluži ga tudi v resnici — Marsa Ma-

rim, za evropskega uho otožnim orientalskimi napetimi.

truk, iz druge svetovne vojne znan kraj kakih 200 kilometrov zahodno od Aleksandrije. Marsa Matruk ima vrsto turističnih objektov, najlepša v tem kopališkem kraju pa je laguna s kristalno čisto vodo turkizne barve, v kateri se zrcali odsev snežnih zamezov podobnih, lahno položnih peščin. »Med prvimi znanimi kopalkami na tej krpi čiste vode je bila Kleopatra,« prav rad pove turistični vodnik. »Po njej se imenuje votlina, v kateri je Kleopatra počivala po morski kopeli.« Ostanke topov in razbitine potopljene tovorne ladje na robu mesta spominjajo na nacistični poskus prodora v Egipt sredi druge svetovne vojne.

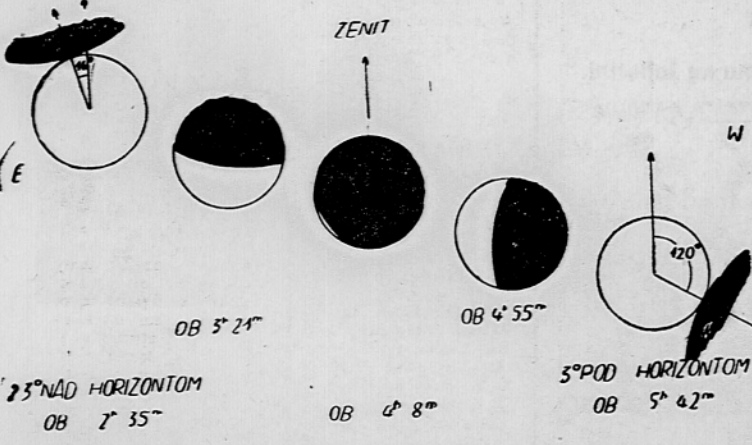
Kot bi z ravnilom potegnil črto, se riše čez puščavski pesek avtomobilska cesta proti Aleksandriji, električna železnica pa pripelje turista v osmih urah iz Marsa Matruka v 600 km oddaljeni Kairo. P.

Barvna televizija

Potem ko so v laboratorijih občutno izboljšali prenos barvnih televizijskih oddaj, je dvajset ameriških tovarn napovedalo za konec letošnjega leta serijsko proizvodnjo ustreznih sprejemnikov. — Posebnost letošnje radijske in televizijske razstave v Londonu je javni prenos televizijskih sporedov v barvni tehniki.

Mednarodni glashbeni center

Na Dunaju so ustanovili mednarodni center za širjenje glasbe s slušno-vidnimi sredstvi (po televiziji in radiu ter s filmi in z gramofonskimi ploščami). Imel bo informativno službo in dokumentacijo, razen tega pa bo izdal kataloge ter organiziral kongrese, seminarje in natečaje.



zapušča Luno ob 5.42 na njenem zahodnem robu (konec delnega mrka), vendar te stopnje mrka ne bomo mogli videti, ker zaide Luna pri nas ob 5.20. Zanimivo je, da vzhajajoč Sonce tega dne že 5 minut prej, tako da bosta nekaj minut istočasno nad obzorjem Sonce in zamračena Luna. Navidezno paradoksalni pojav povzroča lom žarkovja v Zemljinem ozračju, ki je posebno močan tik nad obzorjem. Posledica je, da vidimo podobi Sonca in Lune višje nad horizontom, kot sta v resnici.

mrku različno poudarjen. Na to okolnost so opozorili še nedavno: nekateri astronomi

ŠOLE V ETIOPIJI

SEDANJE VIŠJE ŠOLE SE BODO ZDRUŽILE
V NOVO UNIVERZO

Kot ena izmed redkih dežel, v katerih se je skozi stoletja neprekinjeno nadaljevala kulturna tradicija, ima

današnja Etiopija posebno abecedo in klasični jezik geez, ki je za koptsko cerkev nekaj takega, kot je latinščina za Rim.

Prve moderne šole so v Etiopiji ustanovili v začetku tega stoletja. Cesar je organiziral mrežo etiopskih šol v

okviru širšega načrta z namenom, da bi se ta stara glavna afriška dežela čimprej vključila v življenjski utrip dvajsetega stoletja. Do leta 1935 so polagali temelje državnim šolam, ki so prevzemale naloge prejšnjih verskih, postopno pa so ustanovljale višje šole vse do univerze. Ko so začeli načrti prinašati prve sadove, je italijansko-etipska vojna zadržala nadaljnji razvoj.

Po osvoboditvi je namenila Etiopija za šolstvo osmno vsega narodnega dohodka. Hkrati pa so uvedli brezplačno šolanje za mladino, ki je uspešno zaključila osnovno šolo. Cerkev je še nadalje obdržala svojo mrežo približno 10.000 osnovnih šol, v katerih se otroci v glavnem naučujejo branja in pisanja. V teh šolah poučujejo v amharščini, uradnem državnem jeziku.

Državne osnovne šole, ki jih je zdaj 425, imajo prvi dve leti pouk v amharščini, v višjih razredih pa v tem in še v angleškem jeziku. V šestem razredu je na vrsti francoščina. Uradni list objavlja besedila zakonov in odlokov v amharščini in v angleščini.

V državnih srednjih šolah si dijaki pridobijo splošno izobrazbo, posebne šole pa usposablajo posamezne rodove vojske; razen tega imajo obrtne šole in šolske ustanove za slepe. Najvišjo izobrazbo si lahko Etiopci pridobijo doma na univerzitetnem kolegiju za umetnost in znanost ter na višjih šolah za kmetijstvo, medicino, splošno tehniko in elektrotehniko. Zdaj pripravljajo ustanovitve univerze, ki bo zajela vse sedanje univerzitetne kolegije.

Hitro pripravljeno kosilo

Džuveč z rišem in mesom, brekvina narastek.

Priprava traja eno uro.

Džuveč: potrebujemo petdeset kg svinjine, dva krompirja, tri del riža, štiri zelene paprike, štiri rdeče paradiznike, sol, poper, čebulo in mast. — Riž nekoliko opravimo z malo masti in z drobno zrezano čebulo. Zalijemo z nekaj žlicami vode in dušimo, da se napoli zmehča. Krompir olupimo iz zrezano na ploščice. V večjo ognjevarno posodo nalozimo krompir, po krompirju damo riž. Obide nekoliko posolimo in popravimo ter polijemo z raztopljenim maslom. Po rižu nalozimo očistočeno in na rezance zrezano papriko. Na papriko nalozimo olupljeni paradiznik, ki smo mu odstranili seme, in ga zrezemo na ploščice. Po paradizniku potresemo žlico drobno

sesekljane čebule in nekaj krompirja. Meso operemo, zrežemo na majhne rezke, jih nekoliko potolčimo, solimo in nalozimo na krompir. Vse se zalijemo s skodelico vode, postavimo v vročo pečico, kjer naj se peče tričetrt ure.

Narastek: petindvajset kg prepečenca navlažimo z mlekom. Ko se napoli, dodamo dva rumenjaka in zmehčamo v testo. To sladkamo in odstavimo s ščepcem cimeta. Testo damo v ognjavaro posodo za narastek. Brekvine operemo, razpolovimo, odstranimo koščice in obložimo z njimi testo, tako, da jih polagamo s celo stranjo v testo. Po vrhu razgrizemo sneg, ki smo ga naredili iz bejčakov in žlice sladkorja v prahu. Ko vzamemo džuveč iz pečice, spečemo narastek. Na mizo damo takoj, ko sneg zarumeni.

Farma pajkov

Neka Američanka ima farmo pajkov. Seveda jih ne goji iz kakega posebnege nagnenja, temveč zato, ker je pajčevina zelo dragocena surovina pri natančnih optičnih instrumentih. Po nekaj letih se je specializirala za pajke dveh vrst, in sicer za črne, ki živijo večinoma v klehah, ter za take na dolgih nogah, ker sta se ti dve vrsti izkazali kot zelo hitri proizvajalci dobre pajčevine.

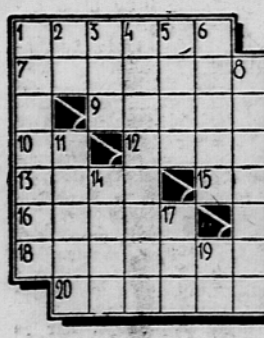
Križanka

VODORAVNO: 1. množina vode, ki prične v enoti časa skozi določen prerez, 7. del matematike, 8. obrtnik, ki popravlja kmetijske vozove, 10. skrajšan podrejeni veznik, 12. prejšnji avstrijski kancler (Julius), 13. zvezna ameriška filmska igralka, ki nastopa sedaj po Italiji (Abbé), 15. kemični znak za najlažje kovino, 16. osnovna mera, 18. ime francoskega slikarja — realista Corota, 20. jezikovni kolektor v tiskarini.

NAVPIČNO: 1. pripadnik desantnih vojskih oddelkov, 2. začelci italijanskega skladatelja, avtorja »Balazsa«, 3. sodobni nemški kompozitor (Werner), 4. človek, ki se ukvarja s čisto znanostjo, 5. krogla, 6. nasebina Katrov v južni Afriki, 8. maslovdnik, 11. prekop, 13. kosa, 14. stonosi distrikt na Aljaski, 17. nizki ženski pevski glas, 19. kratka za »ljudski odbor«.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. Gdanak, 7. Arnold, 8. klin, 9. Ma, 10. Rim, 11. kad, 12. Al, 13. Arca, 14. mešor, 16. pisava.



Po 17 letih

Guerrino Bandiera, občinski uradnik v Ferrari, je letos prišel na dopust v Gorski Kotar, kjer je bil med vojno najprej okupacijski vojak, po 8. septembra 1943 pa se je pridružil narodnoosvobodilni vojski in preživel nekaj časa v Brodu Moravčah. Proti koncu vojne se je mudil v Trstu, kasneje pa se je vrnil v Ferraro, svoj rojstni kraj. Ko je pred kratkim prispel na počitnice, so mu sporočili, da ga čaka Zlatica, njegova 17-letna hči, za katero ni vedel in ki je po mamini smrti živelja pri stricu.

najpomembnejšo luko dežele se vleče dobrih petnajst kilometrov daleč ob obali. Tam si družine iz Kaira za poletne mesece najamejo opremljene obmorske hišice. Ob obalnem pridu se vrstijo v dolgi črti prostorne kabine — nekaterih celo z verandami — ki jih mestna uprava oddaja za vso sezono. Kopališča z lepimi peščinami so razporejena v majhnih predelkih, vsa po vrsti imajo zvezna imena, ki spominjajo na zgodovino Aleksandrije: Cezar, Kleopatra...

V ta kopališča zahajajo Egipčani v počitniških in drugih prostih dneh, po večerih pa se domači in tuji gostje ustavljajo v okrepčevalnicah, kjer se moderna glasba meša s sta-



»Oče, kdaj bom dovolj zrasel, da bom lahko nosil kranke hlače«

»Ali je ta gasilec vaši«

NEKAJ O DELU ORGANIZACIJ SZDL V MARIBORSKEM OKRAJU

Posluh za predloge državljanov

MARIBOR, avgusta. Letošnji pomlad so pri vseh okrajnih odborih SZDL v mariborskem okraju osnovali Komisije za predloge in priporočila. Delo vseh občinskih komisij združuje Komisija za predloge in priporočila Okrajnega odbora SZDL Maribor, ki prav tako dobiva veliko število pism, v katerih zahtevajo državljani posredovanje, spoštovanje zakonitosti in demokratičnih človeških pravic.

NAJBOLJ POGOSTE PRITOŽBE

Razen individualnih pritožb, ki jih redno razrešuje oziroma pošilja občinski komisijam, si je Komisija za predloge in priporočila Okrajnega odbora SZDL Maribor, ki prav tako dobiva veliko število pism, v katerih zahtevajo državljani posredovanje, spoštovanje zakonitosti in demokratičnih človeških pravic.

Na podlagi dosedanjih vlog je komisija ugotovila, da se državljani najbolj pogosto pritožujejo nad občinskimi ljudskimi odbori in gospodarskimi organizacijami. Na občinski odbor "Slov" se državljani pritožujejo zaradi: višine določene davka, zaradi načina urejanja posameznih zahtev za denarno podporo, socialno zaščito, pokojnine in podobno. Prav tako je dosti pritožb zaradi občinskih odločb o dodeljevanju stanovanj, zaradi neodobrenih dovoljenj za posamezne stanovanjske graditve, zaradi nezakonitih ravnanj in zaradi drugih nepravilnosti občinskih organov.

Delavci dajejo pripombe posebno zaradi načina razdeljevanja stanovanj v gospodarskih organizacijah. Pri tem se pritožujejo, da v le-teh ne spoštujejo prednosti pri dodeljevanju stanovanj.

novanji tidi. Zaradi tega bo Komisija za predloge in priporočila Okrajnega odbora SZDL Maribor pretehtala pravilnike o razdeljevanju stanovanj v gospodarskih organizacijah, preverila pa bo tudi, kaj so ukrepali proti ljudem, ki so prekršili zakonitosti in demokratičnost.

VELIKE AMBICIJE SERVISA STANOVANJSKE SKUPNOSTI

Državljeni, hišni sveti in stanovanjske skupnosti v Mariboru so se pritoževali zaradi slabih in dragih uslug servisa stanovanjske skupnosti "Maks Durjaja".

Potem, ko je komisija občinskega odbora SZDL Maribor-Tabor podrobno pretehtala delo tega servisa, so predlagali finančno gospodarsko revizijo poslovanja.

Izkazalo se je, nam je pripovedoval Boris Godina, predsednik občinskega odbora SZDL, da je servis slabo posloval in da ga je hotel voditi servis tako okrepi, da bi postal samostojno podjetje! V servisu so se pojavile težnje po delitvi dobička.

Sedaj nad poslovanjem servisa ne tožijo več, cene so dostopne, kakovost del na zelo dobra.

Al: drugi primer iz te občine, ki so ga prav tako uspešno razrešili v splošno zadovoljstvo državljanov. Sio je za premočno pečen kruh, ki so ga prodajali v Mariboru navkljub protestom državljanov.

Potem ko je predsednik potrošniškega sveta stanovanjske skupnosti "Jožica Flander" (ti svet nadzira preskrbo, poslovanje trgovin ter podobno), od koder so dobili največ pritožb, obiskal pekarno in voditelje podjetja, ki pečijo ter prodajajo kruh, se je položaj izboljšal. Slabo pečena kruha ne prodajajo več, na tudi prodajalke ne sprejemajo več v pekarno nekakovostnih izdelkov.

Prav tako je zanimivo, da je Komisija za predloge in priporočila Okrajnega odbora SZDL Maribor-Tabor pregledala vse zapisnike zborov volivcev in zbrala iz njih predloge, mislija in pripombe državljanov, posebno glede letošnjega vlog v perspektivnega družbenega plana. V zvezi s tem je komisija spet pretehtala letošnji družbeni plan, da bi ugotovila, katere predloge državljanov niso upoštevali pri njegovi reviziji.

BREZPLAČNA PRAVNA POMOC DRŽAVLJANOM

Komisija za predloge in priporočila Okrajnega odbora SZDL Maribor-Center je razpravljala o tem, da bi bilo potrebno ustanoviti službo pravne pomoči pri krajevnih organizacijah Socialistične zveze, kot tudi o potrebi analize družbeno-političnega problema na osnovi pritožb, prejemih in predlogov državljanov, raznih organov in organizacij v komuni.

Ko so proučevali prispele pritožbe, je Komisija ugotovila, da se v tej občini najbolj pogosto pritožujejo delavci in sicer največkrat zaradi stanovanj, da pa je tudi dosti pripomb na račun preskrbe, razlik v cenah za isto vrsto blaga in podobno. Mimo tega so nekateri državljani kritizirali občino zaradi počasnosti pri graditvi stanovanj in so zahtevali v zvezi s tem posamila.

V skladu s priporočilom

komisije so v stanovanjskih skupnostih "Ivan Cankar", "Rotovž" in "Prežihov Voranc" ustanovili stalne, dejanske službe pravne pomoči, medtem ko v ostalih šestih stanovanjskih skupnostih (ki pa glede teritorialnosti ustrezajo krajevnim organizacijam SZDL) končujejo s pripravami za ustanovitev takšne službe, ki bo dajala brezplačne pravne nasvete državljanom in hišnim svetom.

Službo pravne pomoči so uredili tudi v nekaterih podjetjih te občine, n. pr. v MTT, Himo, Livarno, Tovarni Zlatogor, gradbenem podjetju Konstruktor itd.

Posebna podkomisija Občinskega odbora SZDL koordinira delo službe pravne pomoči v stanovanjskih skupnostih, pošilja posamezne primere Komisiji za predloge in vloge Občinskega odbora SZDL, občinski in okrajnim upravnim organom in poravnalnim svetom.

Te dni je ObLO Koper sklical posvetovanje o programu kmetijske proizvodnje za prihodnje gospodarsko leto. Posvetovanja so se udeležili zastopniki občine Koper in vseh kmetijskih organizacij, OLO Koper, člani Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo in drugi.

Program družbenega sektorja predvideva gojitve intenzivnih vrtnin na površini 380 ha, 270 ha vinogradov ter 500 ha ostalih kultur. V pogodbenem sodelovanju z individualnimi kmetijskimi proizvajalci predvidevajo proizvodnjo na 300 ha krompirišče, 600

ha vrtnin in 650 ha ostalih kultur. Glede na letošnjo realizacijo program predvideva, da se bodo površine v družbenem sektorju povečale za 210 ha, v kooperaciji pa za 650 ha.

Eden izmed problemov, ki ovira kmetijsko proizvodnjo, je pomanjkanje sredstev za izgradnjo stanovanj, ki so nujno potrebna za kmetijske delavce. Poudarjeno je bilo, da bo kooperacijsko proizvodnjo treba postaviti na trdnjso.

Kooperacija naj ne bi osmislila samo na podlagi doseženih površin, temveč predvsem na podlagi uporabljenega količine reprodukcijskega materiala, strojnih uslug in odkupljenih količin kmetijskih pridelkov.

Ekonomске enote bodo s kmetovalci razvijale vse oblike kooperacije, ki so za zadruge zanimive. Na posvetovanju so se pogovarjali tudi o osnovnih načrtih, ki jih morajo kmetijske organizacije čimprej izdelati. Načrti bodo podlagi za smotnejše izvajanje vseh ukrepov na področju razširitev, saj pri manjkajo predvsem učilnice.

Butala

PRED PRAZNIKOM OBČINE NOVA GORICA

V letošnjem jubilejnem letu bodo občinski prazniki v Novi Gorici še posebej lepo praznovali v znamenju napredka in delovnih uspehov. Pripravljeni odbor je sprejel okvirni program slavlja, ki bo trajal od 10. do 17. septembra.

Začetek praznovanja imajo vsako leto prvo nedeljo po 9. septembru. Ta dan povezuje s spomini na gorško fronto partizanskih enot po razpadu Italije in s 15. septembrom, dnevom priključitve Slovenskega Primorja k FLRJ.

D. Dimtrijević

V ZNAMENJU NAPREDKA

V letošnjem jubilejnem letu bodo občinski prazniki v Novi Gorici še posebej lepo praznovali v znamenju napredka in delovnih uspehov. Pripravljeni odbor je sprejel okvirni program slavlja, ki bo trajal od 10. do 17. septembra.

Začetek praznovanja imajo vsako leto prvo nedeljo po 9. septembru. Ta dan povezuje s spomini na gorško fronto partizanskih enot po razpadu Italije in s 15. septembrom, dnevom priključitve Slovenskega Primorja k FLRJ.

Med praznovanjem bodo odprli tudi novo osmetlko v Novi Gorici z 24 svetilnimi učilnicami, ki bodo lahko sprejele okrog 1000 učencev. V zimskoletnem turističnem središču na Lokvah pa bodo uradno izročili pramet urejeni hotel "Poldanovec". Tudi 30 km

ha vrtnin in 650 ha ostalih kultur. Glede na letošnjo realizacijo program predvideva, da se bodo površine v družbenem sektorju povečale za 210 ha, v kooperaciji pa za 650 ha.

Eden izmed problemov, ki ovira kmetijsko proizvodnjo, je pomanjkanje sredstev za izgradnjo stanovanj, ki so nujno potrebna za kmetijske delavce. Poudarjeno je bilo, da bo kooperacijsko proizvodnjo treba postaviti na trdnjso.

Kooperacija naj ne bi osmislila samo na podlagi doseženih površin, temveč predvsem na podlagi uporabljenega količine reprodukcijskega materiala, strojnih uslug in odkupljenih količin kmetijskih pridelkov.

Ekonomске enote bodo s kmetovalci razvijale vse oblike kooperacije, ki so za zadruge zanimive. Na posvetovanju so se pogovarjali tudi o osnovnih načrtih, ki jih morajo kmetijske organizacije čimprej izdelati. Načrti bodo podlagi za smotnejše izvajanje vseh ukrepov na področju razširitev, saj pri manjkajo predvsem učilnice.

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

Butala

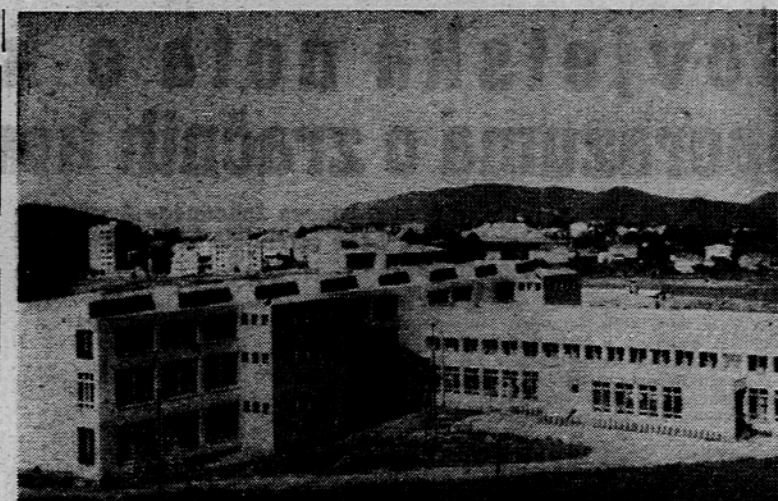
Butala

Butala

Butala

Butala

Butala



Nova Gorica dobiva vse bolj značaj lepega mesta. — Na sliki v ospredju nova šola pred zaključkom zadnjih del. Foto: J. Perat

Z Jesenic

Gradbeno podjetje "Gradis" je te dni začelo graditi 125 m dolg most, ki bo povezoval jeseniško območje z Blejsko Dobravo. Investitor je ObLO Jesenice. S tem se je napoved le uresničila 35-letna želja prebivalcev. Novi most bo koristil tudi železniški tovorni prevozovi v smeri na Blejsko Dobravo. Most bo iz železobetonske plošče, postavljen na 8 masivnih nosilcih in bo v glavnem zgrajen še letos. Veljal bo blizu 96 milijonov dinarjev.

Občinski svet za družbeni plan in finance je sprejel sklep, da predlaga obema zboroma na prvi prihodnji seji sprejem odloka o ustanovitvi Krajevnega sklada, za zgraditev in vzdrževanje komunalnih naprav za določena naselja ter za opravljanje vseh dejavnosti, ki sodijo v delovno področje stanovanjskih skupnosti in njihovih servisov. S skladom naj bi upravljal upravni odbor, ki ga sestavljajo občinski odborniki, člani organizacij in zavodov, enega člana pa izvoli zbor volivcev. Določeni so dohodki, ki se stekajo v ta sklad iz krajevnih virov. Zanimivo je, da bodo s tem odlokom tudi krajevnim skupnostim na vasi dane tiste pravice in dolžnosti, kot jih imajo stanovanjske skupnosti. Odlok predvideva ustanovitev krajevnih skupnosti v Mosterni, Kranjski gori in Zirovnici. F. L.

● CERKNICA DVODNEVNI IZLET

Občinska organizacija Zveze vojaških vojn invalidov Cerknica bo za svoje članke priredila v soboto in nedeljo 26. in 27. avgusta dvodnevni avtobusni izlet na Plitvice jezera. Za izlet je veliko zanimanje. P.



Orient-Simpson ekspresni vlak proti Trstu se je včeraj točno po voznem redu ob 13.30 pomaknil z ljubljanske postaje. Strojvojača težke Diesel-lokomotive Vinko Gale je dodajal vse večjo brzino, dolgi vlak je bil že na prelazu Parmove ulice, ko je strojvojača opazila, da se po Celovški cesti odvija nemoten promet vseh vrst vozil. Brzi je zavril, kar se je dalo in lokomotiva se je ustavila poldrugi meter od kamiona, ki je obital med preporno spuščeni zapornicami.

Zabeleženo

Kompasove „informacije“

Ze nekajkrat se je zgodilo, da so ljudje potoliži, kako v Ljubljani za razna potovanja ni mogoče dobiti točnih informacij. Primer, ki se je zgodil nedavno, pa je tako kritec, da opravila je slaba mnenja, ki jih imamo o ljubljanski informativni službi.

Skupina ljudi se je odločila, da bo potovala v Grčijo. Ko je bilo vse okrog dokumentov urejeno, so morali samo še zvedeti, kakšno so železniške zveze iz Ljubljane do Aten. Menili so, da to ne bo težko. Pa je bilo to!

Na oddelku za prodajo železniških voznic za inozemstvo pri "Kompasu", za katerega menimo, da bi moral biti kaj avtentičen pri dajanju informacij, so zainteresirani zvedeli naslednje:

"Zveze z Grčijo so zelo neugodne."

Resnično, če bi potovali s Simphon expresom, bi bili na poti dve noči, kar direktni vagon čaka 6 ur v Solunu. Preostala je kombinacija z Balkan-ekspresom. To varišica v omenjenem oddelku je dejala dobesedno:

"Ce sedete na Jugoslavijo-ekspres v Ljubljani ob 8.40, morate bodisi v Zagreb ali v Beogradu prestopati na Balkan-ekspres. Toda lahko se vam zgodi, da ne dobite prostora, ker sedaj potuje veliko ljudi."

Kako pa bi bilo ugodnejše? Končno so se dogovorili, da naj bi izstavili karte iz Celja tako, da bi potovali direktno z Balkan-ekspresom, iz Ljubljane do Celja pa bi morali seveda z avtobusom.

K sreči je nekdo podvomil, da bi bila to najboljše rešitev. Za vsak primer so stopili v Informacijsko pisarno na ljubljanski železniški postaji in zvedeli za presenečenje:

"Ce sedete na Jugoslavijo-ekspres se direktno pripelje do Aten, ker se ta kompozicija združuje v Zagreb z Balkan-ekspresom. V Ljubljani bo dovolj pro-

stora in že naslednji večer ste v Atenah."

Za to informacijo so bili zelo hvaležni, nekoliko manj pa "Kompasu", ki za to zvezo ni vedel. Da se ne bi kak ljubljanski vokal v Celje, če bi hotel v Atene, so si prizadevali na "Kompas" in povedali novo informacijo, češ naj si jo zabeleži za bodoče poslovanje. Tu pa so ogrožene politike znova prestrašile.

"Poskusite lahko, toda v nobenem voznem redu ne piše, da bi imeli direktno zvezo iz Ljubljane do Aten." Na intervencijo so povprašali še na "višje inostance", pa je bilo vse zaman. Niso mogli zvedeti, kam jo mahne Jugoslavija-ekspres in kako naj potujejo. Pri "Kompasu" so rekli: "Pa pojdite gledat, kaj piše na vagonu." Nekdo je predlagal: "Direktor železniškega transportnega podjetja bo vedel." Sami so zavrteli telefon ter razložili pomočniku direktorja prometnega oddelka, tovarišu Božu Roharju težave okrog drugih različnih informacij.

"Na železniški postaji so vam prav povedali, pri "Kompasu" pa ne. Imate direktno zvezo, ker se Jugoslavija-ekspres in Balkan-ekspres združita v Zagreb." Tako je povedal.

Se eno vprašanje: "Ali bi moral to "Kompas" vedeti?"

"Vsekakor. Jugoslavija-ekspres že štiri ali pet let brez večjih časovnih sprememb vozi iz Nemčije preko Münchna in Ljubljane s tremi direktnimi vagoni in spalnikom za Atene." Tako je bila odkrita skrivnost Jugoslavija-ekspresa.

"Ce je to res, bomo dali v časopis, da bo še kdo drug vedel, kakšno so zveze in kako vozita Jugoslavija in Balkan-ekspres."

Vsekakor je daljši komentar o "Kompasu" povsem nepotreben.

M. Namorš

Na najvišji gori Srbije

Z izletu skupine slovenskih plamincev na Djerovico

Sreda, 9. avgusta. Zjutraj smo se pripeljali v Peč, kulturno in gospodarsko središče, hkrati pa tudi največje mesto Metohije. Skoz stari del mesta, potem skozi moderne središče z lepim hotelom "Metohija" v orientalskem stilu — in takoj spet naprej. Ustavili smo se šele pred samostanom Visoki Dečani.

Od Visokih Dečanov smo se s tremi jespji odpravili po zelo slabi cesti navzgor ob Ločanski Bistrici. Se jepti so se težko prebijali po brunastih mostičkih, nekatere tudi nalomljenih, med velikimi skalami, ki so ostrih serpentinah, ki so bile na več krajih skoraj povsem odtrgane in so se že vsipavale v dolino, Vo-

zili smo se kakšno uro, ko smo zagledali goro Djerovico ali Derviš Kom (šiptarsko).

Se nekaj minut smo se dvigali po desni strani poraslega hriba dokaj strmo navzgor. Pred nami se je ostro zarisal obris hriba, pred Derviš Komom, nekoliko podobnim Derviš Babi v Karavankah. Tu smo

se ustavili, malo pod izvirnom malega studenca. Od tu naprej se prebije po potoku le steza, ki so jo naredili domačini sami. S ceste se strmo povzpne skozi poseko, porasčeno z gostim in visokim praprotnjem, med katerimi se plazi studenec.

Naša kolona je vzbujala povsod, že doli v Dečanah, splošno pozornost. Naša planinska obleka, obutev in oprema je tu precej nena-

važna. Tu se pač redko kdo odpravi v planine. Če gre past ovce ali kaj podobnega, ljudje se razumejo, da pa gre brez opravka samo za zabavo na vrh tako visoke gore — tega skoraj ne morejo verjeti. V te hribe pride sila malo turistov.

Na levi, ne daleč od nas, se je prikazala mala pastirska vasica — katium Kurvala — nad njo ovce in otroci, ki so se razposajali igrali. Zavrti smo se bolj v desno v breg, obšli veliko gozdno glavo in zavili na malo ravnilo, kjer smo zagledali ličice planinski dom — Pločice (blizu 2000 m), malo vstran na desno pa nekaj skalnatih pastirskih kolib, malo poletno Salimovo vasico. Ze precej pred kočo so nas pričakali otroci in trije možje, vsakega pozdravili s stiskom roke in ga prijazno nagovorili s »ti«. Pozdravljajo z besedami: »Da li čes moči? Ti moraš potem odgovoriti: »Moči ču, pa čeprav si še povsem »na koncu« z močmi in ne moreš nikamor več.

Izredno ljubezni domaćini so nam pred kočo — začelo se je že nočiti — nemudoma zakurili ogenj ter nam nanosili iz koč mnoge svoje šiptarske hrane — kajmaka, ovčjega mleka, gibanic in svežih sočnih borovnic. Za večerjo so nam pripravili tudi clevoro, močno jed iz krompirjeve moke v topljenem siru in kajmaku, neke vrste maslenik — za nas že skoraj premočno hrano.

Z domačini smo posedli okoli ognja, greben Kurvala je še zadnjič zažarel v soncu, nakaš se je znočilo. Snogno prej kot pri nas — že pred pol osmo je legla na travnike popolna tema. Med jedjo nam je Salim, glavar družine, ki šteje

»samo« 36 članov in katere večji del je sedaj tu gori pasel ovce, pripovedoval o njihovem življenju. Takoj ko otroci končajo s šolo, se vsa »nerabna« delovna sila (otroci in stare žene) za kaka dva meseca in pol, kakor je pač na planini toplo, poseje v skromno vasico tu gori, kjer pasajo ovce. Ostali ostanejo v dolini, kjer imajo polja in tam delajo. Živijo še na star, z družinski način — vse je skupno. Delo imajo porazdeljeno — nekaj jih kuha, nekaj pase, eden skrbi za goste...

Cetrtek, 10. avgusta. — Ze ob petih zjutraj smo odšli proti vrhu Djerovice. Priključili se nam je tudi Salim, ki še ni bil na vrhu, čeprav že skoraj 40 let živi tam.

Mimo vasi smo se strmo vzpeli po rosnih popaseni travi do malega grebena in ga prečkali. Pred skalnatim grebenom smo prečkali breg, porasel z divjimi borovnicami, zavili v kono in že po kamenju stopali naravnost proti Derviš Komu, nedaleč pred nami visokemu in strmemu, na desni z malim snežiščem. Pred nami je hodil planinec Duško — domačin, ki je tudi markiral stezo. Prečkali smo do levega severozahodnega grebena in se po njem dvignili na sam vrh, visok 2.656 m. komaj 1,5 km od albanske meje. Skupno smo porabili od avtomobilov do vrha šest in pol ure čiste hoje.

Najvišji vrh Srbije leži v masivu Prokletij, ki je na naši strani bolj travnat in miren. v Albaniji pa ves skalnat in grozeč. Ze podobno našim Julijem ali Kamniškim planinam, le da tam ni vode. Na jugoslovansko »strmo« smo dobro videli vso »strmo«, tudi Dečane in vse Metohijsko po-

lje, bolj levo ponosi Marrijaš (2.530 m), Zuti kamen, Starac in Maja Rops (2.502 m). Tik pod nami, 250 m niže proti Albaniji, se je svetlikalo dvoje jezera, naprej pa je meja, označena z belimi kamni in opazovalnimi stolpi. Vsi smo bili navdušeni nad pokrajino in vrhom.

Nekaj nas je potem pohitelo še do tistih dveh jezer pod vrhom (2.400 m), kjer smo še malo zaplaval po kakih 12 stopinjah topli oziroma mrzli vodi, nato smo jo skupaj mahnjali nazaj do planinske kočice na Pločicah.

Salim nam je predstavljal v vasi še svojo mater ter ženo, s katerima smo se šiptarsko pozdravili z dotikom lica. Pokazal nam je tudi svojo kolibo, podobno drugim v vasi, iz velikih skal ter krito z deskami. Potlej nam je še mnogo pripovedoval o tukajšnjih običajih in razmerah, kar nas je zelo zanimalo. Ves čas smo bili njegovi gostje, na plačilu pa sploh ni hotel ničesar slišati. »Dokler si pri meni, si moj gost; takoj ko mi boš kaj plačal, si zame tujec,« je dejal.

Ko smo se poslavljali od Salima, smo mu obljubili, da mu pošljemo slike, ko smo se skupaj fotografirali. »Kako naj ti pa pišemo v cirilici ali latinici?« smogla še vprašala. Nekaj časa je premišljal in odvrnil: »Vseeno je«. Potem je dodal: »Bom že koga dobil, da mi bo nrebral, kakor koli bo pisano. Jaz ne znam brati. Se podpisati se ne znam.« Zelo rad bi se naučil tega, mi je potem rekel. Toda malce pozno je, pa tudi ne uestnem. Vendar, kar ne znam, bodo zanj otroci, je končal in še zadnjič krepko stisnil roko v pozdrav in »oomin na Derviš Kom. Mila Fotokini ml.



M. Namorš Jezero 250 metrov pod vrhom Djerovico

